

DUTCH BIRDING

VOLUME 30 • NO 6 • 2008

Dutch Birding

*Internationaal tijdschrift over
Palearctische vogels*

REDACTIE

Dutch Birding
Postbus 116
2080 AC Santpoort-Zuid
Nederland
e-mail editors@dutchbirding.nl

FOTOREDACTIE

Dutch Birding
p/a René Pop
Postbus 31
1790 AA Den Burg-Texel
Nederland
e-mail rene.pop@dutchbirding.nl

ABONNEMENTENADMINISTRATIE

p/a Jeannette Admiraal
Iepenlaan 11
1901 ST Castricum
Nederland
e-mail circulation@dutchbirding.nl

BESTUUR

Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Nederland
e-mail dba@dutchbirding.nl

COMMISSIE DWAALGASTEN

NEDERLANDSE AVIFAUNA
CDNA
Postbus 116
2080 AC Santpoort-Zuid
Nederland
e-mail cdna@dutchbirding.nl

COMMISSIE SYSTEMATIEK

NEDERLANDSE AVIFAUNA
CSNA, p/a George Sangster
e-mail csna@dutchbirding.nl

TELEFOONLIJNEN

0900-BIRDING (= 0900-2473464)
(vogellijn, EUR 0.35/min)
010-4281212 (inspreklijn)

INTERNET

www.dutchbirding.nl

Dutch Birding

HOOFDREDACTEUR Arnoud van den Berg (tel 023-5378024,
e-mail arnoud.van.den.berg@dutchbirding.nl)

ADJUNCT HOOFDREDACTEUR Enno Ebels (tel 030-2961335, e-mail enno.ebels@dutchbirding.nl)

UITVOEREND REDACTEUR André van Loon (tel / fax 020-6997585,
e-mail andre.van.loon@dutchbirding.nl)

FOTOGRAFISCH REDACTEUR René Pop (tel 0222-316801, fax 0222-316802,
e-mail rene.pop@dutchbirding.nl)

REDACTIERAAD Peter Adriaens, Ferdy Hieselaar, Roy Slaterus, Roland van der Vliet en Rik Winters

REDACTIE-ADVIESRAAD Peter Barthel, Mark Constantine, Dick Forsman, Ricard Gutiérrez, Anthony McGeehan, Killian Mullamey, Klaus Malling Olsen, Magnus Robb, Hadoram Shirihai, Brian Small en Lars Svensson

REDACTIEMEDEWERKERS Rob van Bemmelen, Gerald Driessens, Nils van Duivendijk, Jan Eerbeek, Joris Elst, Dick Groenendijk, Marcel Haas, Jan van der Laan, Hans van der Meulen, André van der Plas, Kees Roselaar, René van Rossum en Vincent van der Spek

PRODUCTIE EN LAY-OUT André van Loon en René Pop

ADVERTENTIES Laurens Steijn, p/a Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam
e-mail advertising@dutchbirding.nl

ABONNEMENTEN De abonnementsprijs voor 2008 bedraagt: EUR 36.50 (Nederland), EUR 39.50 (België), EUR 37.00 (rest van Europa) en EUR 40.00 (landen buiten Europa). Abonnees in België en Nederland ontvangen ook het dvd-jaaroverzicht.

U kunt zich abonneren door het overmaken van de abonnementsprijs op girorekening 01 50 697 (Nederland), girorekening 000 1592468 19 (België) of bankrekening 54 93 30 348 van ABN•AMRO (Castricum), o.v.v. 'abonnement Dutch Birding'. Alle rekeningen zijn ten name van de Dutch Birding Association. Het abonnement gaat in na ontvangst van de betaling.

Dutch Birding is een tweemaandelijks tijdschrift. Het publiceert originele artikelen en mededelingen over morfologie, systematiek, voorkomen en verspreiding van vogels in de Benelux, Europa en elders in het Palearctische gebied. Het publiceert tevens bijdragen over vogels in het Aziatisch-Pacifische gebied en andere gebieden.

De volgorde van vogels in Dutch Birding volgt in eerste instantie een klassieke 'Wetmore-indeling'. Binnen dit raamwerk worden voor taxonomie en naamgeving de volgende overzichten aangehouden: *Dutch Birding-vogelnamen* door A B van den Berg (2008, Amsterdam) (taxonomie en wetenschappelijke, Nederlandse en Engelse namen van West-Palearctische vogels); *Vogels van de wereld – complete checklist* door M Walters (1997, Baarn) (Nederlandse namen van overige vogels van de wereld); *The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world* (derde editie) door E C Dickinson (redactie) (2003, Londen) (taxonomie en wetenschappelijke namen van overige vogels van de wereld); en *Birds of the world: recommended English names* door F Gill & M Wright (2006, Londen) (Engelse namen van overige vogels in de wereld).

Een lijst met tarieven voor de vergoeding van auteurs, fotografen en tekenaars is verkrijgbaar bij de redactie. Voor (de voorbereiding van) bijzondere publicaties op het gebied van determinatie en/of taxonomie kan het Dutch Birding-fonds aan auteurs een financiële bijdrage leveren (zie Dutch Birding 24: 125, 2001, en www.dutchbirding.nl onder 'The Journal').

Dutch Birding Association

BESTUUR Theo Admiraal (penningmeester), Gijsbert van der Bent (voorzitter, tel 071-4024547), Arjan van Egmond (secretaris), Wietze Janse en Laurens Steijn; tevens is de redactie van Dutch Birding met een zetel vertegenwoordigd.

BESTUURSMEDEWERKERS Jeannette Admiraal, René Alma, Johan van 't Bosch, Hans Bossenbroek, Menno van Duijn, Albert van den Ende, Thomas van der Es, Leo Heemskerk, Janneke Kimstra, Bertus de Lange, Arnold Meijer, Ies Meulmeester, Patrick Palmen, Marc Plomp, Sjoerd Radstaak, Chris van Rijswijk, Henk van Rijswijk, Willem van Rijswijk, Vincent van der Spek, Michel Veldt, Jeroen van Vianen, Reinoud Vermoolen, Kees de Vries en Peter Weiland.

Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA)

LEDEN Ruud Brouwer, Nils van Duivendijk, Dick Groenendijk (voorzitter), Teus Luijendijk, Arjan Ova, Willem van Rijswijk, Laurens Steijn en Arend Wassink. **MEDEWERKER** Max Berlijn (archivaris). De CDNA is een commissie van de Dutch Birding Association en de Nederlandse Ornithologische Unie.

Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA)

LEDEN Arnoud van den Berg, André van Loon, Kees Roselaar en George Sangster (secretaris). De CSNA is een commissie van de Dutch Birding Association en de Nederlandse Ornithologische Unie.

© 2008 Stichting Dutch Birding Association. Het copyright van de foto's en tekeningen blijft bij de fotografen en tekenaars. ISSN 0167-2878.

Drukkerij robstolk®, Mauritskade 55, 1092 AD Amsterdam, Nederland

Dutch Birding

CHIEF EDITOR Arnoud van den Berg (tel +31-235378024, e-mail arnoud.van.den.berg@dutchbirding.nl)

DEPUTY CHIEF EDITOR Enno Ebels (tel +31-302961335, e-mail enno.ebels@dutchbirding.nl)

EXECUTIVE EDITOR André van Loon (tel / fax +31-206997585, e-mail andre.van.loon@dutchbirding.nl)

PHOTOGRAPHIC EDITOR René Pop (tel +31-222316801, fax +31-222316802, e-mail rene.pop@dutchbirding.nl)

EDITORIAL BOARD Peter Adriaens, Ferdy Hieselaar, Roy Slaterus, Roland van der Vliet and Rik Winters

EDITORIAL ADVISORY BOARD Peter Barthel, Mark Constantine, Dick Forsman, Ricard Gutiérrez, Anthony McGeehan, Killian Mullarney, Klaus Malling Olsen, Magnus Robb, Hadoram Shirihai, Brian Small and Lars Svensson

EDITORIAL ASSISTANTS Rob van Bemmelen, Gerald Driessens, Nils van Duivendijk, Jan Eerbeek, Joris Elst, Dick Groenendijk, Marcel Haas, Jan van der Laan, Hans van der Meulen, André van der Plas, Kees Roselaar, René van Rossum and Vincent van der Spek

PRODUCTION AND LAY-OUT André van Loon and René Pop

ADVERTISING Laurens Steijn, c/o Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam e-mail advertising@dutchbirding.nl

SUBSCRIPTIONS The subscription rate for 2008 is: EUR 36.50 (Netherlands), EUR 39.50 (Belgium), EUR 37.00 (Europe) and EUR 40.00 (countries outside Europe). Subscribers in Belgium and the Netherlands also receive the DVD year review.

Subscribers in Belgium, Denmark, Finland, Germany, Norway and Sweden are kindly requested to pay the subscription fee to our local bank accounts in these countries. Details can be found on the internet (www.dutchbirding.nl).

British subscribers are requested to pay exclusively by Sterling cheque. This cheque can be sent to Dutch Birding, c/o Jeannette Admiraal, Iepenlaan 11, 1901 ST Castricum, Netherlands. Subscribers in other countries can make their payment by credit card (Access, Eurocard, MasterCard or Visa). Please send an e-mail indicating your credit card type, account number, the expiry date and full address details to circulation@dutchbirding.nl. The subscription starts upon receipt of payment and already published issues will be sent.

Dutch Birding is a bimonthly journal. It publishes original papers and notes on morphology, systematics, occurrence and distribution of birds in the Benelux, Europe and elsewhere in the Palearctic region. It also publishes contributions on birds in the Asian-Pacific region and other regions.

The sequence of birds in Dutch Birding basically follows a classic 'Wetmore sequence'. Within this framework, the following lists are used for taxonomy and nomenclature: *Dutch Birding bird names* by A B van den Berg (2008, Amsterdam) (taxonomy and scientific, Dutch and English names of Western Palearctic birds); *Vogels van de wereld – complete checklist* by M Walters (1997, Baarn) (Dutch names of remaining birds of the world); *The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world* (third edition) by E C Dickinson (editor) (2003, London) (taxonomy and scientific names of remaining birds of the world); and *Birds of the world: recommended English names* by F Gill & M Wright (2006, London) (English names of remaining birds of the world).

A schedule of payment rates for authors, photographers and artists is available from the editors. For (preparation of) special publications regarding identification and/or taxonomy, the Dutch Birding fund can offer financial support to authors (see Dutch Birding 24: 125, 2001, and www.dutchbirding.nl under 'The Journal').

Dutch Birding Association

BOARD Theo Admiraal (treasurer), Gijsbert van der Bent (president, tel +31-714024547), Arjan van Egmond (secretary), Wietze Janse and Laurens Steijn; the editors of Dutch Birding also have one seat in the board.

BOARD ASSISTANTS Jeannette Admiraal, René Alma, Johan van 't Bosch, Hans Bossenbroek, Menno van Duijn, Albert van den Ende, Thomas van der Es, Leo Heemskerk, Janneke Kimstra, Bertus de Lange, Arnold Meijer, Ies Meulmeester, Patrick Palmen, Marc Plompp, Sjoerd Radsdaak, Chris van Rijswijk, Henk van Rijswijk, Willem van Rijswijk, Vincent van der Spek, Michel Veldt, Jeroen van Vianen, Reinoud Vermoolen, Kees de Vries and Peter Weiland.

Dutch rarities committee (CDNA)

MEMBERS Ruud Brouwer, Nils van Duivendijk, Dick Groenendijk (chairman), Teus Luijendijk, Arjan Ova, Willem van Rijswijk, Laurens Steijn and Arend Wassink. **ASSISTANT** Max Berlijn (archivist). The CDNA is a committee of the Dutch Birding Association and the Netherlands Ornithologists' Union.

Dutch committee for avian systematics (CSNA)

MEMBERS Arnoud van den Berg, André van Loon, Kees Roselaar and George Sangster (secretary). The CSNA is a committee of the Dutch Birding Association and the Netherlands Ornithologists' Union.

© 2008 Stichting Dutch Birding Association. The copyright of the photographs and drawings remains with the photographers and artists. ISSN 0167-2878.

Printed by drukkerij robstolk®, Mauritskade 55, 1092 AD Amsterdam, Netherlands

Dutch Birding

*International journal on
Palearctic birds*

EDITORS

Dutch Birding
Postbus 116
2080 AC Santpoort-Zuid
Netherlands
e-mail editors@dutchbirding.nl

PHOTOGRAPHIC EDITOR

Dutch Birding
c/o René Pop
Postbus 31
1790 AA Den Burg-Texel
Netherlands
e-mail rene.pop@dutchbirding.nl

SUBSCRIPTION ADMINISTRATION

c/o Jeannette Admiraal
Iepenlaan 11
1901 ST Castricum
Netherlands
e-mail circulation@dutchbirding.nl

BOARD

Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Netherlands
e-mail dba@dutchbirding.nl

DUTCH RARITIES COMMITTEE

CDNA
Postbus 116
2080 AC Santpoort-Zuid
Netherlands
e-mail cdna@dutchbirding.nl

DUTCH COMMITTEE FOR

AVIAN SYSTEMATICS
CSNA, c/o George Sangster
e-mail csna@dutchbirding.nl

INTERNET

www.dutchbirding.nl

Dutch Birding

**Artikelen /
papers**

**30 jaar
Dutch Birding**

Masters of Mystery

**Aankondigingen & verzoeken /
announcements & requests**

DBA-nieuws

WP reports

**Recente meldingen /
recent reports**

DB Actueel

Corrigendum

Voorplaat / front cover

JAARGANG 30 NUMMER 6 2008 VOLUME 30 NUMBER 6 2008

- 369 Rare birds in the Netherlands in 2007 *Arjan Ovaa, Jan van der Laan, Max Berlijn & CDNA*
- 390 30 jaar Dutch Birding, deel 6: 2004-2008 [30 YEARS DUTCH BIRDING, PART 6: 2004-2008] *G J (Hans) ter Haar*
- 413 Solutions of fifth round 2008: Green Sandpiper and Lesser Crested Tern; Sixth round 2008 *Rob S A van Bemmelen, Dick Groenendijk & Jan Eerbeek*
- 415 Vinkenbaan Castricum 1960-2006 – een halve eeuw vogels ringen
- 415 Betaling van abonnementsgeld voor 2009; Payment of subscription for 2009; Gezellig weekend op Texel in oktober 2008; Dominee op Dutch Birding-vogeldag 2009
- 417 late September-mid November 2008 *Arnoud B van den Berg, Enno B Ebels & Marcel Haas*
- 438 Nederland: september-oktober 2008 *Roy Slaterus & Vincent van der Spek*
- 447 België: september-oktober 2008 *Gerald Driessens*
- 450 Arendbuizerd bij Doel [LONG-LEGGED BUZZARD]; Giervalk bezoekt Hongerige Wolf [GYR FALCON]; Sneeuwuil op Texel [SNOWY OWL]
- 454
- Sperweruil / Northern Hawk-Owl *Surnia ulula*, Westerbork, Drenthe, 31 oktober 2005 (*Arnoud B van den Berg*)

Rare birds in the Netherlands in 2007

Arjan Ova, Jan van der Laan, Max Berlijn & CDNA

This is the 28th annual report on rare birds in the Netherlands to be published in Dutch Birding. This report comprises records from 2007 as well as belated and reconsidered records, dating back to 1983, which have been evaluated by the Dutch rarities committee, the Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA). Several 2007 records are still under review or awaiting submission and could therefore not be included. In addition, some records for 2006 and earlier years are still under consideration for various reasons.

Details included for each record are, if available: date(s); location and/or *municipality* (municipal divisions as on 1 January 2008); province; number of birds if more than one, plumage and sex; type of record if trapped, photographed, sound-recorded, videoed or found dead (and where specimen is stored); names of up to three observers involved in finding, identifying and recording, and relevant references in the literature, which normally include (inter)national but not regional journals, and published photographs. Records from 2006 lasting into 2007 that were already published in the 2006 report (van der Vliet et al 2007) are repeated here without reference, for the sake of completeness. Observations not (yet) submitted mentioned in the 2006 report are not repeated in this report and the CDNA recommends consulting the 2006 report for these. Sequence of the records in the species accounts is from the current year backwards, with records within one year presented chronologically. A compilation of most of the birds videoed can be found in Boon & Slaterus

(2008) and Plomp et al (2008). Numbers after each (sub)species' name refer to the total number of individuals **1** from 1 January 1800 to 31 December 1979, **2** since 1 January 1980 but excluding **3** the current year. Taxa marked with an asterisk * are new to the Dutch list.

The following CDNA members voted on some or all of the records in this report: Ruud E Brouwer, Nils van Duivendijk, Dick Groenendijk (chairman), Teus J C Luijendijk, Arjan Ova, Willem van Rijswijk, Laurens B Steijn (secretary), Roland E van der Vliet (former chairman) and Arend Wassink. Max Berlijn supported the committee as non-voting archivist and assisted in submitting many records published on national and regional websites. Records can be submitted through e-mail (cdna@dutchbirding.nl) or via the CDNA page on the Dutch Birding website (www.dutchbirding.nl), using an electronic submission form. Records can also be sent by ordinary mail to CDNA, Postbus 116, 2080 AC Santpoort-Zuid, the Netherlands, preferably using standard forms which can be obtained free of charge from CDNA. On the Dutch Birding website, it is possible to see which records are currently under review, which were recently accepted and which were not accepted.

Decisions regarding taxonomy have been delegated to the Dutch committee for avian systematics, the Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA), which on 1 January 2007 consisted of the following members: Arnoud B van den Berg, André J van Loon, C S (Kees) Roselaar and George Sangster (secretary).

In 2007, at least 356 species were recorded, of which at least one was new to the Dutch list: Eastern Crowned Warbler *Phylloscopus coronatus*. A report of another potential new species from 2007, Spanish Imperial Eagle *Aquila adalberti*, is still under consideration. From previous years, additions to the Dutch list are Little Swift *Apus affinis* (2001) and Green Heron *Butorides virescens* (2006). The last one results in a total of seven new species for 2006 (the eighth, Little Swift, has now been preceded by the recently accepted one from 2001). Highlights for 2007 other than the new species were the second (from 1983) and third Pale Barn Owl *Tyto alba alba*, second and third 'Pleske's Tit' (Azure x European Blue Tit) *Cyanistes cyanus x caeruleus*, third Black-faced Bunting *Emberiza spodocephala*, fourth Long-legged Buzzard *Buteo rufinus*, fifth Red-flanked Bluetail *Tarsiger cyanurus*, fifth (2005) and sixth Blyth's Pipit *Anthus godlewskii*, sixth (2006) and seventh Baltic Gull *Larus fuscus fuscus*, seventh and eighth Sharp-tailed Sandpiper *Calidris acuminata*, eighth Slender-billed Gull *Chroicocephalus genei* (following seven birds in 2006) and a small influx of Parrot Crossbills *Loxia pytyopsittacus*, with at least 20 birds. Also, 2007 was a record year for Squacco Heron *Ardeola ralloides* with 11 individuals, Griffon Vulture *Gyps fulvus* with no less than 112 individuals (of which 111 within two days), and Dusky Warbler *P. fuscatus* with 10 records. In contrast, there were no records of other vagrants which have been almost annual in recent years like, eg. Collared Pratincole *Glareola pratincola*, Pacific Golden Plover *Pluvialis fulva*, Great Snipe *Gallinago media*, Lesser Yellowlegs *Tringa flavipes* and Alpine Swift *A. melba*.

Systematic list of records

Ross's Goose / Ross' Gans

Anser rossii 0,6,0

19-22 January, Schildmeer, *Slochteren*, Groningen, white morph, photographed (W Wind, G Meeuwissen); 28 January to 12 February, Yerseke Moer, *Kapelle*, Zeeland, white morph, photographed (N de Schipper, P A Wolf, P L Meininger); 25 March to 5 April, Ferwâlde (Ferwoude), *Wûnseradiel*, Friesland, white morph, photographed (C Hopman).

These are considered one or more returning birds from previous years.

Canvasback / Grote Tafelend

Aythya valisineria 0,1,0

27 September to 17 February 2008, Hoefijzermeer, *Castricum*, Noord-Holland, adult male, photographed (R van Rossum, E B Ebels et al; Dutch Birding 30: 50, plate 64, 2008).

This bird was present for the fourth winter since 9 January 2003, being absent in the winter of 2003/04. The record will be reviewed since a wing-clip was revealed by photographs taken five (!) years after its discovery. The CDNA is currently investigating whether the bird's clip is the remains of a wing-tag used by wildfowl keepers or by researchers of wild birds.

Ring-necked Duck / Ringsnaveleend

Aythya collaris 5,21,3

11-13 April, Bovenwater, *Lelystad*, Flevoland, female, photographed (F Scheplitz, H Pohlman et al); 16 December to 8 March 2008, Eijsder Beemden, *Eijsden*, Limburg, female, photographed (A Ovaa, C Houten et al; Dutch Birding 30: 52, plate 69, 133, plate 156, 2008); 20 December, Westerplas, *Schiermonnikoog*, Friesland, adult male, photographed (M Bunschoek, A Slagt).

The bird in Limburg was mentioned on the Wallonian birdwatching website www.aves.be and refound two days later by Dutch birders. It stayed literally on the border between Belgium and the Netherlands. With four females and only one male in the last three years, females seem to take over...

Ring-necked x Tufted Duck / Ringsnaveleend x Kuifeend

Aythya collaris x fuligula 0,7,1

13 February and 2, 10, and 13 March, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, male (W van Rijswijk, H van Rijswijk); 6 December to 29 March 2008, Cattenbroek, *Woerden*, Utrecht, adult male, photographed (N van Duivendijk).

2006 30 December, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, male (W van Rijswijk, H van Rijswijk).

The bird at Maasvlakte was considered a returning bird, first seen on 25 March 2006.

White-headed Duck / Witkoppeend

Oxyura leucocephala 5,9,1

6 April, Starrevaart, *Leidschendam*, Zuid-Holland, female, photographed (E de Lange; Dutch Birding 29: 186, plate 245, 2007).

This bird was not identified in the field but afterwards by Max Berlin while looking on the nowadays numerous internet sites for reports of rare birds (where it was posted as Ruddy Duck *O. jamaicensis*, a regular species at this site). This was the first record since 2003 and the 14th – involving 15 individuals – since 1851.

King Eider / Koningseider

Somateria spectabilis 1,11,1

29 January, Eemshaven, *Eemmond*, Groningen, male (M Olthoff).

The first for Groningen and the sixth since 1999. There are now 11 records involving 13 individuals.

Bufflehead / Buffelkoppeend

Bucephala albeola 0,1,0

28 October into 2008, Gaatkensplas, *Barendrecht*, Zuid-Holland, male, photographed (W van Holten, M van der Schalk et al).

2006 18 November to 21 May 2007, Gaatkensplas, *Barendrecht*, Zuid-Holland, male, photographed (H van den Berg, J Garvelink et al).

2005 3 December to 25 March 2006, Gaatkensplas, *Barendrecht*, Zuid-Holland, male, photographed (M Guyt et al; Dutch Birding 28: 57, plate 74, 2006).

The returning male stayed at Gaatkensplas for its fourth consecutive winter. In the previous report, it was errone-

ously stated as being present from 3 December 2006 into 2007 instead of 3 December 2005 into (April) 2006.

Falcated Duck / Bronskopeend

Anas falcata 0,9,1

18-27 May, Jan Durkspolder, *Oudega*, Friesland, adult male, photographed (J Bosma, K Scholten, R Offereins et al).

The bird was present less than 4 km from an area north-west of Earnewald (Eernewoude), Friesland, where up to seven known escapes (all wing-clipped) were present into January 2007 but was given the benefit of the doubt because it was unringed and fully winged and behaved like a potentially wild bird...

American Wigeon / Amerikaanse Smient

Anas americana 5,47,1

23-27 October, Hollum, *Ameland*, Friesland, adult male, photographed (M Berlijn, T Zeegers, B de Jong; Dutch Birding 29: 406, plate 595, 2007).

A bird at Veerse Meer, Zeeland, on 13-14 December has only recently been submitted. Reports at Yerseke, Zeeland, on 1 February, Polder den Hoek, Zuid-Holland, on 21 February and Culemborg, Gelderland, on 11 December, have not (yet) been submitted (cf www.waarneming.nl).

Green-winged Teal / Amerikaanse Wintertaling

Anas carolinensis 6,35,3

17 February, Jan van den Boschpad, *Almere*, Flevoland, male (D Groenendijk, W Jansen, A Vink et al); 7-15 May, Ezumakeeg, *Dongeradeel*, Friesland, male, photographed (O Tol, R Cazemier, M Bot et al); 2-3 June, Jaap Deensgat, Lauwersmeer, *De Marne*, Groningen, male, photographed (R Cazemier, M Bot et al). 2006 13 May, Abtskolk, *Zijpe*, Noord-Holland, male (P M A van der Wielen, A Duijnhouwer).

Reports at Bleeke Heide, Noord-Brabant, on 2 May and Philipsdam, Zeeland, on 8-13 May have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2007).

Cory's/Scopoli's Shearwater / Kuhls/Scopoli's Pijlstormvogel

Calonectris borealis/diomedea 0,6,2

30 September, De Koog, *Texel*, Noord-Holland (P W Logtmeijer, W Schep, B Logtmeijer); 5 November, Nes, *Ameland*, Friesland (J de Bruijn, the late H Lanter, S Bernardus et al).

The first year with two records. This species pair remains a major rarity. There are only 13 *Calonectris* records which include five identified as Cory's Shearwater *C borealis* (all collected) and none as Scopoli's Shearwater *C diomedea*. Reports past Ameland, on 11 September, Vlieland, Friesland, on 29 September, Camperduin, Noord-Holland, on 30 September, and again Vlieland on 30 September, have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2007).

Great Shearwater / Grote Pijlstormvogel

Puffinus gravis 9,5,2

2 January, Nes, *Ameland*, Friesland, videoed (M Bot);

10 September, Westkapelle, *Veere*, Zeeland (P A Wolf et al).

Two records in one year of this surprisingly rare shearwater is remarkable and a mid-winter record is very exceptional in European waters. Both were seen during seawatches. The single observer in January on Ameland did very well by obtaining a few seconds of blurry but identifiable video-recordings.

Atlantic Great Cormorant / Grote Aalscholver

Phalacrocorax carbo carbo 6,19,3

17 March to 5 May, 14 October to 10 November and 21 December to 20 April 2008, Engelenmeer, 's-Hertogenbosch, Noord-Brabant, immature, photographed (J van der Linden, O Kwak, D Hornman et al; Dutch Birding 29: 190, plate 258, 2007); 19-30 September, Ijmuiden, *Velsen*, Noord-Holland, photographed, videoed (R Slaterus, L J R Boon et al; Dutch Birding 29: 403, plate 586, 406, plate 594, 2007); 24 September, Westkapelle, *Veere*, Zeeland, subadult, photographed (P A Wolf).

2006 9 September to 22 January 2007, Langven, *Maasgouw*, Limburg, adult (H Wijts et al); 15 October, *Huizen*, Noord-Holland, immature, photographed (R F J van Beusekom).

1997 27 December, *Goes*, Zeeland, adult, wearing metal ring, ring read (M Grantham in litt).

1996 8 October, Krammerse Slikken, *Oostflakkee*, Zuid-Holland, first-year, wearing ring, found dead (M Grantham in litt).

1995 15 September, Grevelingen, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland/*Goedereede/Dirksland*, Zuid-Holland, first-year, wearing ring, found dead (M Grantham in litt).

1991 20 February, Ellewoutsdijk, *Borsele*, Zeeland, adult, wearing ring, found dead (M Grantham in litt).

1989 17 September, Haringvlietdam, *Goedereede*, Zuid-Holland, first-year, wearing ring, found dead (M Grantham in litt).

1986 9 February, Veerse Meer, *Veere*, Zeeland, first-year, wearing ring, found dead (M Grantham in litt).

The bird at Langven is the same one seen at Heel, Limburg, in September 1998, February 2000, September 2000 to January 2001, November 2001, November 2002 and December 2003 (cf van den Berg et al 2000). The six records from 1986-97 became known when the British ringing office was asked for recovery data of ringed Atlantic Great Cormorants in the Netherlands. A report from Oude Zeug, Noord-Holland, on 17 November has not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2007).

Great White Pelican / Roze Pelikaan

Pelecanus onocrotalus 4,5,0

The adult seen at various sites in the Netherlands between 6 May and 12 August 2006 and accepted as the ninth record (cf van der Vliet al 2007) was considered by the British Birds Rarities Committee (BBRC) as the same bird seen in Britain, first in Norfolk and Lincolnshire, England, on 16 August 2006, then north to Moray, Scotland, and west to Anglesey, Wales, and ending its journey in Northumberland, England, in early Octo-

449 Green Heron / Groene Reiger *Butorides virescens*, third-year, Noorder IJplas, Amsterdam, Noord-Holland, 1 June 2007 (*Chris van Rijswijk/birdshooting.nl*) **450** Green Heron / Groene Reiger *Butorides virescens*, second calendar-year, Nieuwe Meer, Amsterdam, Noord-Holland, 28 April 2006 (*René Pop*) **451** Squacco Heron / Ralreiger *Ardeola ralloides*, Julianadorp, Noord-Holland, 2 August 2007 (*Michel Veldt*)

452 Griffon Vultures / Vale Gieren *Gyps fulvus*, Oostburg, Zeeland, 18 June 2007 (Pim A Wolf)

ber 2006, when it was taken into care; also, it is regarded as the same individual seen in Germany on 2-15 July (it was not seen in the Netherlands between from 1 June to 19 July) (Hudson & Rarities Committee 2008). It has been accepted by BBRC in Category D of the British list.

* Green Heron / Groene Reiger

Butorides virescens 0,1,0

31 May to 27 June (seen on 31 May and 1, 4 and 27 June), Noorder IJplas, *Amsterdam*, Noord-Holland (E Haidar, C van Rijswijk et al), and 18 July, Westwindpad, *Zaandam*, Noord-Holland, third-year, photographed (F Vleeshakker; *Birding World* 20: 235, 2007, Dutch Birding 29: 255, plate 358, 2007).

2006 25 April to 7 June, Nieuwe Meer, *Amsterdam*, Noord-Holland, and 14-30 September, Noorder IJplas, *Amsterdam*, Noord-Holland, second-year, photographed, sound-recorded, videoed (R Cremer, L B Steijn, E Haidar et al; Steijn 2006; *Birding World* 19: 152, 372, 2006, 20: 26, 2007, Dutch Birding 28: 183, plate 258, 194, plate 275-276, 396, plate 568-569, 2006).

This bird was first reported as a Black-crowned Night Heron *Nycticorax nycticorax* but when photographs appeared on the internet it became clear it was either a Green Heron or Striated Heron *B. striatus*. At first the plumage was considered atypical for a juvenile or first-winter Green, as the bird lacked obvious rufous tones. Later in 2006, it moulted into a more adult-like plumage and could safely be identified as Green. The debate did

not end here, as several birders could not imagine a second calendar-year bird looking so fresh in spring. Presumably the same bird was refound on 5 November 2006 c 1000 km south and east from Camargue at Berre l'Étang, Bouches-du-Rhône, France, where it stayed until 1 May 2007 and again from 30 October to 4 May 2008 (van den Berg & Haas 2007, 2008).

Squacco Heron / Ralreiger

Ardeola ralloides 25 (since 1866),37,11

12 April, Breskens, *Oostburg*, Zeeland, two (J de Bruijn, T Luiten); 29 May to 2 June, Schipluiden, *Midden-Delfland*, Zuid-Holland, adult, summer plumage, photographed (M van der Schalk et al; Dutch Birding 29: 257, plate 365, 2007); 9 June, Sexbierum, *Franekeradeel*, Friesland, adult, summer plumage, photographed (H Leijenaar); 16-17 June, Polder Waard-Nieuwland, *Wieringen*, Noord-Holland, adult, summer plumage, photographed (G Kool, H Brinks, J van den Berg et al; Dutch Birding 29: 255, plate 359, 2007); 21-24 June, Ureterp, *Opsterland*, Friesland, adult, summer plumage, wearing ring, ring not read, photographed, videoed (F de Vries, M Dijk, R Cazemier et al); 22 June, Watergraafsmeer, *Amsterdam*, Noord-Holland, and 23 June, Molendijk, *Diemen*, Noord-Holland, adult, summer plumage, photographed (R G M Altenburg, L B Steijn et al; Dutch Birding 29: 255, plate 360, 2007); 26 June to 7 July, Nieuwerbrug, *Bodegraven*, Zuid-Holland, adult, summer plumage, photographed (K Kraayeveld, H Zevenhuizen et al; Dutch Birding 29: 257, plate 364,

2007); 15 July, Lepelaarsplassen, *Almere*, Flevoland, adult, summer plumage, photographed (E B Ebels et al); 24 July to 8 August, Julianadorp, *Zijpe*, Noord-Holland, adult, summer plumage, photographed (M Schrieken, M Renden, A Deyll et al; Dutch Birding 29: 331, plate 470-471, 2007); 20-30 October, Willeskop, *Oudewater*, Utrecht, adult, winter plumage, photographed (M Veldt, A Noorlander et al; Dutch Birding 29: 403, plate 585, 2007).

The best year ever with 10 records involving 11 birds. The two flying past Breskens were the earliest ever and the one at Willeskop was the latest ever. How long will it take before the first breeding since 1860 will take place?

Griffon Vulture / Vale Gier

Gyps fulvus 9,57,112

18 June, *Leerdam*, Zuid-Holland, nine, photographed (J Zwaaneveld); 18 June, *Oostburg*, Zeeland, 61, photographed (S Lilipaly, G Troost et al), and 25-26 June, Driewegen, *Terneuzen*, four (A Wieland et al; Birding World 20: 236, 2007, Dutch Birding 29: 253, plate 355, 2007), and 26 June, IJzendijke, *Oostburg*, Zeeland, photographed (A Borhem), and 26 June, Biervliet, *Terneuzen*, Zeeland, photographed (A Wieland); 18-19 June, *Oss*, Noord-Brabant, 41, photographed (M Bieze-mans, H Sierdsema, C van der Wardt et al; Dutch Birding 29: 253, plate 354, 2007), and 19 June, Woensel, *Eindhoven*, Noord-Brabant, 18 (www.vogelsindekempen.nl), and 19 June, Stratumse Dijk, *Eindhoven*, Noord-Brabant (R Bouwman), and 19 June, Strijp, *Eindhoven*, Noord-Brabant, five, photographed (F J Neijts), and 19 June, Tongelre, *Eindhoven*, Noord-Brabant, two (R Bouwman), and 19 June, *Waalre*, Noord-Brabant (J-E Kikkert), and 19 June, *Beek*, Limburg, 22, photographed (R Bominaar), and 19 June, *Maastricht*, Limburg, 23 (P Alblas, H Erckenbosch), and 22 June, Cottessen, *Vaals*, Limburg, 15, photographed, videoed (J Vlot, S Waasdorp); 12 September, Roosteren, *Echt-Susteren*, Limburg (P Voskamp).

A stunning total of 112 birds were counted, with 111 in June alone. Three groups arrived on 18 June, involving nine, 41 and 61 birds; the latter two groups split up and accounted for a large number of subsequent sightings in the following week. In neighbouring Belgium, the total number was estimated at an even more impressive c 200. For a full account, see Lilipaly & van der Wardt (2007).

Spanish Imperial Eagle / Spaanse Keizerarend

Aquila adalberti 0,0,0

An immature pale *Aquila* eagle seen and photographed passing Budel-Dorplein, Noord-Brabant, on 6 May has tentatively been identified as Spanish Imperial Eagle but is still under consideration. If accepted (both identification and status), this will be an unexpected addition to the Dutch list although there are now seven records for France including four as recent as 1999-2004, all concerning immatures as well (van den Berg & Haas 2007).

Short-toed Snake Eagle / Slangenarend

Circus gallicus 3,31,3

10 June to 11 August, Fochteloërveen, *Noordenveld*, Drenthe/*Ooststellingwerf*, Friesland, adult female, photographed (M Bot, R Jansen et al; Dutch Birding 29: 243, plate 356, 2007); 6 August, Balloërveld, *Aa en Hunze*, Drenthe, photographed (A Faber); 19 August, *Groningen*, Groningen (M Olthoff, T Bakker).

Reports at Sint-Michiëlsgestel, Noord-Brabant, on 27 April, at Bolwerksweide, Overijssel, on 12 August and at Deelensche Veld, Gelderland, on 6 May 2006 are still circulating. As in previous years, several reports have not (yet) been submitted, eg, at Bergen aan Zee, Noord-Holland, on 11 April; Kampina, Noord-Brabant, on 28 April; Slikken van Flakkee, Zuid-Holland, on 14 June; Meinweg, Limburg, on 23 June; again Bergen aan Zee on 5 July; Heemskerk, Noord-Holland, also on 5 July; and Veenendaal, Utrecht, on 22 August (cf van Dongen et al 2007).

Pallid Harrier / Steppiekiekendief

Circus macrourus 5,26,2

25-26 April, Strabrechtse Heide, *Somerens*, Noord-Brabant, first-summer male, photographed (R G Bouwman, R Kastelij, J H van Steenis, Dutch Birding 29: 188, plate 249, 190, plate 257, 2007); 25 August, Rottumerpolder, and 26 August, Rottumeroog, *Eemsmond*, Groningen, juvenile, photographed (E Goutbeek, L Steen).

2006 5 May, Eemshaven-Oost, *Eemsmond*, Groningen, third- or fourth-year male, photographed.

The 2006 report was already mentioned in van der Vliet et al (2007) but as an adult male; additional photographs showed that it was still in subadult plumage. A report from Texel, Noord-Holland, on 4 May 2006 is still circulating. Reports at Herkenbosch, Zeeland, on 1 April; Eemshaven, Groningen, on 12, 27 and 28 April; Dordtsche Biesbosch, Zuid-Holland, on 14 April; Praamweg, Flevoland, on 5 May; Egmond aan Zee, Noord-Holland, on 16 June; and Veenendaal, Utrecht, on 28 September, have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2007).

Long-legged Buzzard / Arendbuizerd

Buteo rufinus 1,2,1

14 May, Breskens, *Oostburg*, Zeeland, adult, photographed (T Luiten, P de Nobel), and 18-20 May, *Vlieland*, Friesland, photographed (P de Boer, K Oosterbeek, C Zuhorn; Dutch Birding 29: 258, plate 367, 2007).

Photographs showed that the sightings at Breskens and Vlieland almost certainly concerned the same individual and they were accepted as such (both locations are c 235 km apart, as the buzzard flies). Previous records were at Amsterdam-Noord, Noord-Holland, on 12 December 1905; at Praamweg, Flevoland, on 5-10 September 2000; and at Ezumakeeg, Friesland, on 9 July 2004.

Little Crake / Klein Waterhoen

Porzana parva 36,12,1

17 May, Harderbroek, *Zeewolde*, Flevoland, male, sound-recorded (D Kok, J van den Berg, H Brinks et al).

This bird was only heard and seen (!) with certainty on the first evening and night. Subsequent reports until 20 May have not been accepted, since a neighbouring Water Rail *Rallus aquaticus* was making almost the same sound. There are now 49 individuals accepted (including five fledglings of the only confirmed breeding record back in 1951), of which 36 are from before 1980. Since then, Little Crakes have been recorded less than annually with 13 in 1980-2007 of which four at the (site of the) Harderbroek reserve (in 1980, 1985, 1996 and 2007). However, historically, the best place for this species is Kampereiland, Kampen, Overijssel, where a total of 21 individuals has been recorded in 1955-69.

Baillon's Crake / Kleinst Waterhoen

Porzana pusilla 82,43,-

2006 13 June to 3 July, Polder Achteraf, Loosdrecht, *Wijdemeren*, Noord-Holland, singing, sound-recorded (G Peterse).

1988 26-30 May, Naardermeer, *Naarden*, Noord-Holland, male, sound-recorded (G van Duin, F Vogelzang, W J R de Wijs).

The 1988 record concerns a date extension of the one only mentioned for 26 May (van den Berg & Bosman 1999, 2001). The 2006 record concerns a date extension of a singing bird previously reported until 1 July. This species is no longer considered since 1 January 2008 but the CDNA still welcomes reports from before this date.

Eurasian Stone-curlew / Griel

Burhinus oediacnemus -,49,6

11 April, Grijze Grubben, *Nuth*, Limburg, photographed (H Don); 16 May, Groesbeek, *Denekamp*, Gelderland, photographed (K Schreven, Y van der Horst, P van der Horst et al); 18 May, Langevelderslag, *Noordwijk*, Zuid-Holland (R Slaterus); 19 May, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, photographed (R de Beer); 18 July and 25 July to 8 August, Oelemars, *Losser*, Overijssel, photographed (B Hulsebos, S Wansing et al); 8 August, Loonse en Drunense Duinen, *Heusden*, Noord-Brabant (K Kranenveld).

2004 6 May, Moddergat, *Dongeradeel*, Friesland (R Wiltschut, S Bergraat, J Bouwmeester).

Reports at Oude Leede, Zuid-Holland, on 23 April and at Sibbe, Limburg, on 28 April have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2007). With six records, 2007 was the best year since 1957, the year when breeding was documented for the last time. Since 1992, the species has been recorded annually, with 28 records since 2000: four in 2000 and 2001, three in 2002 and 2005, two in 2003, five in 2004, one in 2006, and six in 2007.

Black-winged Pratincole / Steppenvorkstaartplevier

Glareola nordmanni 12,22,1

21 June to 5 July, Exloërveen, *Borger-Odoorn*, Drenthe, photographed (L Smits, E de Weerd, M Olthoff et al).

Since 2000, there have been nine records, in 2001 (one), 2002 (three), 2003 (one), 2006 (three) and 2007 (one).

Greater Sand Plover / Woestijnplevier

Charadrius leschenaultii 1,10,0

A report at Groote Keeten, Noord-Holland, in the first week of August is still under consideration to determine the subspecies group.

American Golden Plover / Amerikaanse Goudplevier

Pluvialis dominica 1,19,2

26 May, Slufter, *Texel*, Noord-Holland, adult, summer plumage, photographed, videoed (J de Bruijn, D Kok, N van Duivendijk et al; Dutch Birding 29: 258, plate 368, 2007); 26-27 May, Workumerwaard, *Nijefurd*, Friesland, adult, summer plumage, photographed, videoed (R Goldbach, R Cazemier et al).

Reports from De Brekken, Friesland, on 15 June, Hellegatsplein, Zuid-Holland, on 20 October and Ameland, Friesland, on 25 October have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2007).

Sociable Lapwing / Steppekievit

Vanellus gregarius 12,30,2

16-25 March, *Veenendaal*, Utrecht, and Wekerom, *Ede*, Gelderland, first-summer, photographed (W Janssen, E B Ebels, S Wytema et al; Dutch Birding 29: 188, plate 251, 2007); 27 April, Wientjesvoort, *Vorden*, Gelderland, adult, summer plumage, photographed (M Gorter).

The bird at Veenendaal was the earliest ever. More than one record in one year has become exceptional. Best years were 1992 with five and 1981, 1996 and 1999, all with three. Since 2000, there have only been seven records, in 2000 (two), 2001, 2004, 2006 and 2007 (two).

White-rumped Sandpiper / Bonapartes Strandloper

Calidris fuscicollis 1,28,4

7-11 August, Breebaartpolder, *Eemsmond*, Groningen, adult, photographed, videoed (M Jonker, K Bouwmeester, D J Moerbeek et al); 11 August, Bantpolder, *Dongeradeel*, Friesland, videoed (R Cazemier, R Hovinga et al); 16-29 September, Punt van Reide and Breebaartpolder, *Eemsmond*, Groningen, adult, winter plumage, photographed (D Brinkhuizen, H Lanfers); 23 September, Groote Vlak, *Texel*, Noord-Holland, photographed (L B Steijn, B van den Boogaard, N van Duivendijk et al).

A report at Flauwers Inlaag, Zeeland, on 4 August has not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2007).

Sharp-tailed Sandpiper / Siberische Strandloper

Calidris acuminata 0,6,2

14 July, Polder Strype, *Westvoorne*, Zuid-Holland, adult, photographed (P Stins, K van Rij et al; Dutch Birding 29: 325, plate 459, 336, plate 479, 2007); 9-27 October, adult, Nes, *Ameland*, Friesland, photographed (M Hornsveld, W Halfwerk, B Ket et al).

The seventh and eighth individual and the third year with two. Previous ones were at Philippine, Zeeland, on 14-21 September 1989; Ezumakeeg, Friesland (on 6-23 August 1998, with two on 6-8 August, 16 August 2000 and 24-27 July 2002); Prunijepolder, Zeeland, on 31 July 2002 (accepted as the same individual as the one seen in the previous week at Ezumakeeg); and Makkumer

Zuidwaard, Friesland, on 3 August 2002. All records concerned adults.

Buff-breasted Sandpiper / Blonde Ruiter

Tryngites subruficollis 3,31,5

27 June, Slikken van Flakkee, *Dirksland*, Zuid-Holland, photographed (P A Wolf; Dutch Birding 29: 258, plate 369, 2007); 9 August, Ezumakeeg, *Dongeradeel*, Friesland, photographed, videoed (D Hoekstra, R Cazemier); 11 August, *Harlingen*, Friesland, adult, photographed (R van Bemmelen, S Rijnbeek, K Hendriks); 21-22 September, Honswijkerwaarden, *Houten*, Utrecht, first-year, photographed (B Rijksen, M P Lantsheer, T van der Es et al); 27 September to 17 October, Petten, *Zijpe*, Noord-Holland, first-year, photographed (R E Brouwer, M Brouwer, J Welbedacht et al; Dutch Birding 29: 405, plate 588-589, 2007).

The bird at Honswijkerwaarden was the first for Utrecht and atypically inland. Reports at Hompelvoet, Zuid-Holland, on 14 September and at Levensvreugd, Texel, Noord-Holland, on 15 September (seen only in flight) have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2007).

Long-billed Dowitcher / Grote Grijs Snip

Limnodromus scolopaceus 0,20,1

7-14 May, Ezumakeeg, *Dongeradeel*, Friesland, adult, summer plumage, photographed (D Hoekstra, R Cazemier, M Bot).

2006 24 December to 15 January 2007, Twisk, *Noorder-Koggenland*, Noord-Holland, first-winter, photographed.

A report of an unidentified dowitcher flying past Scheveningen, Zuid-Holland, on 1 May has not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2007).

Terek Sandpiper / Terekrutter

Xenus cinereus 1,36,3

25 May, Den Oever, *Wieringen*, Noord-Holland, photo-

453 Franklin's Gull / Franklins Meeuw *Larus pipixcan* (left), Sophiapolder, Oostburg, Zeeland, 27 April 2007 (Paul M Gnodde)

graphed (J de Bruijn, D Kok); 21-25 July, Paesens, *Dongeradeel*, Friesland, photographed, videoed (R Cazemier, H Bouman et al); 24 November to 7 January 2008, Breebaartpolder, *Eemmond*, Groningen, photographed (H Castelijns, W Wind, M Jonker et al).

2006 12 May, Lepelaarsplassen, *Almere*, Flevoland (J Janssens).

The 2006 record makes it another 'best year' with four individuals, together with 2003 and 2004. Since 2000, there have been 22 records. The bird at Breebaartpolder constituted the first winter record.

Wilson's Phalarope / Grote Franjepoot

Phalaropus tricolor 6,15,1

4 June, Oude Robbengat, Lauwersmeer, *De Marne*, Groningen, adult female, photographed, videoed (R Romijn, W-J Fontijn, R Cazemier).

After no records in 1996-2000, there have been six records since (in 2001, 2002 (two), 2003, 2004 and 2007).

Slender-billed Gull / Dunbekmeeuw

Chroicocephalus genei 0,7,1

12-13 April, Het Zwin, *Sluis*, Zeeland, adult, photographed, videoed (E Dirks, J de Bruijn, D Schilperoort et al; Dirks 2007; Dutch Birding 29: 184, plate 243, 2007).

Following the small influx with seven birds in 2006, when it was recorded for the first time, the species occurred again in 2007. A report at Kortgene, Zeeland, on 5 August has not (yet) been submitted.

Laughing Gull / Lachmeeuw

Larus atricilla 0,3,0

5-6 August, Jezuietenwaay, *Duiven*, Gelderland, and 6 August, Rhederlaag, *Angerlo*, Gelderland, and 7 August to 11 October, Loowaard, *Duiven*, Gelderland, adult, wearing metal ring, photographed (R Keizer, R Vermoolen, R Boerboom et al; Dutch Birding 29: 336, plate 482, 2007).

After more than five years, this famous bird, called 'Atze', turned up again after previous visits in July and August 2000, October 2001 and April 2002. The same bird has been recorded, eg, in Germany (where it was ringed) in 2001-02 and 2005, Italy in 2004, Switzerland in 2006 and Spain in 2007 (Ottens 2007). After the first two days of its 2007 stay, when it was elusive, it was discovered to roost every evening with Black-headed Gulls *Chroicocephalus ridibundus* at Loowaard, where it was easy to see. There are (only) two previous records: from 25 September to mid October 1993 at Harderwijk, Gelderland, and from 22 August to 20 October 1997 at Groningen, Groningen.

Franklin's Gull / Franklins Meeuw

Larus pipixcan 0,7,1

19-29 April, Sophiapolder, *Sluis*, Zeeland, second-summer, photographed (W Desmet, M Berlijn, P Beirens et al; Dutch Birding 29: 188, plate 250, 2007).

The previous seven records were in June-July 1987, June 1988, February-March 2000, July 2002, September 2004, December 2004 and July 2005.

454 Buff-breasted Sandpiper / Blonde Ruiter *Tryngites subruficollis*, first-year, Petten, Noord-Holland, 11 October 2007 (Chris van Rijswijk/birdshooting.nl)

455 Baltic Gull / Baltische Mantelmeeuw *Larus fuscus fuscus*, first-year, Vinkhuizen, Groningen, Groningen, 19 December 2006 (Martijn Bot)

Ring-billed Gull / Ringsnavelmeeuw

Larus delawarensis 0,8,0

11 August to 7 March 2008, *Tiel*, Gelderland, adult male, photographed (A van Kreveld, C van Rijswijk, I Meulmeester et al; Dutch Birding 29: 336, plate 481, 2007).

2006 23 August to 18 March 2007, *Tiel*, Gelderland, adult male, photographed (D uit de Weerd, R Bouwman et al).

The same bird returning for its fifth 'winter', the earliest date being 4 August (in 2005) and the latest 18 March (in 2007).

Baltic Gull / Baltische Mantelmeeuw

Larus fuscus fuscus 0,6,1

28 September, Westkapelle, *Veere*, Zeeland, adult, wearing metal ring, ring read (HT091455), photographed (P A Wolf et al; Dutch Birding 29: 406, plate 592, 2007).

2006 8 December to 7 February 2007, Hoornse Meer, *Haren*, Groningen, and Vinkhuizen, *Groningen*, Groningen, first-winter, wearing colour ring, ring read (HT263269), photographed (T Bakker, K van Dijk et al).

Both individuals had been ringed as nestling in the Vaasa region, Finland: the Westkapelle bird 20 years before at Munsala on 9 July 1987 and the Groningen bird at Pietarsaari on 6 July 2006. All previous records con-

cerned individuals ringed in Finland as well: on Vlieland, Friesland, on 18 December 2001; at IJmuiden, Noord-Holland, on 20 September 2002; at Westkapelle on 16 October 2004; at Amsterdam, Noord-Holland, on 25 June 2005; and again at Amsterdam on 25-27 May 2006. Without a ring, the taxon is not considered to be acceptable.

Black Guillemot / Zwarte Zeekoet

Cephus grylle 31,62,-

2006 17 November, Westduinpark, *Den Haag*, Zuid-Holland, winter plumage (R Ivens).

From 1 January 2007, the species is no longer considered by the CDNA but reports from before this date are still welcome.

Pale Barn Owl / Witte Kerkuil

Tyto alba alba -,1,1

24 May to 13 August, location withheld, Zuid-Holland, photographed, videoed (C van Rijswijk, M Plomp, E van Laar et al)

1983 14 March, between Axel and Zuiddorpe, *Terneuzen*, Zeeland, found dead, specimen retained at Nationaal Natuurhistorisch Museum/Naturalis, Leiden, Zuid-Holland (G Sponselee).

This taxon has never been considered by the CDNA

456 Pale Barn Owl / Witte Kerkuil *Tyto alba alba*, male (found dead between Axel and Zuiddorpe, Zeeland, on 14 March 1983; wrongly labelled as Dark Barn Owl *G a guttata*; left), with pale example of Dark Barn Owl / Kerkuil *G a guttata*, male (ringed at Ackerdijkse Polder, Zuid-Holland, and found dead at Haamstede, Zeeland; second from left), and three Pale Barn Owls (collected in England; male, centre, female, second from right, and male, right), Nationaal Natuurhistorisch Museum/Naturalis, Leiden, Zuid-Holland, 14 September 2007 (*Chris van Rijswijk/birdshooting.nl*)

457 Pale Barn Owl / Witte Kerkuil *Tyto alba alba*, Zuid-Holland, 11 July 2007
(Chris van Rijswijk/birdshooting.nl)

partly because of uncertainties about its status. For instance, de Jong (1995) suggests that 'intermediates' between this taxon and Dark Barn Owl *T. a. guttata* occur regularly in the southern Netherlands. The only Pale Barn Owl mentioned by van den Berg & Bosman (2001) concerns a photographed bird ringed south-west of Ommen, Overijssel, on 22 January 1976 and found dead as road victim at Varades, Loire-Atlantique, France, on 22 April 1976 (Limosa 54: 97-98, 1981). This record has not been formally considered by the CDNA and will be reviewed. As a consequence, it seems possible that the 1983 specimen will turn out to be the first record of this subspecies; it was found while studying the differences with Dark Barn Owl and was wrongly labelled as the latter. Information about the location of the individual photographed in 2007 is withheld at the request of the observers.

Little Swift / Huisgierzwaluw

Apus affinis 0,2,0

2001 17 May, Lies, *Terschelling*, Friesland, photographed (A Ouwerkerk; Ebels 2001; Dutch Birding 23: 237, plate 268-269, 2001).

This record precedes the already accepted observation at IJmuiden, Noord-Holland, on 20 November 2006, and becomes the species' first. It was present for just an hour but could be documented well enough by photographs (no subscription was submitted).

Greater Short-toed Lark / Kortteenleeuwerik

Calandrella brachydactyla 3,34,2

22 September, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, photographed (L B Steijn, J de Bruijn, N van Duivendijk et al); 21 November to 7 January 2008, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland (Q L Slings, G Bakker, R van Rossum et al; Dutch Birding 30: 54, plate 72, 137, plate 163, 2008).

Reports at Oudemirdum, Friesland, on 29 April and at Eemshaven, Groningen, on 30 April have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2007). The bird at Castricum constituted the first in winter.

Blyth's Pipit / Mongoolse Pieper

Anthus godlewskii 0,5,1

20 January to 7 February (probably since 1 January), *Woerden*, Utrecht, photographed, sound-recorded (N van Duivendijk, J de Bruijn, H Zevenhuizen et al; van Duivendijk 2007; Dutch Birding 29: 122, plate 158, 123, plate 160, 2007).

2005 30-31 October, Balloërveld, *Aa en Hunze*, Drenthe, videoed, sound-recorded (E Schoppers, A-W Faber, K van Haeringen et al); 14 November, Eemshaven-Oost, *Eemshaven*, Groningen, sound-recorded, videoed.

The bird at Eemshaven-Oost was already mentioned in van der Vliet et al (2007) but it was not only videoed but also sound-recorded. The other records in this report are the species' fifth and sixth, with the one in 2007 being the first in winter. Previous records were in November 1983, October 1996 and November 2002.

Olive-backed Pipit / Siberische Boompieper

Anthus hodgsoni 0,17,1

13 October, Oosterend, *Terschelling*, Friesland, photographed, sound-recorded, videoed (E Ernens, R Keizer, R Winters et al; Dutch Birding 29: 407, plate 597, 2007).

Since 2001, it occurred annually with a total of nine records. Before 2001, there were records in 1987, 1988 (two), 1990, 1991 (three individuals) and 1998 (two). Reports from IJmuiden, Noord-Holland, on 3 October and near Den Haag, Zuid-Holland, on 7 October have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2007).

Ashy-headed/Iberian Wagtail / Italiaanse/Iberische Kwikstaart

Motacilla cinereocapilla/iberiae 0,1,0

2004 2-20 May, Makkumer Zuidwaard, *Wûnseradiel*, Friesland, male, photographed, sound-recorded, videoed (E Nieuwstraten, M Zekhuis et al; Nieuwstraten 2004; Dutch Birding 26: 221, plate 303-304, 2004).

Although accepted as a 'white-throated wagtail' from the Mediterranean region, it was not possible to define the taxon with certainty as Ashy-headed Wagtail *M cinereocapilla* because, for instance, some Iberian Wagtails *M iberiae* lack white in the supercilium in front of the eye. The totals exclude the two records of Ashy-headed in April 2006.

Black-headed Wagtail / Balkankwikstaart

Motacilla feldegg 0,0,0

The only record, a male photographed at Delfzijl, Groningen, on 10 May 1988, has been rejected after review (see 'Systematic list of rejected reports').

Citrine Wagtail / Citroenkwikstaart

Motacilla citreola 0,18,1

1 May, Vreugderijkerwaard, *Zwolle*, Overijssel, female, photographed (D Uit de Weerd, G Mensink, M Bunschoek et al).

There are now seven records since 2000, with one a year in 2000-02, none in 2003-05, three in 2006 (the best year ever) and one in 2007. A report of a bird flying by at Castricum, Noord-Holland, on 23 September has not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2007).

Thrush Nightingale / Noordse Nachtegaal

Luscinia luscinia 7,58,1

22 May, Kampsheide, *Aa en Hunze*, Drenthe, singing, sound-recorded (C Teule).

2006 21 September, *Bloemendaal*, Noord-Holland, ringed (Vrs Van Lennep).

Red-spotted Bluethroat / Roodsterblauwborst

Luscinia svecica svecica 24,43,0

Two reports, at Kraaijenbergse Plassen, Noord-Brabant, on 22 April and at Oostvaardersdijk, Flevoland, on 17 August, are still circulating. Two other reports, at Kockengen, Utrecht, on 15 March and near Den Helder, Noord-Holland, on 14 April have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2007). A female probable

belonging to this subspecies at Maasvlakte, Zuid-Holland, on 26 May has also not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2007).

Red-flanked Bluetail / Blauwstaart

Tarsiger cyanurus 1,3,1

3 January to 23 February, *Zandvoort*, Noord-Holland, first-winter male, photographed, sound-recorded, videoed (L J R Boon et al; Boon 2007; Birding World 20: 10, 54, 2007, Dutch Birding 29: 54, plate 68, 116, plate 148, 128, plate 171-172, 2007).

The fifth record and only the second field record. Previous ones were in October 1967 (ringed), September 1985, October 1999 (ringed) and November 2001 (ringed). This long-staying and, after a few days, confiding male was visited by a huge number of birders and probably concerns the most photographed bird ever in the Netherlands.

Siberian Stonechat / Aziatische Roodborsttapuit

Saxicola maurus 9,25,1

20 October, Eierlandse Duinen, *Texel*, first-winter female, photographed, videoed (W van Rijswijk, L Boon, N van Duivendijk et al; Dutch Birding 29: 407, plate 599, 2007).

The fourth consecutive year with just one record. The best years were 1977, 1995 and 1996, all with four.

Pied Wheatear / Bonte Tapuit

Oenanthe pleschanka 0,11,1

3 October, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, male, photographed, videoed (J D Eerdmans, A van Kreveld, R de Lange et al; Birding World 20: 422, 2007, Dutch Birding 29: 409, plate 603-604, 2007).

The first since 2004. There are now 12 records, with previous records in May 1988, October 1992 (two), October 1993, November 1996, October 1999 (two), November 1999, June 2000 and October 2004 (two).

Desert Wheatear / Woestijntapuit

Oenanthe deserti 1,19,1

12 November, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, male, photographed (A Koenders; Dutch Birding 30: 55, plate 75, 2008).

A typical late autumn date. The bird was present for a short period only. The best year ever was 2005 with a remarkable nine.

River Warbler / Krekeltzanger

Locustella fluvialis 6,39,2

14-17 May, Kollumerwaard, *Kollumerland en Nieuw-kruisland*, Friesland, singing, photographed, sound-recorded (K Scholten, R Cazemier, M Bot et al; Dutch Birding 29: 263, plate 380, 2007); 18-25 May, Ora et Labora, *Brunssum*, Limburg, singing, photographed (W Quaedackers, P van Nuys, R van der Laak; Dutch Birding 29: 263, plate 379, 2007).

The bird in Limburg was singing exactly on the border with Germany.

458 Red-flanked Bluetail / Blauwstaart *Tarsiger cyanurus*, first-year male, Zandvoort, Noord-Holland, 2 February 2007 (*Chris van Rijswijk/birdshooting.nl*)

459 Pied Wheatear / Bonte Tapuit *Oenanthe pleschanka*, male, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, 3 October 2007 (*René Pop*)

460 Booted Warbler / Kleine Spotvogel *Acrocephalus caligatus*, Maasvlakte, Zuid-Holland, 16 September 2007 (Loes van Rietschoten)

Melodious Warbler / Orpheusspotvogel

Hippolais polyglotta 2,46,-

2004 10 May to 26 June, *Loon op Zand*, Noord-Brabant, singing, sound-recorded (G van Gool, J Rahder, S Teerink et al).

This was the first of six records in 2004. The species is no longer considered since 1 January 2005 but the CDNA still welcomes reports before this date.

Paddyfield Warbler / Velddrietzanger

Acrocephalus agricola 1,17,4

21 August, Kroonspolders, *Vlieland*, Friesland, three, adult and two first-year, ringed, photographed, and 28 August, Kroonspolders, *Vlieland*, Friesland, first-year, ringed, photographed (T van Ree, S Waasdorp, C Zuhorn; van Ree 2007).

The three trapped juveniles must have fledged shortly before they were ringed. Therefore, it is assumed that the species bred at this *Vlieland* location.

Blyth's Reed Warbler / Struikrietzanger

Acrocephalus dumetorum 0,7,2

12 September, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland, ringed, photographed (A Wijker); 20 October, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland, first-winter, ringed, photographed (A Wijker, M van Roomen, J Visser et al).

Previous records were at Lelystad, Flevoland, on 26 June 1990 (ringed); Walem, Limburg, from 20 June to

1 July 1996; Nieuwegein, Utrecht, from 14 June to 23 July 1998 (mixed breeding pair with Marsh Warbler *A palustris*); Kennemerduinen, Noord-Holland, on 17 October 2000 (ringed); *Vlieland*, Friesland, on 28-30 September 2003; *Castricum*, Noord-Holland, on 30 September 2003 (ringed); and Makkum, Friesland, on 25-31 October 2003.

Booted Warbler / Kleine Spotvogel

Acrocephalus caligatus 0,11,1

14-25 September, Maasvlakte, *Rotterdam*, Zuid-Holland, photographed (W van Rijswijk, A Mendoza, H Vrolijk; Birding World 20: 375, 2007, Dutch Birding 29: 329, plate 469, 409, plate 605, 410, plate 606, 2007).

A typical date for this warbler, representing already the fourth for the Maasvlakte. The species was first recorded in 1982 and subsequently in 1988, 1990, 1995 (two), 1996 (two), 1998, 2001, 2003 and 2006. All records fall between 31 August and 11 October. September is the best month with eight, October has three and August one.

Subalpine Warbler / Baardgrasmus

Sylvia cantillans 5,49,1

1987 9 May, Ritthem, *Vlissingen*, Zeeland, male (R van Ouwkerk, C Giljam).

Totals include birds accepted as Western Subalpine Warbler *S c cantillans/inornata* (nine, see below) and Eastern Subalpine Warbler *S c albistriata* (one) but ex-

cludes Moltoni's Subalpine Warbler *S c moltonii* (one). From 1 January 2009, the latter taxon will be elevated to species level, as Moltoni's Warbler *S subalpina* (Sangster et al in press).

Western Subalpine Warbler / Westelijke Baardgrasmus
Sylvia cantillans cantillans/inornata 2,6,1

2 June, Maasvlakte, Rotterdam, Zuid-Holland, adult male, photographed (N van Houtum, R van Bemmelen, D Groenendijk et al).

There are eight previous records of this subspecies group: at Beverwijk, Noord-Holland, on 26 May 1942 (collected; nominate *S c cantillans*); on Texel, Noord-Holland, on 7 October 1973; at Maasvlakte, Zuid-Holland, on 30 April 2000; at Maasvlakte on 3-4 May 2002; at Kollumeroord, Friesland, on 18 May 2003; on Vlieland, Friesland, on 3-6 October 2004; on Texel on 7-10 July 2005; and at Maasvlakte on 11 May 2006.

*** Eastern Crowned Warbler / Kroonboszanger**

Phylloscopus coronatus 0,0,1

5 October, first-year, Katwijk aan Zee, Katwijk, Zuid-Holland, photographed, videoed (C Zuyderduyn, R van Rossum, M Guyt et al; Zuyderduyn 2007, 2008; Birding World 20: 419, 2007, Dutch Birding 29: 410, plate 607, 2007, 30: 155, plate 169-170, 156, plate 171-172, 2008).

The first record and only the fourth for the Western Palearctic, with previous ones on Helgoland, Schleswig-Holstein, Germany, on 4 October 1843 (collected), at Jæren, Rogaland, Norway, on 30 September 2002 (ringed) and at Kokkola, Harbåda, Finland, on 23 October 2004. Of all vagrants, this is one of the rarest and in the category 'a long way from home'. The bird was elusive, staying high in the canopy of a relatively small row of trees and bushes. It attracted c 300 birders from all over the Low Countries.

Greenish Warbler / Grauwe Fitis

Phylloscopus trochiloides 6,43,1

3 June, Westkapelle, Veere, Zeeland, sound-recorded (P A Wolf, R Sponselee, S Lilipaly).

Another year with only one record, as in 2006. Apart from 2003 (when the species bred successfully), the best years were 1996 with seven, 2000 with five and 2004 and 2005 with four records. Two reports, both from Vlieland, Friesland, on 3 and 7 October, have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2007).

Hume's Leaf Warbler / Humes Bladkoning

Phylloscopus humei 2,29,3

20 October, Formerum, Terschelling, Friesland (E Nieuwstraten); 26-29 October, Lange Paal, Vlieland, Friesland, sound-recorded (J de Bruijn, R Cazemier et al); 12-21 December, Gendringen, Oude IJsselstreek, Gelderland, photographed, sound-recorded, videoed (R Schwarz, E Ernens, R Keizer et al; Dutch Birding 30: 56, plate 78, 2008).

A report from Grebbeberg, Utrecht, on 9 November has not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2008).

Radde's Warbler / Raddes Boszanger

Phylloscopus schwarzi 2,18,2

13 October, Bomenland, Vlieland, Friesland, photographed (D Hoekstra, S Lagerveld et al); 14 and 17 October, Groene Glop, Schiermonnikoog, Friesland, ringed, photographed (S Deuzeman, K Oosterbeek, A G Duiven et al).

2006 29 October, Hargen aan Zee, Bergen, Noord-Holland (S Lagerveld, C Giljam, N F van der Ham et al).

The additional 2006 record makes this one of the best years with three. Other good years were 2000 with four and 1996 with three.

Dusky Warbler / Bruine Boszanger

Phylloscopus fuscatus 1,45,10

5 February to 7 April, Electra, De Marne, Groningen, photographed (the late H Lanfers, T de Boer, D Brinkhuizen et al; Dutch Birding 29: 126, plate 168, 130, plate 178, 192, plate 261, 2007); 7-8 October, Eemshaven, Eemsmond, Groningen, photographed, sound-recorded (R Winters, M Jonker, R Offereins et al); 13 October, Meijendel, Wassenaar, Zuid-Holland, ringed, photographed (K Hendriks, V van der Spek, M Verrips et al; Dutch Birding 29: 410, plate 608, 2007); 13 October, Bomenland, Vlieland, Friesland, photographed (S Lagerveld, M Guyt et al; Dutch Birding 29: 407, plate 598, 2007); 19 October, Kroonspolders, Vlieland, Friesland, ringed, photographed (H Bouwmeester); 20-21 October, Horsmeertjes, Texel, Noord-Holland, photographed, sound-recorded (D Kok, E Menkveld et al); 21 October, Kroonspolders, Vlieland, Friesland, ringed, photographed (E van Winden); 21 October, Lauwersmeer, De Marne, Groningen, ringed, photographed (L Tervelde); 22 October, Noordhollands Duinreservaat, Castricum, Noord-Holland, ringed, photographed (J Visser, A Wijker, R Reijnders); 18 November, Eemshaven-Oost, Eemsmond, Groningen, photographed, sound-recorded (D Hoekstra et al).

One of the best years, equalling the total for 2003, with 10 individuals. The bird at Electra represented the first winter record. A report from Westkapelle, Zeeland, on 24 October has not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2007).

bonelli's warbler / bergfluit

Phylloscopus bonelli/orientalis 4,7,0

2004 23-27 May, Noord-Ginkel, Ede, Gelderland, singing, sound-recorded (D Groenendijk et al).

Only the song was recorded and the bird was not heard calling. Songs of both Western Bonelli's Warbler *P bonelli* and Eastern Bonelli's Warbler *P orientalis* are superficially similar and more research is needed to draw any conclusions about the species concerned. In the meantime, it is vital for acceptance to document the diagnostic call. Totals exclude birds accepted to species level.

Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf

Phylloscopus collybita tristis -,25,3

6-8 October, De Monnik, Schiermonnikoog, Friesland,

461 Eastern Crowned Warbler / Kroonboszanger *Phylloscopus coronatus*, Katwijk aan Zee, Zuid-Holland, 5 October 2007 (Marc Guyt/Agami) **462** Mongoolse Pieper / Blyth's Pipit *Anthus godlewskii*, Woerden, Utrecht, 24 January 2007 (Enno B Ebels) **463** Parrot Crossbills / Grote Kruisbekken *Loxia pytyopsittacus*, Schoorl, Noord-Holland, 4 January 2008 (Chris van Rijswijk/birdshooting.nl)

photographed, sound-recorded (S Bot, M Gal, S Wytema et al); 9 October, Eemshaven, *Eemsmond*, Groningen, ringed, photographed (L Tervelde); 8-12 December, Amsterdamse Bos, *Amsterdam*, Noord-Holland, photographed, sound-recorded (R Heemskerk). 2006 18 October, Eemshaven, *Eemsmond*, Groningen, sound-recorded (R Cazemier); 28 October Eemshaven, *Eemsmond*, Groningen, photographed, sound-recorded (R Cazemier); 3 November, Den Oever, *Wieringen*, Noord-Holland, photographed (J Garvelink); 9 November to 25 February 2007, *Huizen*, Noord-Holland, photographed, sound-recorded.

The Huizen record was already mentioned in van der Vliet et al (2007). Three more reports of birds trapped in 2007 (André van Loon in litt) have not (yet) been submit-

ted and one is still under consideration. Considering *tristis* claims is a hard job for the committee, as is illustrated by the well-observed and extensively documented bird that stayed at De Bilt, Utrecht, from 19 January to 9 April (Dutch Birding 29: 126, plate 167, 193, plate 263, 2007), which is still under consideration. It has provoked a lot of discussion because it called like a 'normal' *tristis* but showed more green in the plumage and more pale in the bare parts than may be expected for a 'normal' *tristis* and the report has not been accepted after three rounds. However, new data from the regular wintering areas (eg, Kazakhstan) may prove that these characters fall within the normal variation of *tristis* and the CDNA has therefore postponed its final judgement, which will be published in the next report – or later...

Iberian Chiffchaff / Iberische Tjiftjaf

Phylloscopus ibericus 2,16,3

22 April to 23 September, Diemerzeedijk, *Diemen*, Noord-Holland, singing, photographed, sound-recorded (R G M Altenburg, R van Dijk et al; Dutch Birding 29: 189, plate 255, 192, plate 262, 2007); 9-22 May, Warnsborn, *Arnhem*, Gelderland, singing, photographed, sound-recorded (E de Waard, S Terlouw); 13 May to 3 June, Westerpark, *Zoetermeer*, Zuid-Holland, singing, photographed, sound-recorded (M Kreike, P Bol, M van der Tol).

The second year with three records, together with 2004. This taxon has been recorded annually since 2001, with the exception of 2003. A report from May 2006 is still circulating (cf van Dongen et al 2006).

Collared Flycatcher / Withalsvliegenvanger

Ficedula albicollis 24,8,1

14 September, Meijendel, *Wassenaar*, Zuid-Holland, first-year, ringed, photographed (W Teunissen, W Bleumink, V van der Spek et al; van der Spek et al 2007; Dutch Birding 29: 344, plate 494-495, 2007).

The third autumn record, after one on Schiermonnikoog, Friesland, on 27 August 1966, and on Terschelling, Friesland, on 12-14 October 1996, and the third ever trapped. A report from Noord-Ginkel, Gelderland, on 13 May has not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2007).

Azure x European Blue Tit / Azuurmees x Pimpelmees

Cyanistes cyanus x *caeruleus* 1,0,2

15 November, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland, ringed, photographed (J Visser, A Wijker, H Levering et al; Visser et al 2007; Dutch Birding 29: 421, plate 621, 2007); 18 November, IJmuiden, *Velsen*, Noord-Holland (M S Robb).

The second and third record of this well-known hybrid type ('Pleske's Tit'). The first was trapped (and subsequently collected) at Bremerbergdijk, Flevoland, on 9 November 1968. Reports at Vuren, Gelderland, on 17 November and near Ouddorp, Zuid-Holland, on 30 November have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2008).

Daurian/Turkestan Shrike / Daurische/Turkestaanse Klauwier

Lanius isabellinus/phoenicuroides 0,2,1

26 July, Oostvaardersplassen, *Lelystad*, Flevoland, adult, photographed (F de Roder, L Enting; Dutch Birding 29: 337, plate 486, 2007).

This is the first mid-summer observation of an 'isabelline shrike'. It was present in an Oostvaardersplassen area not open to public (including birders). It was not possible, due to the limited number of photographs and the lack of visible details, to accept it to species level. There have now been 11 'isabelline shrikes', of which two have been accepted as Turkestan Shrike *L phoenicuroides*, six as Daurian Shrike *L isabellinus* and three as *L phoenicuroides/isabellinus* (cf van der Laan & CDNA 2008).

Woodchat Shrike / Roodkopklauwier

Lanius senator -,73,-

1996 1 June, *Nijmegen*, Gelderland, photographed (J Haverkamp).

This species is no longer considered since 1 January 2004 but the CDNA still welcomes reports before this date.

Arctic Redpoll / Witstuitbarmsijs

Carduelis hornemanni 43,67,0

2005 22 December to 5 February 2006, Selwerd, *Groningen*, Groningen, photographed (G Ottens, M Hammers, M Bot et al).

At first this record was rejected but it was accepted when more photographs became available (cf van der Vliet et al 2007). The numbers include both Coues's Redpoll *C hornemanni exilipes* and Hornemann's Redpoll *C h hornemanni* (the latter has been accepted only once).

Parrot Crossbill / Grote Kruisbek

Loxia pytyopsittacus 15,583,20

25 October to 14 January 2008, Hazenwater, *Leusden*, Utrecht, maximum of 11 (eight females and three males), photographed, sound-recorded (D Paalvast, A de Jong, E B Ebels et al; Ebels 2008; Dutch Birding 30: 55, plate 76, 135, plate 160, 2008); 8 December to 8 February

464 Azure x European Blue Tit / Azuurmees x Pimpelmees *Cyanistes cyanus* x *caeruleus*, Noordhollands Duinreservaat, Castricum, Noord-Holland, 15 November 2007 (*Luc Knijnsberg*)

465 Black-faced Bunting / Maskergors *Emberiza spodocephala*, first-year female, Noordhollands Duinreservaat, Castricum, Noord-Holland, 18 November 2007 (André J van Loon)

2008, Hargen aan Zee and Schoorl, *Bergen*, Noord-Holland, minimum of nine (five males and four female-types), photographed, sound-recorded, videoed (J Stok, C Oosterhuis et al; Ebels 2008; Dutch Birding 30: 55, plate 76, 61, plate 80, 62, plate 81-82, 2008).

Several reports, eg, on Vlieland, Friesland, on 12-14 October (seven) and on Terschelling, Friesland, on 14 October (three) are still under review (cf van Dongen et al 2007, Ebels 2008). Some observers reported 11 individuals at Hargen aan Zee but the documentation shows that probably no more than nine were involved. Other reports, eg, 25 at Weerterbos, Limburg, on 4 November and six at Nunspeet, Gelderland, and two near Huizen, Noord-Holland, both on 31 December, have not (yet) been submitted (cf van Dongen et al 2008). The total of 583 excludes the period 1993-2001 when the species was not considered by the CDNA.

Black-faced Bunting / Maskergors

Emberiza spodocephala 0,2,1

18 November, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland, first-year female, ringed, photographed (A Wijker, J Visser, P Vlietstra et al; Dutch Birding 29: 399, plate 580, 2007).

The third record and the first of a female. The two previous ones were first-year males which were also ringed: at Westenschouwen, Zeeland, on 16 November 1986 and on Schiermonnikoog, Friesland, on 28 October 1993.

Rustic Bunting / Bosgors

Emberiza rustica 14,61,3

9-12 May, Rottumerplaat, *Eemsmond*, Groningen, photographed (H Roersma, N van Brederode; Dutch Birding 29: 264, plate 382, 2007); 7 October, Kroonspolders, *Vlieland*, Friesland, adult female, ringed, photographed (A Wijker; Dutch Birding 29: 407, plate 600, 2007); 20 October, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland (J de Bruijn).

2006 9 May, Westerslag, *Texel*, Noord-Holland (L J Dijk-sen).

1992 2 October, Hoek van Holland, *Rotterdam*, Zuid-Holland (F van der Lans).

Since 2000, this was already the third year with three records, following 2000 and 2006. The species has been recorded annually since 1992 and there is no sign that it occurs less frequently in recent years despite decreasing numbers in northern Scandinavia. The best years were 1980 with five records involving 10 individuals and 1994 with seven records involving nine individuals. The 1992 record had only recently been submitted.

Little Bunting / Dwerggors

Emberiza pusilla 27,76,-

1990 30 March to 14 April, *Katwijk*, Zuid-Holland, three, photographed, sound-recorded (A W J Meijer et al).

1987 5 November, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland, ringed (A Wijker).

The 1987 record concerns a date correction; it had previously been published for 3 November 1987 (van den Berg & Bosman 1999, 2001). The 1990 record concerns a correction of the first date, being 30 March instead of 31 March (cf van den Berg & Bosman 2001). This species is no longer considered since 1 January 2004 but the CDNA still welcomes reports before this date.

Systematic list of rejected reports

This list contains all records not accepted by the CDNA. Records marked with @ were rejected by all committee members in the first or second voting. Most records were rejected because the identification was not fully established (often due to lack of documentation) or when the bird showed signs of captivity, such as dubious rings, excessive wear and/or aberrant behaviour. Species for which the CDNA unanimously decided that all records up to now refer to birds of captive origin are indicated with *. This includes records of birds of which all ancestors are assumed to be of captive origin (introduced species of British category C).

Greenland White-fronted Goose / Groenlandse Kolgans

Anser albifrons flavirostris, 8 December to 28 February 2008, Hoeksmeer, Loppersum, Groningen, juvenile, photographed (@ identified as orange-billed juvenile of Siberian White-fronted Goose *A. a. albifrons*). **Bufflehead / Buffelkoepeend** *Bucephala albeola* 12-14 November, Oirschot, Noord-Brabant, adult male, photographed (@ wearing ring, indicating escape). **Barrow's Goldeneye / IJslandse Brilduiker** *Bucephala islandica* 24 February, Ketelmeer, Dronten, Flevoland, female, photographed (Birding World 20: 100, 2007, Dutch Birding 29: 129, plate 153, 2007) (@ photographs do not show wing pattern, which the CDNA holds necessary for acceptance as a first for the Dutch list). **Green-winged Teal / Amerikaanse Wintertaling** *Anas carolinensis* 12-16 June, De Brekken, Lemsterland, Friesland, male (@ inadequate description). **Yellow-billed Loon / Geelsnavelduiker** *Gavia adamsii* 14 October, Terschelling, Friesland, photographed (@ description incomplete). **Albatross / albatros** *Diomedea/Thalassarche* 1 June, Dutch part of North Sea (@ bird seen without binoculars from ferry Hoek van Holland to Harwich, description incomplete; moreover, the CDNA does not accept large species groups such as 'albatrosses' or 'large *Aquila* eagles' but only (sub)species and in, a few cases, so-called 'super-species' consisting of two or rarely three very closely related species). **Kuhls/Scopoli's Shearwater / Kuhls/Scopoli's Pijlstormvogel** *Calonectris borealis/diomedea* 30 September, Westerslag, Texel, Noord-Holland (@ description incomplete; this concerns another report than the one accepted past the same island on the same date). **Great White Pelican / Roze Pelikaan** *Pelecanus onocrotalus* 28 July, Nuenen, Noord-Brabant, photographed (@ escape from zoo); 29 July, Odijk, Bunnik, Utrecht, eight (@ other pelican species not excluded, birds flying at a height of c 300 m). **GriFFon Vulture / Vale Gier** *Gyps fulvus* 18 June, Het Reutje, Roerdalen, Limburg, five (@ no photographs, description incomplete); 19 June,

Zaandam, Noord-Holland (@ photograph shows very distant large bird, no description); 19 June, Nuth, Limburg (seen without binoculars from driving car, very short description); 25 June, Echt, *Echt-Susteren*, Limburg, seven (@ no photographs, description incomplete); 8 July, Ermelo, Gelderland, six (@ seen without binoculars, insufficient detail seen); 23 August, Venlo, Limburg, photographed (@ no description, other large raptor species not excluded); 10 September, Beegderheide, Maasgouw, Limburg (@ seen without binoculars for c 3 sec, so description incomplete). **Short-toed Snake Eagle / Slangenarend** *Circaetus gallicus* 6 April, Stellendam, Goedereede, Zuid-Holland (@ description not detailed enough); 3 May, Deelensche Veld, Ede, Gelderland (@ incomplete description, not excluding all other raptors); 8 July, Nuenen, Noord-Brabant (@ jizz of described bird wrong); 27 August, Garnwerd, Winsum, Groningen (@ insufficient detail). **Pallid Harrier / Steppiekiekendief** *Circus macrourus* 16 April, Urk, Flevoland, third-calendar-year male (@ Hen Harrier *C. cyaneus* not sufficiently excluded); 13 June, Amsterdamse Waterleidingduinen, Noordwijk, Zuid-Holland, male (@ description not accurate). **Long-legged Buzzard / Arendsbuizerd** *Buteo rufinus* 14 May, Slidrechtse Biesbosch, Slidrecht, Zuid-Holland (@ too short description of migrating bird). **Booted Eagle / Dwergarend** *Aquila pennata* 30 April, Dwingelderveld, Westerveld, Drenthe (@ insufficient description); 5 May, Valkenburg aan de Geul, Limburg (@ seen without binoculars); 17 June, Leiderdorp, Zuid-Holland (@ description incomplete, among others, no description of jizz given); 19 June, Hilversum, Noord-Holland (@ description with insufficient detail); 19 June, Ermelo, Gelderland (@ description incomplete). **Little Crane / Klein Waterhoen** *Porzana parva* 20 May, Harderbroek, Zeewolde, Flevoland (@ calling Water Rail *Rallus aquaticus* not excluded). **Eurasian Stone-curlew / Griel** *Burhinus oedipnemus* 20 June, Wassenaar, Zuid-Holland (@ description incomplete). **Collared Pratincole / Vorkstaartplevier** *Glareola pratincola* 9 August, Ilmuiden, Velsen, Noord-Holland, nine (@ description not convincing). **Caspian Plover / Kaspische Plevier** *Charadrius asiaticus* 1 April, Zandvoortweg, Middelburg, Zeeland, videoed (@ inadequate description, video does not show recognizable Caspian Plover). **Pacific Golden Plover / Aziatische Goudplevier** *Pluvialis fulva* 10 July, Schiermonnikoog, Friesland (@ inadequate description). **Slender-billed Gull / Dunbekmeeuw** *Chroicocephalus genei*, 7 May, Wadden Sea between Lauwersoog and Schiermonnikoog, Schiermonnikoog, Friesland, two (@ description incomplete of two birds passing ferry). **Audouin's Gull / Audouin's Meeuw** *Larus audouinii* 5 April, Schiermonnikoog, Friesland (@ description of bird flying by not detailed enough). **Roseate Tern / Dougalls Stern** *Sterna dougalli* 30 May, De Hors, Texel, Noord-Holland, two, adult (@ tail length not described, observation time too short); 2 June, Huisduinen, Den Helder, Noord-Holland, adult (@ first-summer Common Tern *S. hirundo* or Arctic Tern *S. paradisaea* not excluded, wing pattern not described). **Pechora Pipit / Petsjorapieper** *Anthus gustavi* 6 October, Schiermonnikoog, Friesland, sound-recorded (@ bird

was only heard, not seen; although a call was recorded, the CDNA considered this not enough evidence to accept it as a new species on the Dutch list). **Black-headed Wagtail / Balkankwikstaart** *Motacilla feldegg* 5 May, Liessel, *Deurne*, Noord-Brabant (@ description without photographs and/or sound-recordings). **Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf** *Phylloscopus collybita tristis* 24 November, Lauwersmeer, *De Marne*, Groningen, photographed (@ only one photograph and no sound-recordings available). **Siberian Stonechat / Aziatische Roodborsttapuit** *Saxicola maurus* 24 May, Ouddorp, *Goedereede*, Zuid-Holland (@ description does not exclude European Stonechat *S. rubicola*). **Red-breasted Nuthatch / Canadese Boomklever** *Sitta canadensis* 5 October, IJmuiden, *Velsen*, Noord-Holland (@ description without photographs not convincing enough for a new species on the Dutch list). **Parrot Crossbill / Grote Kruisbek** *Loxia pytyopsittacus* 15 October, *Leerdam*, Zuid-Holland (@ description incomplete of 14 birds flying by).

2006

Green-winged Teal / Amerikaanse Wintertaling *Anas carolinensis* 10 May, Steile Bank, *Nijefurd*, Friesland, male, photographed (no description, only one photograph of a distant bird). **Pallid Harrier / Steppiekiekendief** *Circus macrourus* 13 May, *Wieringermeer*, Noord-Holland, immature (description not good enough to convince the CDNA, eg, Montagu's Harrier *C. pygargus* not excluded). **Lesser Spotted Eagle / Schreeuwarend** *Aquila pomarina* 9 April, Budel-Dorplein, *Cranendonck*, Noord-Brabant (@ this *Aquila* eagle was also seen near Genk, Oost-Vlaanderen, Belgium, c 1 h before it passed Budel-Dorplein; both the Flemish and Dutch rarities committees could not exclude other *Aquila* species and were not convinced that it was a Lesser Spotted Eagle). **Booted Eagle / Dwergarend** *Aquila pennata* 8 September, *Nieuwegein*, Utrecht, photographed (@ no description, photograph too blurry). **Pallid Swift / Vale Gierzwaluw** *Apus pallidus* 25 October, Nolledijk, *Vlissingen*, Zeeland, videoed (@ video shows insufficient detail; description incomplete). **Subalpine Warbler / Baardgrasmus** *Sylvia cantillans* 17 May, Amsterdamse Waterleidingduinen, *Zandvoort*, Noord-Holland, male (description incomplete). **Rustic Bunting / Bosgors** *Emberiza rustica* 29 October, *De Cocksdorp*, *Texel*, Noord-Holland (bird seen for a very short time, description incomplete).

2005

Siberian Greylag Goose / Siberische Grauwe Gans *Anser anser rubrirostris* 21 February, *Wildervank*, *Veendam*, Groningen, photographed (@ photograph shows pink-billed Greylag Goose but other plumage characteristics are difficult to discern). **Ring-necked x Tufted Duck / Ringsnaveleend x Kuifeend** *Aythya collaris x fuligula* 25 December, IJsselmeerkust, *Wieringermeer*, Noord-Holland, male (description not complete, the CDNA would have liked to see photographs of this bird). **Kamchatka Gull / Kamtsjatkastormmeeuw** *Larus canus kamtschatschensis* 11 February, Egmond aan Zee, *Bergen*, Noord-Holland, first-winter, videoed (@ well-

documented record of a large Mew Gull; identification of this taxon is very difficult and hindered by lack of knowledge of the variation within other subspecies, especially *L. c. heinei*). **Blyth's Pipit / Mongoolse Pieper** *Anthus godlewskii* 27 October, Westkapelle, *Veere*, Zeeland, sound-recorded (@ bird was only heard and not seen from a migration watch point; the CDNA decided not to accept heard-only reports). **Red-spotted Bluethroat / Roodsterblauwborst** *Luscinia svecica svecica* 18 August, Oostvaardersdijk, *Lelystad*, Flevoland, trapped, photographed; 21 August, Kromslootpark, *Almere*, Flevoland, trapped, photographed (both showed relatively broad orange-red edges to breast-spot feathers. The CDNA considered this not enough evidence for autumn birds. Museum studies showed that there are also White-spotted Bluethroats *L. s. cyanecula* in autumn with much red on these feathers).

2003

Falcated Duck / Bronskopeend *Anas falcata* 28 March, *Nieuwendijk*, *Werkendam*, Noord-Brabant, photographed (@ not documented whether bird was (un)ringed and therefore not acceptable).

2002

Parrot Crossbill / Grote Kruisbek *Loxia pytyopsittacus* 23, 24 and 27 November, Sellingerbossen, *Vlagtwedde*, Groningen, five, photographed (photographs do not show enough detail).

2001

Pallid Harrier / Steppiekiekendief *Circus macrourus* 12 May, Buren, *Ameland*, Friesland, female-type (@ insufficient detail).

1998

Ross's Gull / Ross' Meeuw *Rhodostethia rosea* 29 October, *Rockanje*, *Westvoorne*, Zuid-Holland, photographed (@ photograph shows Little Gull *Hydrocoloeus minutus*).

1996

Ring-billed Gull / Ringsnavelemeeuw *Larus delawarensis* 21 April, *Wamel*, *Beneden-Leeuwen*, Gelderland, adult (@ other gull species not sufficiently excluded).

1994

Marbled Duck / Marmereend *Marmaronetta angustirostris* 20 August, *Culemborg*, Gelderland (not documented whether bird was (un)ringed and therefore not acceptable).

1989

Mediterranean Storm Petrel / Mediterraan Stormvogeltje *Hydrobates melitensis* 15 September, *Ameland*, Friesland (@ Vogeltrekstation at Heteren, Gelderland, presented data of a bird ringed near a storm petrel colony of Malta on 19 July 1971 and reportedly found dead on Ameland; however, the specimen is not retained and the report is now even believed to be fraudulent; cf Dutch Birding 30: 347, 2008). **Forster's Tern / Forsters Stern** *Sterna*

forsteri 7 July, Maasvlakte, Rotterdam, Zuid-Holland, adult, summer plumage, photographed (@ photograph shows Common Tern *S hirundo*).

1988

Black-headed Wagtail / Balkankwikstaart *Motacilla feldegg* 10 May, Delfzijl, Groningen, male, photographed (the CDNA reconsidered this record, of which only one photograph exists (Boon 1990, van den Berg & Bosman 1999, 2001), and rejected it. The pattern of the dark cap can only be safely assessed if more photographs were available and, as the bird was silent, there is no description or recording of the sound. As a result, this species is removed from the Dutch list).

Acknowledgements

Chris van Rijswijk provided extra information on the records of Pale Barn Owl. Enno Ebels took care of the final editing. Bram Rijksen kindly prepared the drawing of the Red-flanked Bluetail on p 369.

References

- van den Berg, A B & Bosman, C A W 1999, 2001. Zeldzame vogels van Nederland – Rare birds of the Netherlands. Avifauna van Nederland 1. First, second edition. Haarlem.
- van den Berg, A B, van Loon, A J & McGeehan, A 2000. Aalscholver met kenmerken van Grote Aalscholver te Heel in februari 2000. Dutch Birding 22: 21-25.
- van den Berg, A B & Haas, M 2007. WP reports: late September–November 2007. Dutch Birding 29: 378-400.
- van den Berg, A B & Haas, M 2008. WP reports: late March–mid May 2008. Dutch Birding 30: 187-200.
- Boon, L J R 1990. Balkankwikstaart bij Delfzijl in mei 1988. Dutch Birding 12: 1-2.
- Boon, L J R 2007. DB Actueel: Blauwstaart in Zandvoort. Dutch Birding 29: 74-76.
- Boon, L J R & Slaterus, R 2008. Cursorius videojaaroverzicht 2007. Dvd. Zandvoort.
- Dirks, E M E 2007. DB Actueel: Dunbekmeeuw in Het Zwin. Dutch Birding 29: 198.
- van Dongen, R M, Haas K & de Rouw, P W W 2006. Recente meldingen Nederland: mei–juni 2006. Dutch Birding 28: 255-265.
- van Dongen, R M, Hofland, R & de Rouw, P W W 2007. Recente meldingen Nederland: januari–oktober 2007. Dutch Birding 29: 119-131, 184-194, 252-265, 330-338, 400-411.
- van Dongen, R M, Hofland, R & de Rouw, P W W 2008. Recente meldingen Nederland: november–december 2007. Dutch Birding 30: 49-57.
- van Duivendijk, N 2007. DB Actueel: Mongoolse Pieper doet poging te overwinteren bij Woerden. Dutch Birding 29: 135-136.
- Ebels, E B 2001. DB Actueel: Huisgierzwaluw op Terschelling. Dutch Birding 23: 174.
- Ebels, E B 2008. DB Actueel: Kleine invasie van Grote Kruisbekken. Dutch Birding 30: 61-63.
- Hudson, N & the Rarities Committee 2008. Report on rare birds in Great Britain in 2007. Br Birds 101: 516-577.
- de Jong, J 1995. De Kerkuil. Leeuwarden.
- van der Laan, J & CDNA 2008. Occurrence and identification of 'isabelline shrikes' in the Netherlands in 1985-2006 and records in Europe. Dutch Birding 30: 78-92.
- Lilipaly, S & van der Wardt, C 2007. DB Actueel: Influx van Vale Gieren in België en Nederland. Dutch Birding 29: 270-272.
- Nieuwstraten, E 2004. DB Actueel: Vermoedelijke Italiaanse Kwikstaart bij Makkum. Dutch Birding 26: 220-222.
- Ottens, G 2007. Lost and found: Laughing Gull 'Atze' in Europe. Dutch Birding 29: 288-291.
- Plomp, M, Berlijn, M, Menkveld, E, van der Maat, G, Sponselee, R, van der Bent, G, Half, R, Jonker, M, van Rijswijk, W, de Waard, H & Wytema, S 2008. Dutch Birding videojaaroverzicht 2007. Dvd. Texel.
- van Ree, T 2007. DB Actueel: Vier Veldrietzangers op Vlieland. Dutch Birding 29: 343-344.
- Sangster, G, van den Berg, A B, van Loon, A J & Roselaar, C S. Report of the Committee for Avian Systematics. Dutch avifaunal list: Taxonomic changes in 2004-2008. Ardea; in press.
- van der Spek, V, Teunissen, W, Bleumink, W & Vrs Meijndel 2007. DB Actueel: Withalsvliegenvanger geringd in Meijndel. Dutch Birding 29: 344.
- Steijn, L 2006. DB Actueel: Groene Reiger te Amsterdam. Dutch Birding 28: 193-195.
- Visser, J, Knijnsberg, L, Levering, H & Wijker, A 2007. DB Actueel: 'Pleskes Mees' gevangen in Castricum. Dutch Birding 29: 421-422.
- van der Vliet, R E, van der Laan, J, Berlijn, M & CDNA 2007. Rare birds in the Netherlands in 2006. Dutch Birding 29: 347-374.
- Zuyderduyn, C 2007. DB Actueel: Kroonboszanger in Katwijk. Dutch Birding 29: 415-417.
- Zuyderduyn, C 2008. Kroonboszanger in Katwijk aan Zee in oktober 2007. Dutch Birding 30: 155-158.

Arjan Ovaa, In de Molt 112, 6268 EJ Margraten, Netherlands
Jan van der Laan, Brouwerstraat 19, 1814 HX Alkmaar, Netherlands
Max Berlijn, Wilhelminastraat 9, 6285 AS Epen, Netherlands
CDNA, Postbus 116, 2080 AC Santpoort-Zuid, Netherlands (cdna@dutchbirding.nl)

30 jaar Dutch Birding

30 jaar Dutch Birding, deel 6: 2004-08

De stabiliteit en professionalisering die we signaleerden voor de vorige periode zetten zich ook door in de huidige en meest recente periode. Deze situatie vertaalde zich in een aantal belangrijke achtereenvolgende ontwikkelingen op het gebied van de automatisering, ter voorbereiding van de uitfasering van de piepers aan het einde van dit jaar. De kwaliteit van Dutch Birding bleef op het vertrouwde hoge niveau en er verscheen een aantal belangrijke boekpublicaties waarbij de DBA direct of indirect was betrokken. In het veld beleefden we een levendige periode waarbij vooral het trekten een flinke doorbraak beleefde, niet in de laatste plaats door de site www.trektellen.nl van Gerard Troost en Jethro Waanders. Het trekten zorgde voor een flinke toename in het aantal meldingen van zeldzaamheden die niet of slechts kort ter plaatse bleven maar, met dank aan de digitale tijden, vaak toch werden gedocumenteerd. Een zeer bemoedigende trend is dat er in deze periode opvallend veel actieve en (zeer) jonge vogelaars hun entree maakten in het vogelwereldje, een trend die zelfs in

de nationale pers werd opgemerkt getuige het artikel in de het magazine van de Volkskrant van 27 september 2008 over de 'Hoaxbirders' Christian Brinkman, Tjeerd Burger, Thijs Fijen en Teun van Kessel.

Dutch Birding

De inhoud van Dutch Birding was in deze jaren zeer gevarieerd. Er waren natuurlijk veel Nederlandse gevalsartikelen omdat er nu eenmaal veel goede soorten werden vastgesteld. De gevalsartikelen uit België droogden daarentegen op omdat Vlaamse auteurs de gang naar 'eigen' tijdschriften steeds meer verkozen boven Dutch Birding. Er verschenen flink wat baanbrekende determinatieartikelen, waarin de grote (en ditmaal ook kleine) meeuwen zoals gebruikelijk weer een stevig aandeel hadden. De expedities van The Sound Approach naar verschillende bestemmingen in de WP (zie onder) leverden als 'bijproduct' van het geluiden opnemen ook een aantal compacte determinatieartikelen op. De belangrijkste wapenfeiten in deze periode waren: 'Identification of American Herring Gull in a western European context' door Pat Lonergan en Killian Mullarney (Dutch Birding

466 Vogelaars bij Westelijke Blonde Tapuit / birders at Western Black-eared Wheatear *Oenanthe hispanica*, Eemshaven-Oost, Groningen, 30 oktober 2004 (*Hans ter Haar*). Herkenbaar van links naar rechts / recognizable from left to right: Emo Klunder, Martijn Bot, Leon Boon, Henny Vink-Slotboom, Will Schep, Sander Bot, Garry Bakker, Aart Vink, Reinoud Vermoolen, Max Berlijn, Jan van der Laan, Swen Rijnbeek, Dick Groenendijk, Edwin Russer, Ferry Ossendorp, Bas Lagerveld en Theo Admiraal.

26: 1-35, 2004); 'Identification of adult American Herring Gull' door Peter Adriaens en Bruce Mactavish (26: 151-179, 2004; het eerste determinatieartikel dat met een bijdrage van het Dutch Birding-fonds tot stand kwam); 'Identification of Collared Pratincole and Oriental Pratincole – a critical review of characters' door Gerald Driessens en Lars Svensson (27: 1-34, 2005; hiermee werd de deur geopend voor de uiteindelijke aanvaarding van de Oosterse Vorkstaartplevier *Glareola maldivarum* uit 1997); 'Eastern Black Redstarts at Ilmuiden, the Netherlands, and on Guernsey, Channel Islands, in October 2003, with notes on identification and occurrence in western Europe' door Laurens Steijn (27: 171-194, 2005); een reeks van drie artikelen door Arnoud van den Berg en The Sound Approach: 'Field identification of Maghreb chaffinches' (27: 296-301, 2005), 'Olivaceous warblers in the western Mediterranean and their identification' (27: 302-307, 2005), en 'Phenology and identification of Atlas and Iberian Pied Flycatchers' (24: 1-6, 2006); 'Moult and plumage variation in immature Lesser Black-backed Gulls in the Netherlands' door Rik Winters (28: 140-157, 2006); 'Identification of Red-mantled Rosefinch and Blyth's Rosefinch' door Raffael Ayé en Manuel Schweizer (28: 201-213, 2006); 'Species limits in the House Bunting complex' door Guy Kirwan en Hadoram Shirihai (29: 1-19, 2007); 'Groenlandse Witsluitbarmsijs te Huisduinen in oktober 2003 en determinatie, taxonomie en voorkomen' door Arnoud van den Berg, Enno Ebels en Magnus Robb (29: 25-31, 2007); 'Short-billed Gull on Terceira, Azores, in February-March 2003 and identification of the 'Mew Gull complex'' door Peter Alfrey en Mashuq Ahmad (29: 201-212, 2006); 'Identification of American Sandwich Tern' door Martin Garner, Ian Lewington en Jason Crook (29: 273-287, 2006); 'Identification of central European woodpeckers on basis of flight-feathers' door Martin Becker en Horst Jegen (30: 145-154, 2008); en 'Identification of White-headed Long-tailed Bushtit and occurrence in the Netherlands' door Justin Jansen en Wim Nap (30: 293-308, 2008; het tweede artikel dat werd ondersteund door het Dutch Birding-fonds).

Andere bijzondere artikelen waren bijvoorbeeld: 'Population growth and vagrancy potential of Ross's Goose' door Arnoud van den Berg (26: 107-11, 2004; waardoor ook de Britten nu aan het wankelen zijn om de soort serieus te gaan nemen...); 'Birds and wildlife of the French subantarctic islands: Crozet, Kerguelen and Amsterdam & St Paul' door Olivier Duriez, Hans Jornvall en Hadoram Shirihai (27: 87-115, 2005); en 'Not every

white bird is an albino: sense and nonsense about colour aberrations in birds' door Hein van Grouw (28: 79-89, 2006). De rubriek 'Trends in systematics' bleef dankzij twee bijdragen van Jan Hein van Steenis ('Dark science: cryptic speciation in Common Raven?' (28: 306-308, 2006) en '*Galerida galore* – speciation in 'crested larks'' (30: 238-239, 2008) ternauwernood in leven – deze teruggang weerspiegelde de relatieve rust die was opgetreden op taxonomisch gebied na de onstuimige jaren rond de eeuwwisseling.

Publicaties

Wat betreft aan de DBA verbonden boekenuitgaven was dit een vruchtbare periode. Op zaterdag 23 april 2004 werd het *Verklarend en etymologisch woordenboek van de Nederlandse vogelnamen* van Klaas Eigenhuis gepresenteerd, de eerste officiële uitgave van de uitgeverij Dutch Birding Association. Klaas, die in een grijs verleden medicijnen had gestudeerd, was de laatste jaren met de hem eigen vasthoudendheid en diepgrendheid de taalkunde en vooral de etymologie ingedoken met als resultaat dit indrukwekkende boek. Mede dankzij de vele fraaie illustraties van Dirk Moerbeek is het nog altijd een aanrader – maar al lang geheel uitverkocht en alleen nog als *on-demand print* te verkrijgen. Belangrijk was ook *The Sound Approach to birding*, het eerste boek van Mark Constantine & The Sound Approach, waar naast Mark ook Arnoud van den Berg, Killian Mullarney en Magnus Robb deel van uitmaken. Dit boek werd in de zomer van 2006 op de British Birdwatching Fair in Rutland Water, Engeland, en de week erna op het Vogelfestival in de Oostvaardersplassen gepresenteerd. Het laat een verfrissende benadering zien van het vogelen vanuit de fascinerende invalshoek van de vogelgeluiden, iets waarmee we in Nederland door de inspanningen van Arnoud en Magnus al een beetje vertrouwd waren geraakt. Dit boek met twee cd's is een must voor de boekenplank van elke serieuze vogelaar. Bijna nog spectaculairder is het dit jaar verschenen *Petrels night and day* van Magnus Robb, Killian Mullarney & The Sound Approach in het zelfde formaat met wederom twee cd's. Met een mix van spectaculaire geluidsopnamen, mooie reisverhalen, soms fantastische foto's en fraaie tekeningen van Killian worden alle stormvogels en stormvogeltjes van de WP behandeld. 'En passant' wordt een aantal splits voorgesteld die overtuigend worden ondersteund met geluiden en sonogrammen – en die de op dwaalgasten gespitste zeetrekter met verhevigde hoofdpijn achterlaten. Voorts verscheen *The birds*

TABEL 1 Aantal pagina's en foto's per jaargang van Dutch Birding / number of pages and plates per volume of Dutch Birding

jaar / year	jaargang / volume	pagina's / pages	foto's / plates	aantal foto's per pagina / number of plates per page
2004	26	437	625	1.43
2005	27	450	574	1.28
2006	28	412	602	1.46
2007	29	423	633	1.50
2008	30	454	545	1.20

467 Vogelaars bij Sperweruil / birders at Northern Hawk-Owl *Surnia ulula*, Westerbork, Drenthe, 31 oktober 2005 (Hans ter Haar). Herkenbaar van links naar rechts onder anderen / recognizable from left to right among others: Edwin Russer, Michel Veldt, Eric Koops, Willem-Jan Fontijn, Dick Groenendijk, Ruud van Beusekom, Marnix Jonker, Cock Reijnders, Laurens Steijn, Ted Hoogendoorn, Diederik Kok, Ronald de Lange, Harm-Jan Wight, Aart Vink en Henny Vink-Slotboom.

of *Kazakhstan* door Arend Wassink en Gerald Oreel, een standaardwerk over het voorkomen van alle taxa en onontbeerlijk voor bezoekers van dit land (zie ook Dutch Birding 30: 93-100, 2008). Zowel in 2006 als 2008 verscheen een compleet bijgewerkte Dutch Birding-checklist met Engelse, Nederlandse en wetenschappelijke namen van alle in een kleine variant van de WP vastgestelde soorten en 'belangrijkste' ondersoorten, met annotaties voor de Nederlandse lijst. Van een heel andere orde was het 'Smoelenboek'. In de late zomer van 2005 werd met Dutch Birding een formulier meegestuurd waarop vogelaars gevraagd werd een aantal standaardvragen te beantwoorden en een foto mee te sturen. De bedoeling was een 'veldgids voor vogelaars' te produceren. Iedereen kent dat gevoel – je herkent het gezicht en je weet de naam, maar je wist niet dat ze bij elkaar hoorden. Op de DBA-dag in Lunteren op 17 maart 2007 werd *Birders – aan de andere kant van de kijker* van Bart-Jan Prak, Peter de Vries en Mark Zekhuis gepresenteerd en met groot enthousiasme ontvangen. Met een mooie inleiding van Klaas Eigenhuis en een uitgebreide analyse van ons piepgedrag en enkele leuke anekdotische verhalen die de kern van het boekje – het eigenlijke smoelenboek – omlijsten is het een echt hebbedingetje geworden en een mooi tijdsdocument bovendien. Volgens mij zijn we bijna toe aan een 'Smoelenboek – the next generation!'.

De diehards: Arnoud van den Berg en René Pop

In de 30 jaar die de DBA en Dutch Birding nu (bijna) achter de rug hebben zijn in totaal enkele 100en mensen actief geweest binnen bestuur, redactie, CDNA en CSNA of in ondersteunende functies. Sommigen leverden gedurende een korte periode een intensieve bijdrage en anderen juist gedurende lange tijd een bescheiden – maar niet minder belangrijke – bijdrage. Stuwende krachten in de eerste decennia waren met name Edward van IJzendoorn en Gerald Oreel. De laatste decennia zijn met name Enno Ebels en André van Loon dat geworden voor het tijdschrift en voor het bestuur Theo Admiraal als penningmeester en Gijsbert van der Bent als voorzitter. Geen van deze heren kan echter tippen aan de staat van dienst van de echte DB-diehards, Arnoud van den Berg en René Pop, die als enige twee de volle 30 jaar hebben gediend, en dan ook nog (bijna continu) in een bepaalde functie, respectievelijk die van hoofdredacteur en fotografisch redacteur.

René heeft met zijn eigen fotowerk, zijn scherpe oog voor fotografische kwaliteit en zijn vermogen om uit elke foto het optimale resultaat te halen voor het tijdschrift een stevig stempel gedrukt op Dutch Birding als mooiste vogeltijdschrift van Europa – of was het nou de wereld? In de beginjaren was het vaak sprokkelen om goed fotomateriaal binnen te krijgen en bleef de kring van 'hofleveranciers' erg overzichtelijk maar in de loop

der jaren nam het aantal opgestuurde dia's (vaak met grote hoeveelheden plakband, karton en plastic ingepakt) gestaag toe en werd René's taak meer selecteren dan binnenhalen. Met de digitale revolutie is dat de afgelopen vijf jaar drastisch doorgeschoten en wordt René overspoeld met digitale plaatjes die elke huis-tuin-en-keuken-vogelaar tegenwoordig kan maken via digiscoping of met een gestabiliseerde lens met autofocus waarmee zelfs Jules de Corte nog aardig plaatjes gemaakt zou hebben... Het maken van de juiste keuze als je weer eens 10-tallen prachtige Blauwstaarten *Tarsiger cyanurus* of Notenkraakjes *Nucifraga caryocatactes* in je volgelopen mailbox hebt zitten is niet altijd een benijdenswaardige rol en leidt wel eens tot teleurstelling bij fotograferen. Gelukkig bieden de fotosite van de DBA en anders gespecialiseerde fotosites (zoals www.birdpix.nl) – of gewoon je eigen fotosite – tegenwoordig ruime gelegenheid aan iedere fotograaf om zijn of haar kunsten met anderen te delen en kan René met een gerust hart de digitale prullenbak vol laten lopen met fotomateriaal van een kwaliteit waar we 30 jaar geleden alleen maar van konden dromen...

Arnoud is in die 30 jaar uitgegroeid tot 'mister Dutch Birding'. Niet alleen door zijn vrijwel permanente rol als (hoofd)redacteur (alleen tijdens jaargangen 2 en 3 en een deel van jaargang 4 was Arnoud te veel in het buitenland om deze rol te bekleden) maar ook door vele jaren dienst als bestuurslid, CDNA-lid en (samen met Cornelis Hazevoet, Kees Roselaar en George Sangster) heroprichter van de CSNA. Tel daarbij op Arnouds rol als leverancier van ontelbare foto's uit binnen- en buitenland, zijn jarenlange productie van 'WP reports', zijn pionierswerk op gebied van geluidsopnamen, zijn reislust resulterend in diverse artikelen in Dutch Birding, zijn rol als reisleader voor Limosa Holidays en 'bewaker' van WP- en andere soortenlijsten, en zijn werk als vertaler, bewerker of auteur van vogelboeken en het is duidelijk waar zijn rol als spin in het web vandaan komt. Arnoud is daardoor ook de 'spindoctor' die in heel veel discussies over taxonomie, herkenning en status van bepaalde soorten of gevallen zijn zegje doet en vaak een bepalende invloed op de uitkomst heeft, gesteund door zijn enorme kennis van zaken, brede netwerk in het buitenland en vermogen om zaken scherp en analytisch te benaderen. Een opsomming van al zijn wapenfeiten zou een extra nummer kunnen vullen maar als voorbeeld kan ik aangeven dat zonder Arnouds inbreng en sturing Ross' Gans *Anser rossii* waarschijnlijk niet op de Nederlandse lijst zou staan (bedankt Arnoud...), C-soorten gewoon op de Nederlandse lijst zouden prijken en veel soorten die we nu als A-soorten beschouwen en meetellen op de D-lijst zouden staan.

Het 'leeg houden' van de D-categorie, waar andere Europese landen die categorie gebruiken als 'vlucht-heuvel' voor allerlei dubieuze soorten, is een mooi voorbeeld van Arnouds heldere en rechtlijnige stellingname; het is al moeilijk genoeg om objectief onderscheid te maken tussen soorten die wel of niet op eigen kracht in Nederland verzeild kunnen raken, dus dan is het nog veel moeilijker (en dus aanvechtbaar) om nog weer extra onderverdelingen te maken tussen bijvoorbeeld

beeld soorten 'die hier misschien wel op eigen kracht kunnen komen maar ook algemene zijn in gevangenschap' of soorten 'die hier wel kunnen komen maar alleen in bepaalde maanden van het jaar en in andere perioden van het jaar waarschijnlijk eerder ontsnapt zullen zijn'. Om maar een paar valkuilen te benoemen waar andere dwaalgastengcommissies in (dreigen te) vallen.

Bestuur

De stabiliteit van het bestuur was ook in deze periode groot hoewel er twee wisselingen waren. In 2004 nam Rob Olivier, die onder meer verantwoordelijk was voor het succes van de website, afscheid van het bestuur. Hij werd opgevolgd door Wietze Janse die met zijn telecomkennis de verdere ontwikkeling en integratie van de website en het piepersysteem zou gaan begeleiden. In juli 2007 werd secretaris Marc Plomp opgevolgd door Arjan van Egmond. De wisselingen hadden geen invloed op de richting van het beleid – er werd verder gevaren op dezelfde stabiele koers.

CDNA en CSNA

Een wijziging in de werkwijze van de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) in deze periode was dat in toenemende mate ook waarnemingen worden beoordeeld die niet zijn ingediend als daarvan documentatie is te vinden in een tijdschrift, website of mailgroep. Max Berlijn werd na zijn periode als CDNA-lid gestrikt om als 'indienslaaf' (in nette woorden: archivaris) dit nuttige werk te gaan doen, met als gevolg een sterk gestegen 'dekking' door de CDNA van het aantal gemelde zeldzaamheden. Dat door deze werkwijze gevallen soms al aanvaard (of afgewezen) zijn voordat de waarnemer(s) de tijd en/of moed verzameld had(den) om iets in te dienen wordt daarbij graag op de koop toe genomen... Deze actieve benadering van Max en anderen leidde er bijvoorbeeld toe dat soorten als de Huisgierzwaluw van Terschelling werden gered van de vergetelheid. In deze periode verlieten op basis van de gebruikelijke roulatie Theo Bakker, Max Berlijn, Bert de Bruin, Roland van der Vliet en Pim Wolf de commissie en werden opgevolgd door (in alfabetische volgorde) Dick Groenendijk (de huidige voorzitter), Arjan Ovaa, Willem van Rijswijk en Arend Wassink.

De Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA) bleef stabiel in bemensing en sleutelde vrolijk verder aan de naamgeving en taxonomie van soorten op de Nederlandse lijst. Het aantal splitsjes bleef laag maar het aantal wijzigingen in wetenschappelijke namen door nieuwe indeling of naamgeving van genera daarentegen hoog en dat doet ons soms terugverlangen naar de tijd dat een Kokmeeuw nog gewoon een *Larus* was – en geen *Royocopusasoupocephalus* of zo.

Wisselingen van de wacht?

Hoewel redactie en bestuur prima draaien hoeft je geen helderziende te zijn om te bedenken dat er binnen een termijn van een handvol jaren verschuivingen (moeten) gaan optreden, omdat de drijvende krachten van nu oud, verzaagd en/of rijk worden – of gewoon worden

468 Drie (voormalige) DBA-voorzitters op plek van Dwerguil (een dag later) / three (former) DBA chairmen at site of Eurasian Pygmy Owl *Glaucidium passerinum* (the day after), Bakkeveen, Friesland, 11 december 2005 (*Arnoud B van den Berg*). Van links naar rechts / from left to right: Gijsbert van der Bent (huidige voorzitter / present chairman), Paul Knolle (tweede voorzitter / second chairman) en Edward van IJzendoorn (eerste voorzitter / first chairman).

ingehaald door de *angry young men* van nu – net als dat in 1979 bij de oprichting van de DBA gebeurde. De kracht van de DBA moet blijken uit het feit of deze toekomstige wisselingen kunnen voortbouwen op alles wat er bereikt is en nieuwe impulsen kunnen geven zonder zich af te zetten tegen wat de voorgangers gedaan hebben. Een afsplitsing of nieuwe organisatie, zoals wij ook zijn begonnen, zou op dit ogenblik weinig toevoegen aan het Nederlandse vogelen. Wel zullen de DBA en Dutch Birding zoals elke ‘gearriveerde’ organisatie alert moeten blijven op signalen uit de achterban en steeds op zoek moeten blijven naar manieren om de organisatie te verversen en vernieuwen om zo nieuwe kansen te benutten. Een organisatie als de onze zal zich met zekere regelmaat opnieuw moeten uitvinden om de snelle technische en sociale ontwikkelingen te incorporeren. Dat de DBA daartoe bereid is en in staat is hebben we de afgelopen 30 jaar regelmatig gezien. Een eerste interessante vernieuwing zagen we al met ingang van de jaargang 2007. Voor het eerst was het mogelijk, in eerste instantie voor de lezers buiten Europa, een digitaal abonnement op Dutch Birding te nemen. Wellicht is dit een model voor de toekomst. In de snelle digitale wereld is echter tot nu toe oud vertrouwd drukwerk de enige toekomstbestendige archiefmethode gebleken. Een eerste wisseling zagen we rond de waarnemingenrubriek: Ruud van Dongen en Peter de Rouw droegen

dit jaar de ‘Recente meldingen’ over aan Roy Slaterus en Vincent van der Spek. Ruud en Peter hebben sinds 1986 – 22 jaar lang – dit monnikenwerk volgehouden en daarmee aanzienlijk bijgedragen aan de kwaliteit, herkenbaarheid en stabiliteit van Dutch Birding.

DBA-vogeldagen en -vogelweek

De DBA-vogeldagen bleven onverminderd populair in deze periode, zelfs zoeper dat we definitief uit de oude vertrouwde locatie in De Uithof in Utrecht groeiden. Vanaf 2007 bivakkeren we in het chique Congressentrum De Werelt in Lunteren, waar we mede dankzij een bijdrage van Vogelbescherming Nederland in 2007 en 2008 terecht konden. Aansprekende buitenlandse gasten in deze periode waren onder anderen Jochen Dierschke van de Vogelwarte Helgoland met een leuke presentatie over het vogelen op dit bijzondere eiland in 2005 en Yann Kolbeinsson in 2006 met ook een interessant ‘eiland’, IJsland, waar elke twitcher nog zijn eigen ‘nieuw voor de WP-soortje’ kan meepikken. Licht buitenlands en toch zo vertrouwd waren de interessante lezingen van The Sound Approach in 2004 en 2007. Met deze lezingen wordt merkbaar een draagvlak voor het belang van geluiden gelegd, iets wat we in het veld ook steeds meer beginnen te merken. De aflevering 2005 werd gekenmerkt door krakkemikkige presentatoren – Max Berlijn was herstellende van een gebroken heup en

Wim Wiegant was net uit het ziekenhuis na te zijn gedotterd. De DBA-dag van 2008, die samen met waarneming.nl werd georganiseerd, spande de kroon. We hadden Dick Forsman met twee interessante lezingen respectievelijk over de herkenning van Oostelijke Zwarte Wouw *Milvus lineatus* en Spaanse Keizerarend *Aquila adalberti* naar aanleiding van een waarneming van (volgens hem) deze soort over de Loozerheide (zie onder); we hadden Dominique Verbelen met een lezing over de vol in de aandacht staande 'Ultimate Pelagics' in de Golf van Biskaje; en we hadden Magnus Robb die de taxonomie van 'tubenoses' op de kop zette met geweldige geluidsoptnames. Maar toch slaagde onze eigen 'topper' Wim Wiegant er uiteindelijk weer in alle aandacht naar zich toe te trekken met de aankondiging dat dit echt de laatste keer was dat hij het jaaroverzicht presenteerde. Dit niet nadat hij enkele eenden aan de Nederlandse lijst had toegevoegd, de 'Bageend', de 'Baggerend' en de 'Baggersteend'. Een leuk initiatief was de introductie van de 'Jan Wierda-trofee', de trofee voor de hoogste jaarlijst, die voor 2007 werd toegekend aan Peter de Vries – die helaas zelf niet aanwezig kon zijn. De Jan Wierda-trofee zal van naam veranderen wanneer Jans jaarlijstrecord is gebroken en dan worden vernoemd naar de nieuwe recordhouder.

DBA-vogelweken

De DBA-weken gingen door op het oude stramien. Tijdens de jubileumweek in 2005, de 20e DBA-week op Texel, werd voor het eerst de door Swarovski gesponsorde prijs voor de soort van de week uitgelooft. Dit leverde de week een mooie Kleine Klapekster *Lanius minor* op en zijn vinder, Kees de Mooij, een fraaie verrekijker. In 2006 ging de prijs, dit keer een statief, naar Marcel Capello voor een Aziatische Roodborsttapuit *Saxicola maurus*. Vanwege het ontbreken van aansprekende soorten werd de prijs in 2007 niet toegekend, ook al was Wim Wiegant met zijn zwarte Spreeuw *S vulgaris* lang een kanshebber. In 2008 werd een langjarige traditie doorbroken, de DBA-vogelweek werd een lang weekeinde. De belangstelling voor de volle DBA-week was al jaren tanende en de meeste bezoekers kozen steeds meer voor het weekeinde, een andere periode of een ander eiland. Toch was de aankondiging nog een verrassing zodat de week voorafgaand aan het DBA-weekeinde er nog diverse vaste gasten van de DBA-week op Texel rondliepen omdat ze al vast hadden geboekt voordat de aankondiging definitief was. Afgelopen oktober is de prijs voor beste soort van het weekend wel weer uitgereikt (voor een Koereiger *Bubulcus ibis*), omdat de organisatie van mening was dat de prijs altijd uit moet, onder het motto 'iedereen kan een statief winnen'. De tijd zal moeten leren of deze nieuwe compacte formule weer een impuls kan geven aan het door de DBA georganiseerde vogelen of dat de tijdgeest dit niet meer trekt... Het oorspronkelijke doel van de eerste DBA-weken op Terschelling was het promoten van het vogelen op de Waddeneilanden in de goede tijd – we kunnen vaststellen dat deze doelstelling ruimschoots is gehaald.

Informatievoorziening

Zoals ik in de vorige aflevering al meldde begon het steeds minder vanzelfsprekend te worden dat waarnemingen van zeldzaamheden het exclusieve domein van de DBA waren. Regionale sites en vooral het succesvolle www.waarneming.nl waren laagdrempelig en meer gebruikersvriendelijk waardoor met name jongere vogelaars daar snel(ler) terecht kwamen. Bovendien toonde [waarneming.nl](http://www.waarneming.nl) een grote vernieuwingsdrang waardoor de mobiele integratie al zeer vroeg plaatsvond. Niet alleen was [waarneming.nl](http://www.waarneming.nl) te benaderen vanaf mobiele telefoons op een op mobiel toegesneden versie van de waarnemingenpagina maar ook was het al vroeg mogelijk om gps-ondersteund waarnemen door te geven uit het veld via een mooie mobiele applicatie. [Waarneming.nl](http://www.waarneming.nl) creëerde hiermee een sterke positie in de informatie-uitwisseling tussen vogelaars. Bestuurslid Wietze Janse had de uitdaging op zich genomen de informatievoorziening rondom de DBA te coördineren. In een gestaag tempo slaagde hij erin om samen met Jeroen van Vianen en andere slimme types belangrijke ontwikkelingen door te voeren. In 2006 werd Rare Bird Alerts gelanceerd, een platform dat de geleidelijke uitfasering van de piepers en het verschuiven naar een gsm-gebaseerd e-mailsysteem mogelijk moest maken. Als eerste belangrijke stap konden we nu ook de pieperberichten op de mobiele telefoon ontvangen. Ook in 2006 konden de gebruikers voor het eerst profielen instellen waarmee de drempel om regionale zeldzaamheden door te geven veelviel (28: 166, 2006). Een leuke en populaire toevoeging was de Dutch Ranking waar je niet alleen de actuele stand van zaken in lijstend Nederland kunt zien, maar ook lijsten onderling kunt vergelijken. In toenemende mate wordt de ranking ook gebruikt om allerlei andere lijsten zoals Big Days en jaarlijsten zichtbaar te maken. Begin dit jaar was de volgende belangrijke stap het integreren van de waarnemingen op de DBA-site met de inmiddels tot Dutch Bird Alerts omgedoopte alert-service waardoor de waarnemingen ook via een mobiele internetsite zijn te bekijken. Nog belangrijker is dat deze opzet het doorgeven van waarnemingen via internet faciliteert, zowel traditioneel met een pc als met een mobiele telefoon, inclusief de keuze om een waarneming alleen op de site te plaatsen of deze ook te versturen naar de semafoons en de e-mail van de gebruikers (30: 290-291, 2008). Het is nog vroeg, maar deze laatste lancering lijkt een groot succes en de trend dat [waarneming.nl](http://www.waarneming.nl) door de laagdrempeligheid vaker actueel nieuws dan de DB-site had is doorbroken. De laatste maanden staan er regelmatig waarnemingen op de DB-omgeving die [waarneming.nl](http://www.waarneming.nl) nog niet hebben gehaald. Hiermee hebben we een gezonde situatie bereikt waarbij naast elkaar de beide sites een eigen waardevolle rol kunnen spelen. Wietze is nog lang niet klaar – we kijken uit naar wat hij ons in de nabije toekomst weet te bieden. Er is al aangekondigd dat de piepers eind dit jaar worden uitgefaseerd – een beslissing die toch met wat weemoed werd ontvangen in vogelend Nederland. Het voelt alsof je na jaren trouwe dienst een oude gedeukte auto wegdoet terwijl je samen zoveel hebt meegeemaakt...

469 Vogelaars bij Kuifkoekoek / birders at Great Spotted Cuckoo *Clamator glandarius*, Hoge Veluwe, Gelderland, 1 April 2006 (Chris van Rijswijk/birdshooting.nl). Herkenbaar van links naar rechts onder anderen / recognizable from left to right among others: Erik van Winden, Martijn Bot, Pim Stins, Lucien Davids en Eddy Nieuwstraten.

Dutch Birding-vogellijn

Eind juni 2006 nam Klaas Haas afscheid als vogellijnbeheerder, een rol die hij sinds september 2000 met veel energie en inzet had vervuld. Deze beslissing was een moeilijke voor Klaas en kwam tot stand na een in vele opzichten turbulent voorjaar. De rol van vogellijnbeheerder is een lastige, je opereert elke dag in het spanningsveld van (overdreven?) gedreven soortenjagers, het sorteren van de vaak overweldigende hoeveelheid binnenkomende informatie, het uifilteren van de soms zeer overtuigende onzin en de (on)mogelijkheden van vogels op moeilijke of verboden plekken. Het is onvermijdelijk dat hier af en toe iets niet optimaal uitpakt. Klaas had het nadeel (of voordeel...) dat hij van oorsprong geen soortenjager was, dus een beetje als buitenstaander in ons gekke wereldje terecht kwam. Als vogelaars hebben we een eigen taaltje en een systeem van normen en waarden dat 'iets' afwijkt van het gemiddelde Nederlandse peil, we worden nogal vocaal als we de teleurstelling van een gemiste soort moeten verwerken en we hebben vooral een heel aparte kijk op de topografie van Nederland. We geven bijvoorbeeld bijna als vanzelfsprekend bekende plekken een naam die op geen enkele kaart voorkomt – probeer Lange Tabbetje maar eens op de kaart van Texel te vinden – toch weten we feilloos naar de juiste plek te rijden als we dat soort beschrijvingen horen. Dit leidde in het begin bij Klaas wel eens tot komische versprekingen en misverstanden die er op hun

beurt weer toe leidden dat er grapjes werden uitgehaald bij het inspreken van waarnemingen. Hierdoor verschenen klassiekers als 'het Reebok-gebouwtje' op de Maasvlakte en het Franse eiland 'Croissant' op de vogellijn. In zijn gedrevenheid om de informatie op de vogellijn optimaal te krijgen belde Klaas vaak insprekers op om ze nader aan de tand te voelen. Dit gebeurde op een directe Groninger manier en dat viel soms weer niet goed bij bepaalde waarnemers. Uiteindelijk groeide een situatie dat sommige vogelaars zich afkeerden van het systeem rond de vogellijn. Dat zag Klaas natuurlijk met lede ogen aan en hij klopte aan bij het bestuur om richtlijnen en regels, een trend die zich zou herhalen rond andere moeilijke situaties zoals het doorgeven van waarnemingen in kwetsbaar of verboden terrein en het al dan niet doorgeven van ongecontroleerde meldingen op www.lauwersmeer.com en later www.waarneming.nl. Het vasthouden aan deze richtlijnen leidde uiteindelijk tot een situatie dat de bestaansreden van de vogellijn – het snel en goed doorgeven van informatie aan vogelend Nederland, ook als deze informatie (nog) niet is gecontroleerd – in de knel kwam. Zo kreeg Klaas heel wat voor zijn kiezen rond de waarneming van de Kleine Zwartkop *Sylvia melanocephala* in april 2006 die de vogellijn (te) laat bereikte. De gang van zaken rond de waarneming van de Zanggors *Melospiza melodia* in dezelfde maand en die van de Gelderse Withalsvliegenvanger *Ficedula albicollis* in juni tenslotte veroorzaakten

zo veel ruis dat het bestuur vond dat er iets moest gebeuren. Klaas werd uitgenodigd voor een goed gesprek maar dit gesprek heeft uiteindelijk nooit plaatsgevonden omdat Klaas begin juni besloot zijn activiteiten 'met onmiddellijke ingang' te beëindigen.

Ik wil hier graag een lans breken voor Klaas; nooit werd de vogellijn – van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat – zo vaak ingesproken als in de periode dat hij de beheerder was. Zijn tomeloze inzet en drang naar volledigheid en juistheid van de informatie op de lijn en de DB-site was voorbeeldig, en de hoeveelheid 'speciale excursies', boottrips en andere randgebeurtenissen die hij in de loop der jaren heeft georganiseerd is ongekend. Meerdere malen ben ik bijvoorbeeld gebeld door Klaas of ik een onwaarschijnlijke of moeilijke waarneming in Flevoland wilde controleren zodat hij betere informatie op de lijn kon zetten. Een van deze waarnemingen betrof de Arendsbuizerd *Buteo rufinus* aan de Praamweg – een waarneming die mede door de vasthoudendheid van Klaas uiteindelijk tot een goed einde kwam. Zoals hij mij belde voor Flevoland had hij een netwerk opgebouwd met 10-tallen mensen verspreid door het land. Alles wat hij voor de vogellijn en voor ons als vogelaars heeft gedaan werd uiteindelijk gedreven door een gemotiveerde wens om het juiste te doen – we mogen niet uit beeld verliezen dat hij zich bijna zes jaar lang voor ons met hart en ziel heeft ingezet. Daarvoor past alleen een oprecht en gemeend dankjewel. 'Come-back kid' Remco Hofland was bereid, met René Alma als back-up, in het gat te springen dat ontstond door deze situatie, tot dit jaar toen Sjoerd Radstaak en Reinoud Vermoolen, samen met Thomas van der Es die door zijn werk vooral in de weekeinden en tijdens vakantieperiodes actief zal zijn. Daarbij moet worden opgemerkt dat door de snelle mobiele en digitale ontwikkelingen de vogellijn geleidelijk verschuift van een speerpunt naar een vangnet in de informatievoorziening en dus ook van karakter aan het veranderen is.

De vogels, lijstjes en getallen

De stijging van het gemiddelde aantal soorten per jaar (berekend over 2004-07) zette deze periode onverminderd door. Lag het gemiddelde in de vorige periode op 354, nu scoorden we een mooie 361 per jaar. Een trend lijkt dat steeds meer goede soorten in de trektijd slechts kort ter plaatse zijn maar wel worden gedocumenteerd, getuige enkele spectaculaire soorten in dit overzicht. En het lijkt ook dat we een beetje verwend lijken te raken – in jaren met een soms zeer hoog jaartotaal eindigen we het jaar toch met het gevoel dat er meer in had gezeten...

2004

Dit was een goed jaar met 362 soorten waarvan uiteindelijk maar liefst vijf nieuw voor Nederland waren. Het was opnieuw ook een jaar met een bittere nasmaak omdat de meest extreme zeldzaamheden niet twitchbaar waren. Redelijk wat goede soorten waren daarnaast slechts kort aanwezig maar werden – moderne digitale tijden! – voldoende gedocumenteerd om aanvaard te worden. Het jaar startte voortvarend met de ontdekking

van een Humes Bladkoning *Phylloscopus humei* op 1 januari in Grou, Friesland, en een nieuwe adulte Ringsnavelmeeuw *Larus delawarensis* op 4 januari bij Tiel, Gelderland, maar de focus verschoof al snel naar Zeeland. Een onvolwassen mannetje Brilzee-eend *Melanitta perspicillata* werd op 18 januari ontdekt langs de Brouwersdam, Zuid-Holland/Zeeland, en was met enige moeite te bekijken tot 7 februari. Niet ver daarvan waren al een Amerikaanse Goudplevier *Pluvialis dominica* (vanaf 12 januari) en een Aziatische Goudplevier *P. fulva* (vanaf 14 januari) aanwezig tussen de Goudplevieren *P. apricaria* rond Grijpskerke, Zeeland. Samen met de Grote Grijs Snip *Limnodromus scolopaceus* die overwinterde langs het Veerse Meer en de oude getrouwe Ringsnavelmeeuw bij Goes lokten deze zeldzaamheden heel wat vogelaars naar Zeeland. Nog een Ringsnavelmeeuw, een eerste-winter, overnachtte vanaf 28 januari op steigers bij het Hoornse Meer, Groningen. Het voorjaar ging redelijk onopgemerkt voorbij tot Eddy Nieuwstraten en Mark Zekhuis op 2 mei een 'gekke' gele kwikstaart *Motacilla* ontdekten in de Makkummerzuidwaard, Friesland. De vogel viel in eerste instantie op door de scherpe roep die deed denken aan een Citroenkwikstaart *M. citreola* en werd als waarschijnlijke Italiaanse Kwikstaart *M. cinereocapilla* gedermineerd, hoewel vanaf het eerste moment werd getwijfeld of een hybride met Iberische Kwikstaart *M. iberiae* wel kon worden uitgesloten – waar je je met al die splijtes al niet druk om moet maken! De vogel werd ruim bezocht tot 11 mei. Uiteindelijk werd hij inderdaad niet geaccepteerd als Italiaanse Kwikstaart maar als hybride, een beslissing die een aantal jaren later nog wat rimpeltjes zou veroorzaken in de vijver van het Nederlandse soortenjagen. De nadruk verschoof opmerkelijk vroeg naar de steltlopers met een serie fraaie ontdekkingen. Pierre van der Wielen vond op 9 mei de derde Steltstrandloper *Calidris himantopus* in de Ezuma-keeg, Friesland, die tot 17 mei bleef (en van 26 juni tot 12 juli een herkansing gaf). Bert Logtmeijer deed hiervoor op 24 mei niet onder met de ontdekking van de derde Grote Geelpootruiter *Tringa melanoleuca* in de Hilversumse Bovenmeent, Noord-Holland. Deze vogel bleef tot 1 juni. Ondertussen hadden we dé soort van het voorjaar moeten missen. Rommert Cazemier, David Hoekstra en Roelf Hovinga hadden op 30 mei uitgehaald op Rottumerplaat, Groningen, met de eerste aanvaardbare Grijsze *Emberiza cia*. De rille en vliegerige vogel werd verschillende malen waargenomen voordat hij verdween naar het centrale deel van het eiland. Van 5 tot 12 juni werd een Grijskopspecht *Picus canus* gezien op de Beegderheide, Limburg; pas de vijfde en dit keer niet twitchbaar. Weliswaar 'slechts' het vierde geval maar zeker zo aansprekend als de andere steltlopers van dit jaar was de Roodkeelstrandloper *C. ruficollis* die René van Loo en Pim Wolf op 6 juli ontdekten op een niet vrij toegankelijk deel van de Slikken van Flakkee, Zuid-Holland. Om dit nog even flink in te wrijven produceerde Pim een serie likkebaardende foto's... Oane Tol hield de aandacht stevig gericht op het noordoosten van het land met een Arendsbuizerd die op 9 juli kortstondig aanwezig was in de Ezuma-keeg (derde

geval). Vogelend Nederland werd een paar weken later eindelijk weer een soortje rijker; Rik Winters ontdekte op 14 augustus in de Klompenwaard bij Doornenburg, Gelderland, een juveniele Marmereend *Marmoronetta angustirostris* die zoals Rik zelf schreef 'negatief scoorde op elke indicatie voor een escape'. Deze nieuwe soort werd op 16 augustus voor het laatst gezien. De vijfde Franklins Meeuw *L. pipixcan* werd op 18 september ontdekt op de trektelpost in de Blauwe Kamer, Utrecht, waar Herman van Oosten de andere aanwezigen actief moest stimuleren om deze vogel serieus te bekijken. Hij werd later op de dag hier opnieuw waargenomen en vervolgens teruggevonden op een akker die werd omgeploegd. Tot 24 september was hij vervolgens te bewonderen in de nabij gelegen meeuwslaapplaats in Boven-Leeuwen, Gelderland. Daarna werd de vogel nogmaals hier gezien op enkele dagen in midden-september en vervolgens weer een week in oktober. Op 30 september werd weer eens Siberische Sprinkhaanzanger *Locustella certhiola* gevangen (vijfde geval), ditmaal in de Kennemerduinen bij Bloemendaal, Noord-Holland, en dus de eerste die niet in Castricum werd geringd. Hierdoor gestimuleerd liep Magnus Robb de volgende dag te vogelen bij IJmuiden, Noord-Holland, waar hij een heldendaad verrichtte door in de Kunstenaarsduintjes de eerste twitchbare Goudlijster *Zoothera aurea* te vinden. Door de voorzichtige aanpak was deze twitch een succes voor de ruim 100 toegestroomde vogelaars. Mooi

zijn de geluidsopnamen van Magnus waarop de reactie van de waarnemers op de voorbijvliegende lijster is te horen, die nog altijd in de 'Sound gallery' op de Dutch Birding-website staan. Deze waarneming paste uitstekend in het beeld van een Goudlijster-influx in West-Europa, en was het begin van een hele serie meldingen. De vogelaars op Vlieland, Friesland, die de vogel van IJmuiden moesten missen waren dichtbij met een melding op 3 oktober door twee waarnemers die onafhankelijk van elkaar een exemplaar zagen op Lange Paal maar deze vogel werd niet teruggevonden. Ook op 3 oktober had Rik Winters een voorbijvliegende vogel de Klompenwaard. Op Schiermonnikoog, Friesland, werd op 4 oktober een eerste-winter geringd en de volgende dag nog eens teruggevangen. Vervolgens werd op de Vulkaan bij Den Haag, Zuid-Holland, zowel op 9 als op 10 oktober een Goudlijster gezien. Uiteindelijk zijn alleen de vogels van IJmuiden en Schiermonnikoog aangevaard... Nog een influx die het melden waard is was die van de vanaf half oktober massaal binnenkomende 'trompet-Goudvinken' ofwel Noordse Goudvinken *Pyrrhula pyrrhula pyrrhula*, die de gemoederen in West-Europa danig bezig hielden door de tot dan toe nauwelijks bekende trompetroep die ze lieten horen. De absolute topsoort van het jaar en één van de beste soorten ooit was de Steenortolaan *E. buehneri* die op 16 oktober werd gevangen in (waar anders dan) Castricum, Noord-Holland. Hij werd al waargenomen voor de

470 Vogelaars met Haakbek / birders with Pine Grosbeak *Pinicola enucleator*, adult mannetje, Beijum, Groningen, Groningen, 20 november 2004 (Chris van Rijswijk/birdshooting.nl). Van rechts naar links / from right to left: Henk de Waard, Leon Boon en Willem van Rijswijk.

471 Ross' Meeuw / Ross's Gull *Rhodostethia rosea*, adult, Scheveningen, Zuid-Holland, 23 november 2004
(Edwin Winkel)

vangst en viel op door een Geelgors *E citrinella*-achtige roep. Bij het onder het slagnet vandaan halen werd al voorzichtig en half serieus de naam Steenortolaan genoemd. Toen na het meten en controleren van de kenmerken het echt om deze soort bleek te gaan was het ongeloof natuurlijk groot – het is nou niet bepaald de eerste soort waaraan je denkt als je het over toekomstige dwaalgasten hebt. Er werd provisorisch een excursie gepland voor de volgende dag, maar de vogel kon na het vrijlaten niet meer worden teruggevonden. Op 30 oktober vond Jacob Bosma de tweede Westelijke Blonde Tapuit *Oenanthe hispanica* op het Oostelijke Eemshaventerrein, Groningen. Omdat deze soort net van de Nederlandse lijst was afgevoerd – met het geval uit 2001 van Terschelling nog in roulatie – trok deze melding flink de aandacht en resulteerde in meer dan 200 vogelaars die op dezelfde dag nog reageerden. De vogel gedroeg zich als een voorbeeldige dwaalgast en was tot 21 november te bewonderen. Dušan Brinkhuizen, Edwin de Weerd en Peter van Wetter besloten op 13 november op Ameland zeetrek te gaan kijken. Bij de pier van Holwerd, Friesland, ontdekten ze een grote valk met kenmerken van een Giervalk *F rusticolus*. Omdat een hybride moeilijk uit leek te sluiten besloten ze – onder druk van de nabije vertrektijd – toch maar de boot te nemen. Toen deze eenmaal was vertrokken realiseerden de ontdekkers zich dat ze niet helemaal slim bezig waren. Vind je eens een potentiële knaller... De trektellers bij Lauwersoog, Groningen, werden gebeld met de

vraag of ze wilden proberen de vogel terug te vinden. Aanvankelijk reageerde alleen Martijn Bot die hem inderdaad vrij snel terugvond. Omdat de vogel erg mobiel was duurde het echter een tijdje voordat hij kon vaststellen dat deze ongeringd was en er goed uitzag. Na een piep was de vogel voor enkele toegesnelde vogelaars te bekijken tot c 13:00. Op basis van de digiscoop-plaatjes kon 's avonds worden vastgesteld dat het wel degelijk om de derde Giervalk sinds 1907 ging. De vogel was spoorloos tot 19 en 20 december toen zeer waarschijnlijk hetzelfde individu werd gezien en gefotografeerd bij Tibma, Friesland. Ruud van Beusekom ontdekte op 5 november een onvolwassen en ongeringd eerste-winter mannetje Buffelkopeend *Bucephala albeola* op het IJmeer vanaf de trektelpost IJmeerdijk in Flevoland. Dit was de eerste van een serie waarnemingen waarbij een geringde en dus ontsnapte vogel ook op het IJmeer bij Muiderberg, Noord-Holland, voor wat verwarring zorgde. Het eerste-winter mannetje op de opwindende (...) Gaatkensplas in Barendrecht, Zuid-Holland, dat op 20 november door Leon Boon als eerste op naam werd gebracht werd uiteindelijk beschouwd als hetzelfde exemplaar als die van de IJmeerdijk en alle gevallen werden 'lump-sum' aanvaard als het eerste geval voor Nederland – dan hoeven we daar tenminste ook niet meer heen! De Haakbekken *Pinicola enucleator* maakten het wel heel spannend in 2004. Zoals wel vaker in de afgelopen decennia was er weer eens een beweging gaande van deze 'charismatische' vogels. Toen er

10-tallen meldingen uit Denemarken kwamen en ook enkele uit Duitsland begonnen zelfs de grootste sceptici te hopen dat het deze keer ook bij ons een keertje raak zou zijn. Op 15 november was het iets te hard raak toen een versuft eerstejaars mannetje dat waarschijnlijk tegen een raam was gevlogen werd opgeraapt in Leeuwarden, Friesland. Deze vogel werd naar de Fûgelhelling in Ureterp, Friesland, gebracht maar overleefde de nacht niet. De volgende middag liep Jacob Bosma – hij weer – in de regen de Pestvogels *Bombycilla garrulus* te zoeken die gemeld waren in Beijum, Groningen. Tot zijn verbazing zag hij op een grasveld een vrouwtjestype Haakbek rondscharrelen. Stamelend belde Jacob met Dušan Brinkhuizen die meteen op de fiets sprong en op zijn beurt Bert de Bruin belde die het nieuws wereldkundig maakte. Jacob ondertussen probeerde de Haakbek die onder een struik was gelopen te beschermen en vroeg een vrouw niet te dicht langs de struik te lopen vanwege ‘een zeldzame vogel’ waarop de vrouw een knalroze mannetje Haakbek aanwees en vroeg of Jacob soms die vogel bedoelde... Alleen Dušan en Bert konden door het late tijdstip deze unieke waarneming nog bevestigen. De volgende ochtend was het al voor het eerste licht gezellig druk in het anders zo rustige Beijum. In de regen verzamelden zich in het donker al groepjes vogelaars die gelijk bij het eerste licht werden beloond met twee mooie Haakbekken. Vele 100en vogelaars hebben tot en met 20 november genoten van het schouwspel. Het strakke grasveldje in het park was na deze gebeurtenissen veranderd in een grote modderpoel maar desondanks waren de buurtbewoners bijna net zo enthousiast als de vogelaars. Naar later bleek was ook in Alkmaar, Noord-Holland, op 16 en 17 november een Haakbek aanwezig. De vogels van Beijum waren trouwens de eerste zeldzaamheden die met een mobiele telefoon werden gefotografeerd. Vincent van der Spek zorgde met zijn Ross' Meeuw *Rhodostethia rosea* van 20 tot 24 november voor flink wat extra drukte op het strand en in de haven van Scheveningen, Zuid-Holland. Hoewel het de 12e betrof was het pas de vierde twitchbare en een mooie adulte. Bovendien liet hij zich extreem mooi bekijken en fotograferen. Leuk om nog te melden is dat er Provençaalse Grasmussen *Sundata* werden gezien bij Westkapelle, Zeeland, op 30 november en 19 december en (verrassender) op het Dwingelderveld, Drenthe, van 29 december tot 12 februari 2005, het eerste binnenlandgeval en een absolute topper voor de Drenthe-lijsters.

2005

Ook 2005 was weer een goed jaar met 359 soorten, waarvan drie nieuw voor Nederland, maar wederom gold dit jaar dat veel van de beste soorten niet twitchbaar waren – bestuur, doe er iets aan! Enkele echte blockers werden gezien door slechts een of enkele toptwitchers zodat 2005 eindelijk de trend van de nivelering in de soortenlijsten wat doorbrak. Sommige winters zijn interessant, andere zelfs leuk. Zo niet de winter van begin 2005. Pim Wolf pakte routinematige wat Brilzee-eenden mee door twee mannetjes te fotograferen vanuit een vliegtuig (!) ten noorden van Ameland

op 13 maart. Afgezien van de vrijwel onmogelijke Provençaalse Grasmus in Drenthe (overblijvertje van 2004) en een door Martijn Bunschoek gefotografeerde Kumliens Meeuw *L. glaucoides kumlieni* – de eerste – op Terschelling, Friesland, op 29 januari die door het lastige kleed niet direct herkend en dus laat bekend werd, gebeurde er zo weinig dat begin april de kijkers van de meeste vogelaars nog dik in het wintervet zaten. Wel was er in het kader van ‘How to brighten up a dull winter’ veel lawaai gemaakt over een Japanse Pestvogel *B. japonica* die van 3 maart tot 1 april met een groepje Pestvogels in Wageningen, Gelderland, rondvloog. Een eerste waarschuwing dat de winter voorbij was kwam in de vorm van Monniksgier *Aegypius monachus* ‘Carmen’, een Spaans vrouwtje dat was uitgezet in een Frans herintroductieproject en dat eerst op 16 en 17 maart bij Beers, Noord-Brabant, werd gezien en vervolgens vanaf 21 maart residentie opnam in de Oostvaardersplassen, Flevoland – een slecht idee, zo later zou blijken toen ze in augustus door een trein werd doodgereden. De wind ging de laatste dagen van maart voor een lange periode naar de favoriete oosthoek en de diehards op de trekposten kregen weer gezelschap van de ‘krentenpikkers’ die met gunstig weer hoopten op leuke soorten. Zo stond er op 3 april ook een gemengd groepje waarnemers op de Kamperhoek bij de Ketelbrug in Flevoland met naast ‘regulars’ Thijs Knol en Mervyn Roos ook wat onregelmatige gasten als René Alma, Ruud van Beusekom, Lennaert Steen, David Uit de Weerd en ondergetekende. Het was nog vroeg in het jaar en hoewel vermakelijk, leek er niet bar veel aan de hand. Vanwege de eeuwige zaterdagboodschappen haakte ik halverwege de ochtend af – maar ik zou de supermarkt niet halen. Ruud van Beusekom pikte op de telpost op grote afstand een arend *Aquila* op die kort omhoog kwam maar weer achter de bomen dook. Omdat het een vrij lichte vogel was werd geopperd dat het om een Schreeuwend *A. pomarina* zou kunnen gaan. René – ik ben hem eeuwig dankbaar – belde me direct zodat ik vlak voor Lelystad kon keren en met een redelijk tempo kon terugrijden. Toen ik een paar minuutjes later, net voorbij de Flevocentrale, René belde voor een update, bleek dat Ruud en hij waren omgereden naar de zuidrand van het Ketelbos omdat ze de vogel weer kort hadden gezien, nu een stuk dichterbij, voor hij achter de bomen wegdook. Op de achtergrond hoorde ik Ruud roepen ‘het is een Keizerarend’... René herhaalde schreeuwend ‘HET IS EEN KEIZERAREND’ en verbrak de verbinding. Hij vloog zo laag over de waarnemers dat Ruud met zijn kleine digitale camera met 8x zoom de foto’s kon maken die het geval voor het nageslacht vereeuwigden. Mijn rechtervoet werd plotseling erg zwaar zodat ik op de smalle Visvijverweg harder reed dan ik ooit op de snelweg heb gereden. Nooit vergeet ik het gezicht van de vrouw die voor haar boerderij in het voorjaarszonnetje zat – haar mond viel letterlijk open toen ik voorbij scheurde. De eerste Keizerarend *A. heliaca* voor het land was iets naar het oosten uitgeweken en begon, toen ik de Ketelmeerdijk opreed, hoogte te winnen om het Ketelmeer over te steken. Vele minuten lang konden we genieten van de vogel die schreevend en later afglijdend

naar het noordoosten verdween. Heel wat verbaasde passanten zagen daarna tussen de schots en scheef geparkeerde auto's volwassen mannen als kinderen op en neer springen of zelfs van de dijk afrollen... Een paar minuten later, toen de obligate piepjes en telefoontjes waren afgerond, werd de achtervolging ingezet in de hoop hem weer ergens op te pikken. De Noordoostpolder werd in noordoostelijke richting doorzocht en zelfs het oude land tot aan de Rottige Meente, Friesland, de plek waar vele vogelaars de volgende dag de zon zouden zien opkomen. Luttele uurtjes later namelijk en zich van geen arend bewust ontdekte Ruurd-Jelle van der Leij hier de eerste Killdeerplevier *Charadrius vociferus* vanuit de kijkhut. Hiermee veroorzaakte hij een uniek eentweetje van twee nieuwe soorten voor de Nederlandse lijst op één dag. De ook aanwezige Henny Brandsma maakte foto's en die waren zo overtuigend dat die avond niet de Keizerarend het eerste plekje op de vogellijn veroverde maar de Killdeer... De volgende ochtend in de schemering gingen de gesprekken vooral over de arend en niet over de plevier. Met het toenemen van het licht begon het erop te lijken dat de plevier was verdwenen maar toen Ruurd-Jelle aankwam – hij dacht de eerste te zijn maar trof meer dan 100 vogelaars aan – bleek dat de vogel aan het einde van de middag over de dijk van de Ling was gevlogen. Enno Ebels was de eerste die hem in de weilanden in beeld kreeg zodat iedereen kon meegenieten. Voor veel vogelaars werd de sessie abrupt afgebroken door de melding van een arend op minder dan 1 km afstand. Jan van der Laan die met me zou terugrijden griste mijn telescoop voor mijn ogen weg en begon de statiefpoten in te schuiven onder de uitspraak 'Kom op, we gaan naar die arend!' De melding betrof echter de juveniele Zeearend *Haliaeetus albicilla* die hier al de hele winter verbleef... Drenthe bleef het leuk doen met de 1 te Woestijntapuit *O. deserti* (tweede voorjaarsgeval) die op het Fochteloërveen verbleef van 5 tot 10 april – een voorbode van de golf die we in de herfst zouden krijgen. Pim Wolf deed op 6 april nog maar weer eens een Brilzee-eend, wederom langs de Brouwersdam en mogelijk hetzelfde individu als in 2004. Op Koninginnedag ontdekte Sietze Bernardus een mooie Woestijnplevier *C. leschenaultii* bij Harlingen, Friesland, in een minuscuul plasje. Deze vogel was helaas maar kort aanwezig voordat hij de Waddenzee opvloog. Waarschijnlijk dezelfde vogel (op basis van een gek wit veertje) werd een paar dagen later in Zweden ontdekt. De trend van vluchtige maar gedocumenteerde waarnemingen van doortrekkers kreeg een bijzondere dimensie in de Eemshaven. Roelf Hovinga ontdekte hier op 27 mei vanaf de telpost de derde Kalandereeuwrik *Melanocorypha calandra*. De vogel leek door te vliegen maar bedacht zich, draaide en vloog nogmaals langs de telpost om daarna achter een dijk te landen in het terrein. Samen met Emo Klunder wist Roelf de vogel nog tweemaal in beeld te krijgen zonder dat er een foto kon worden gemaakt. Uiteindelijk zat hij korte tijd op de dijk waar enkele toegesnelde vogelaars er in slaagden de vogel te zien en te documenteren maar de rest van vogelend (Noord-)Nederland kwam al te laat. Martin Olthoff deed vervolgens goede zaken door op 12 juni de

tweede Woestijnvink *Bucanetes githagineus* te ontdekken. Het geval leek met een misser af te lopen toen de vogel het grote en ontoegankelijke terrein van de Eemshavencentrale op vloog maar hier was hij later van achter het hek toch te zien waardoor de eerste waarnemers dit geval konden bevestigen en vastleggen. Na korte tijd vloog hij verder het terrein op en is nooit meer teruggezien. Arend Wassink mocht op 24 juli een fraaie adulte Roodkeelstrandloper bijschrijven op de zelfontdeklust (zijn tweede) in het Wagejot, Texel. Alleen de allersnelste vogelaars konden dit vijfde geval twitchen voordat hij het wad opvloog en niet meer werd teruggevonden. Ook in het Wagejot vond Vincent Stork vervolgens op 21 augustus de zevende Grijsze Strandloper *C. pusilla* die beter twitchbaar was en tot 26 augustus regelmatig met hoogwater was te zien en beter kon worden gedocumenteerd dan alle zes voorgaande exemplaren. Een mogelijke Oosterse Gekraagde Roodstaart *Phoenicurus phoenicurus samamensis* gevonden door Arend Wassink zou zoals al werd gevreesd niet aanvaardbaar blijken. Op 20 september werd er weer eens een Siberische Sprinkhaanzanger gevangen in Castricum, de zesde voor Nederland en de vijfde voor deze magische plek. Die krenge zijn helemaal niet zeldzaam! Op 23 september werd een vroege Woestijntapuit gevonden op het strand bij de Zuidpier van IJmuiden – dit was de eerste van een unieke serie van acht, met zelfs een soort 'binnenlandgeval' op de Dashorstdijk bij Almere, Flevoland, op 5 november. De serie waarnemingen werd besloten door de ontdekking van een exemplaar op Ameland op 2 december. Het totale aantal Woestijntapuiten werd, met het al genoemde geval uit april, binnen een jaar tijd van 10 naar 19 getild! Pieter Beeke, Niels de Schipper en Thomas Luiten zorgden ervoor dat we weer eens naar Zeeland moesten. Op 24 september troffen ze elkaar 's middags bij de Vorkstaartmeeuw *Xema sabini* die al enkele dagen tussen Domburg en Westkapelle op een akker verbleef. Hier zag Thomas

472 Woestijntapuit / Desert Wheatear *Oenanthe deserti*, eerste-winter mannetje, IJmuiden, Noord-Holland, 24 september 2005 (Arnoud B van den Berg)

met het blote oog een arend aankomen en riep uit Visarend! Zo gauw de vogel echter door de kijker werd bekeken bleek het een *Aquila* te zijn. Niels wist wat foto's te maken toen de vogel op 40 m afstand voorbij kwam. De eerste indruk was dat het om een Schreeuwarend ging. Na gepiept en gebeld te hebben werd de achtervolging ingezet, aanvankelijk zonder succes, maar uiteindelijk werd de vogel van grote afstand weer gezien vlak bij de oorspronkelijke plek. De determinatie kon nu worden bevestigd. Enkele 10-tallen mensen slaagden erin de vogel nog te halen toen hij mooi zichtbaar was in een struik waar hij leek te gaan slapen. De arend maakte het echter spannend door in de schemering nogmaals op te vliegen en in de richting van Domburg te verdwijnen. De volgende winderige en licht mistige septemberochtend verzamelde zich een indrukwekkende horde vogelaars op de Hoge Hil, een hoog duin net buiten Domburg. Zelf zocht ik in de polder met aan de horizon dit duin met daarop een grote rij mensen en telescopen die in de mistflarden veel weg hadden van een middeleeuws ridderleger dat in de rook een burcht verdedigde. Groot was de opluchting toen hij zich na 10:00 voor het eerst vertoonde. Uiteindelijk gaf hij een mooie vliegshow weg voor de meesten – niet iedereen had weten aan te haken bij de achtervolging over de kleine weggetjes. Dit was het zevende geval en het eerste twitchbare na dat van Wassenaar, Zuid-Holland, in november 1984. Nog steeds zijn er toplijsters die deze mooie soort niet hebben – ik ken er zeker twee... Enkele 100en mensen kwamen op 9 oktober weer naar Zeeland nadat Peter Meininger op het kerkhof van Westkapelle een ontdekking deed waar elke twitcher van droomt: een Roodoogvireo *Vireo olivaceus* op een van je vaste stekjes – niet slecht! Het was alweer de achtste maar pas de tweede twitchbare, en hij was uiteindelijk de hele dag op het kerkhof of de aangrenzende camping te bewonderen. Heel exclusief bleef de Daurische Spreeuw *Sturninus* die Christiaan Giljam en Rutger van Ouwerkerk vonden op Vlieland op 11 oktober. De vogel vloog mee met een groep Spreeuwen in de zeeleep. De volgende ochtend zochten Christiaan en Rutger bewust alle Spreeuwen af en zagen de vogel richting camping Stortemelk vliegen waar Leon Edelaar hem uiteindelijk terugvond en c 10 op het eiland aanwezige vogelaars konden de determinatie bevestigen. Hij verdween weer snel en laat op de middag toonde Jan van der Laan de waarnemingplek op de Kaap aan Max Berlijn en Ted Hoogendoorn die als eersten en enigen waren overgestoken met de middagboot. Tot hun grote verrassing zat de vogel hier weer, dit keer alleen. Een uur lang liet hij zich bekijken en fotograferen voordat hij definitief verdween. Enkele 10-tallen (escape?) twitchers waren de volgende ochtend aanwezig maar ondanks intensief zoeken bleef de vogel spoorloos. Deze Daurische Spreeuw is de eerste die werd geaccepteerd; twee eerdere gevallen, uit mei en november 1999, zijn weer in roulatie op basis van dit geval. Op 23 oktober vond er een influx van 1000-en Kleine Alken *Alle alle* plaats. Langs de noordelijke kusten kwam een constante stroom vogels voorbij en zelfs op het IJsselmeer werden 10-tallen gezien. Een groepje vogelaars op Schiermonnikoog

telde bijna 3300 vogels. Schokkender was dat ze ook een Kortbekzeekoet *Uria lomvia* zagen en Martijn Renders slaagde er zelfs in deze te fotograferen. Achteraf bleek dit mooie geval net onvoldoende gedocumenteerd om te worden geaccepteerd – of krijgt hij nog een keer een herkansing? Ook in de categorie teleurstellingen: op 29 oktober werd in Scheveningen een dode Goudlijster gevonden. De vierde Mongoolse Pieper *Anthus godlewskii* voor Nederland werd gezien op 30 en 31 oktober op het Balloërveld, Drenthe, terwijl de vijfde op 14 november werd waargenomen op het oostelijke Eemshaventerrein; beide waren niet twitchbaar. Op 31 oktober hoorde Eric Jan Alblas van zijn collega Han Luc Holtkamp dat hij de dag ervoor tijdens een fietstocht een Sperweruil *Surnia ulula* had gezien in de bossen bij Westerbork, Drenthe. Het verhaal was zo overtuigend dat Eric Jan de ochtend vrij nam en ging zoeken. Onderweg werd Klaas Haas gewaarschuwd, die op zijn beurt Peter van Wetter (die in de buurt van Westerbork werkte) vroeg te gaan helpen. Na enige tijd zoeken in de uitgebreide bossen begon de moed wat in de schoenen te zinken maar even later was het toch raak – een onvervalste Sperweruil zat op 15 m hoogte in de top van een dennenboom. Dit was de inleiding voor een succesvolle twitch van meer dan 200 waarnemers die deze eerste kans om deze geweldige soort te zien met beide handen aangrepen (derde geval). Het was soms moeilijk om de uil vast te houden maar de alarmerende mezen verrieden vaak waar hij zich bevond. Tot donker liet hij zich uitstekend bekijken en fotograferen en zorgde zo voor vrijwel alle aanwezigen voor het hoogtepunt van het jaar. Omdat dit alles zich op maandag afspeelde was niet iedereen in staat onmiddellijk te reageren, dus de volgende ochtend was het weer druk. Geheel tegen de verwachting werd hij niet meer teruggevonden. Eveneens op 31 oktober werd de vierde Perzische Roodborst *Irania gutturalis* voor Nederland geringd door Ulbe Rijpma in zijn tuin bij Pietersbierum, Friesland. Twee dagen later werd zij (het was een vrouwtje) helaas bij een naburige boerderij als raamslachtoffer dood opgeraapt. Dat er een extreem oostelijke beweging gaande was werd bevestigd door de vangst van een Grote Barmse *Carduelis flammea* met een ring uit Noordoost-China op 13 november op het ringstation van Meijndel, Wassenaar, Zuid-Holland – hemelsbreed een afstand van 8515 km! De vierde Izabeltapuit *O isabellina* werd op 18 november een uur voor donker gevonden en gefotografeerd door Arie Ouwerkerk en Jaap Vink op het strand van Terschelling. Koert Scholten werd op de middag van 10 december in het Oude Bos bij Bakkeveen, Friesland, tijdens het uitlaten van zijn honden door een groep alarmerende mezen op het spoor gezet van een Dwerguil *Glaucidium passerinum*. Zonder telefoon of camera op zak besloot hij, na snel wat schetsen en aantekeningen te hebben gemaakt, naar huis te gaan om te bellen en daarna zonder honden maar met camera terug te gaan. Hij zag de vogel nog kort terug door een Goudvink-achtig geluid te produceren waar de Dwerguil op reageerde. De vogel vloog echter vrijwel direct het bos in zodat Koert geen foto's kon maken. Samen met een aantal toegesnelde vogelaars werd nog tot donker gezocht maar

zonder resultaat. Deze waarneming werd aanvaard als de tweede Dwerguil voor Nederland en was aanleiding tot een van de meest bizarre samenkomsten die ik ooit heb meegemaakt. De volgende ochtend verzamelden zich in het donker bijna 300 vogelaars op de door onze vogellijnbeheerder aangegeven tijd en plaats. Om te voorkomen dat 'voorkruipers' 's nachts het bos zouden betreden was de exacte locatie van de waarneming niet bekend gemaakt. In ganzenpas werd vervolgens een wandeling van ruim een kwartier gemaakt waardoor een lijn van hoopvolle waarnemers van meer dan 250 m lengte ontstond. Toen de kop van de groep de waarnemingsplek bereikte stonden de laatste vogelaars nog buiten het bos. De uil werd niet teruggevonden, zodat we het jaar afsloten met een gebeurtenis die toch nog de boeken haalde als de best georganiseerde dip ooit. Ik moet er niet aan denken wat er was gebeurd als de koplopers de vogel wel hadden gezien...

2006

Dit jaar was een turbojaar met maar liefst 368 soorten, het hoogste aantal ooit, waarvan een ongekende acht nieuw voor de Nederlandse lijst, hoewel naderhand de Huisgierzwaluw *Apus affinis* een tweede geval zou worden door de aanvaarding van de Terschelling-vogel uit 2001. Vooral het voorjaar was van ongekende kwaliteit, terwijl de herfst werd gekenmerkt door een gestaag en breed aanbod van soorten, ook weer gelardeerd met enkele toppers. Sommige winters zijn interessant, andere zelfs leuk. Zo niet de winter van begin 2006, die was ronduit saai, ondanks een forse Pestvogelinvasie. Net zoals in 2005 kwam het vogeljaar begin april met een schok in beweging. De eerste lichte opwinding ontstond over een door mooie foto's ondersteunde waarneming van een Grijskopspecht in een tuin bij Nijverdal, Overijssel, van 13 maart tot 2 april. Deze waarneming kwam eind maart in het circuit. Omdat de waarnemer ernstig ziek was werd de plek niet vrijgegeven door de vogellijn maar indirect werd deze toch bekend; zoektochten bleven helaas zonder resultaat. Op 31 maart was er een Kuifkoekoek *Clamator glandarius* gezien op het Deelensche Veld op de Hoge Veluwe, Gelderland. De volgende mooie dag werd het witte fietsenplan naar volle capaciteit benut – hoewel een aantal 'wrakke exemplaren' opvallend vaak een nietsvermoedende nieuwe berijder kregen... De eerste-zomer vogel liet zich mooi bekijken tot 3 april. Een Italiaanse Kwikstaart werd op 16 april ontdekt door Edwin van Saane langs de Hondsbossche Zeewering, Noord-Holland. Hij werd goed gefotografeerd en vooral goed opgenomen zodat deze vogel, die in de loop van de dag door enkele 10-tallen waarnemers werd gezien, uiteindelijk de boeken in kon als de eerste (omdat de vogel uit de Makkummerwaard uit 2004 als 'Witkeelkwikstaart' werd aanvaard). Nog een Italiaanse Kwikstaart werd op 22 april door Dick Groenendijk, Aart en Henny Vink en Wim Janssen ontdekt op de IJsselmeerdijk bij de Flevocentrale, Flevoland, zodat waarnemers die niet naar Camperduin waren geweest een herkansing kregen. Desondanks zijn er verschillende waarnemers die uiteindelijk geen van beide hebben gedaan omdat ze vertrouwden op de

Makkummerwaard-vogel. Een Kleine Zwartkop – pas de achtste en de eerste sinds 1995 – had moeite het piepercircuit te bereiken zodat slechts een beperkt aantal vogelaars contact kon maken met deze soort op 26 en 27 april bij Hargen aan Zee, Noord-Holland. Ondertussen rommelde het al een paar dagen op de mailgroep van de Vogelwerkgroep Amsterdam over een juveniele Kwak *Nycticorax nycticorax* of toch een Woudaap *Ixobrychus minutus*. Laurens Steijn was op 28 april van plan naar de Kleine Zwartkop te gaan maar controleerde voor vertrek even zijn mail of er nog nadere informatie was over deze vogel en vond daarin foto's van Ronald van Dijk van de raadselreiger. De bestemming werd acuut aangepast naar de noordoever van De Nieuwe Meer, in Amsterdam, Noord-Holland, waar Laurens een uniek piepje mocht doen – een nieuwe soort voor Nederland met hetzelfde nummer als zijn eigen afzendercode! Het reigertje bleek namelijk een Groene Reiger *Butorides virescens*, hoewel Mangroveeiger *B. striata* aanvankelijk nog moest worden uitgesloten. Het was al snel erg druk langs het fietspad en dat bleef het de volgende dagen, niet geheel tot genoegen van de vaste gebruikers van dit pad en het omliggende groen, die wat werden geïntimideerd door de grote hoeveelheid optiek. De 'Groene Amsterdammer' liet zich tot 7 juni van zeer dichtbij bekijken en fotograferen. De discussie over de vogel laaide hoog op want zowel het kleed als de timing van zijn verschijning leken atypisch. Pas toen hij later in het jaar van 14 tot 30 september terug werd gevonden en gefotografeerd langs de Noorder IJplas en verder bleek doorgeruid werd de soortdeterminatie zeker en kwam er langzaam een einde aan de discussie. Uniek genoeg werd naar wordt aangenomen dezelfde vogel overwinterend aangetroffen ten oosten van de Camargue in Bouches-du-Rhône, Frankrijk. Dit patroon herhaalde zich in 2007 toen de vogel terugkeerde bij de Noorder IJplas en de winter daarop weer in Zuid-Frankrijk opdook. Dit jaar is de vogel niet teruggezien in Nederland. Toch kwam recent de melding dat hij vanaf 8 november is teruggekeerd op zijn overwinteringsplekje in Frankrijk, dus misschien hebben we hem in 2008 over het hoofd gezien en kunnen we hem in 2009 opnieuw verwachten. Pim Wolf vond op 30 april een onverwachte nieuwe soort in een afgesloten deel van de Kabbelaarsbank, Zuid-Holland. Afgekomen op een door René van Loo ontdekte roepende Draaihals *Jynx torquilla*, hoorde hij een onbekend geluid. De dader bleek een onmiskenbare Zanggors. Dat stelde Pim voor een dilemma – aan de ene kant een unieke nieuwe soort, aan de andere kant een redelijk kwetsbaar gebied. Er werd contact gezocht met de terreinverantwoordelijken om een excursie te regelen maar geen toestemming gekregen. De vogel werd doorgepiept met de code 'plek niet vrij toegankelijk'. Toch slaagden er in de loop van de dag nog c. 10 waarnemers in de vogel in beeld te krijgen. De volgende dag werd er alsnog een kleine excursie georganiseerd, maar de vogel was helaas niet meer aanwezig. In het voorjaarsnummer van Dutch Birding schreef Gert Ottens een stuk over Dunbekmeeuwen *Chroicocephalus genei* (toen nog *Larus genei*) als dwaalgast in Europa (28: 69-78, 2006). Hij concludeerde dat de verschijningspiek

valt in de eerste helft van mei, dat de Dunbekmeeuwen die dwalen vaak adulte zijn die in paren of kleine groepjes opduiken, en dat er de laatste jaren sprake is van invasieachtig voorkomen. Spoedig bleek dit allemaal te kloppen! Het begon op 5 mei toen Eelke Schoppers en Bob Woets drie exemplaren zagen op de Kreupel, een nieuw eiland in het IJsselmeer voor de kust van Medemblik, Noord-Holland. Dit eiland is niet toegankelijk en om problemen te voorkomen werd deze waarneming niet doorgegeven. In de middag verdwenen de meeuwen in de richting van Enkhuizen, Noord-Holland. In volledige onwetendheid begon 6 mei – de zoveelste dag op rij met lekker weer en oostelijke wind – voor veel mensen op een trektocht. Zelf stond ik op de Kamperhoek toen ik werd gebeld door Hans Pohlman die vroeg wat ik wist over twee Dunbekmeeuwen bij Enkhuizen. Nou, niets dus. Terwijl ik aan het bellen was ging de pieper met inderdaad een melding van meerdere Dunbekmeeuwen – maar, wacht even..., dat is een blok in Zeeland! Vrijwel gelijktijdig waren bij Enkhuizen en bij Groede, Zeeland, Dunbekmeeuwen ontdekt – elk twee. Goede raad was duur: Enkhuizen was dichtbij, maar goede informatie ontbrak nog en Zeeuws-Vlaanderen is niet echt om de hoek vanuit Lelystads perspectief. Gereden moest er in ieder geval worden, dus Edwin de Weerd en Peter van Weter sprongen bij me in de auto. Voor we een keuze moesten maken voor een bestemming kwamen de Enkhuizen-vogels ook op de pieper maar nog niet als zekere vogels. De ingesproken informatie klonk goed – we gingen de dijk over. Halverwege Enkhuizen bleek dat ze opnieuw waren gemeld. Het ging om waarnemers van de KNNV afdeling Hoorn/West-Friesland die met verschillende teams een regionale big day deden. Jan-Pieter de Krijger had de vogels als eerste in beeld gekregen. De waarnemer die de tweede melding insprak was zo nerveus dat hij het over Dunbekwulpen *Numenius tenuirostris* had (ook leuk...), moesten we toch maar naar het zuiden? Gelukkig is het lang licht in mei – we besloten door te rijden. Op de plek gekomen waren de vogels net weggevlogen, maar we kregen meteen digiscoopplaatjes te zien die niets aan twijfel overlieten. Na een half uurtje zag Laurens Steijn als eerste de vogels terug komen zodat de 10-tallen mensen die voor Enkhuizen hadden gekozen in ieder geval goed hadden gegokt. Op de Kreupel was op 6 mei nog maar één exemplaar aanwezig zodat het aannemelijk lijkt dat de Enkhuizen-vogels dezelfde individuen zijn geweest die de dag ervoor al op de Kreupel waren gezien. De vogels in Zeeland waren gevonden door Peter Lindenburg die een matige sessie op de telpost bij Breskens had verruild voor de Blikken waar wat Steltkluten *Himantopus himantopus* en andere leuke beesten zaten. Snel werden de waarnemers op Breskens gewaarschuwd zodat het al snel lekker druk was op deze plek. Om het feestje compleet te maken ontdekte Kees Koffijberg op dezelfde dag in de vroege avond nog twee Dunbekmeeuwen in de Dollard ter hoogte van de Carel Coenraadpolder, Groningen. Dit gaf enkele noordelijke vogelaars de kans om direct vanuit Enkhuizen door te rijden voor de Top-of-Holland-lijst. Alleen de Dollardvogels waren de volgende dagen

nog aanwezig, zodat deze plek tot 9 mei door heel wat mensen werd bezocht. Ik ben benieuwd waar het volgende artikel van Gert over gaat – misschien wel over Siberische Lijsters *Z. sibirica*... Een lastig vrouwtje Rode Rotslijster *Monticola saxatilis* (achtste geval) werd op 8 mei door ondergetekende ontdekt bij de Flevocentrale – dat blijft toch een goede plek. Een dozijn waarnemers kon aanhaken voordat ze spoorloos verdween. Zeeland bleef scoren: op zondag 14 mei (Moederdag) ging Mark Hoekstein na het inventariseren even kijken in het Bokkegat bij Wissenkerke. Een wat vreemde ruiter *Tringa* trok zijn aandacht maar verdween achter een graspol. Toen de vogel weer tevoorschijn kwam zag Mark genoeg om Niels de Schipper en Pim Wolf te alarmeren – het ging waarschijnlijk om een Amerikaanse Bosruiter *T. solitaria* – weer een nieuwe soort. Het duurde niet lang voor de determinatie werd bevestigd. Er werd gepeipt en vogelend Nederland toog weer naar het zuidwesten. Deze mooie ontdekking was tot 17 mei te bewonderen. Een Roze Pelikaan *Pelecanus onocrotalus* was ondertussen bezig met een indrukwekkend rondje Noord-Nederland. Vanaf 6 mei waren er meldingen uit Gelderland, Ameland, Terschelling en diverse plekken in Friesland voordat de vogel tot rust kwam bij het Tjeukemeer, Friesland. Hier bleef hij van 13 tot 30 mei. Waarschijnlijk is dezelfde vogel begin juli in Duitsland gezien, in augustus weer in Nederland en vervolgens langs de oostkust van Engeland waarna hij via Schotland uiteindelijk in oktober uitgeput werd opgeraapt in Northumberland. Het voorjaar werd afgesloten met de eerste twitch- en telbare Siberische Taling *Anas formosa* (negende geval), die eerst werd gezien bij Ouderkerk aan de Amstel, Noord-Holland, in de avond van 18 mei en vervolgens op 21 en 22 mei mooi te bekijken was in Polder IJdoorn bij Amsterdam. De herfst begon vroeg met de vijfde Daurische Klauwier *L. isabellinus* die al op 27 augustus op de Maasvlakte, Zuid-Holland, werd gevonden door John Kleijweg, Ferry van der Lans en Peter Planken. Hoewel hij pas om 19:00 werd gevonden slaagden nog c. 25 vogelaars erin deze mooie vogel te zien. Ook extreem vroeg was de Izabeltapuit die op 31 augustus werd gevonden door Jacob Bosma en Klaas Nanninga in de Eemshaven en tot 4 september bleef. Deception Tours mocht eindelijk weer eens een nieuwe soort voor Nederland leveren in de vorm van een Vale Gierzwaluw *A. pallidus*. Nils van Duivendijk was de eerste die op 20 oktober een bruinige gierzwaluw zag vliegen over de zeereep tussen Duinkersoord en Lange Paal op Vlieland, Friesland. Hij waarschuwde Diederik Kok en verplaatste zich naar de strandopgang van Lange Paal waar hij de vogel op afstand weer in beeld kreeg. Even later bleken er zelfs twee gierzwaluwen te vliegen. De eerste vogel leek bruin dus de andere op het eiland aanwezige vogelaars werden gewaarschuwd. De tweede vogel kwam dichtbij en zorgde voor een verlaging van de hartslag – het was overduidelijk een gewone Gierzwaluw *A. apus*. Dat er twee soorten gierzwaluwen zouden rondvliegen leek onwaarschijnlijk. Toen echter de vogels samen dichtbij kwamen waren met name de structurele verschillen zodanig dat er alarm werd geslagen. De vogels gedroegen zich ideaal – ze foerageerden

473 Rotszwaluwen / Eurasian Crag Martins *Ptyonoprogne rupestris*, Hoorn, Noord-Holland, 18 november 2006
(Chris van Rijswijk/birdshooting.nl)

door de aflandige wind heen en weer boven het duin en het strand over een lengte van enkele kilometers. Vanaf de duinenrij waren ze keer op keer uitstekend te bekijken, terwijl Bas van den Boogaard en Han Zevenhuizen alle kans kregen om de Vale Gierzwaluw vast te leggen. Een derde gierzwaluw die in de loop van de dag opdook bleek ook een gewone. Hoe groot was de kans dat een gierzwaluw twitchbaar was? Omdat de vogel tot in de schemer was gezien staken c 10 vogelaars al over met de avondboot, maar de c 35 vogelaars die de volgende dag de ochtendboot namen zagen hem waarschijnlijk al vanaf de boot. Na 11:00 was hij weer regelmatig te zien boven de zeereep, nu iets oostelijker dan de dag ervoor, maar tegen het einde van de dag werd hij erg moeilijk omdat hij vaak op afstand boven het zeegat tussen Vlieland en Terschelling vloog. Niet iedereen die alsnog met de middagboot overstak kreeg daardoor de vogel nog overtuigend in beeld – waaronder twee vogelaars die 's ochtends in Harlingen hadden besloten de Kortteenleeuwrik *Calandrella brachydactyla* op Terschelling voorrang te geven boven een Vale Gierzwaluw.... De zesde Daurische Klauwier zat op 25 en 26 september bij Den Hoorn op Texel. De topper van de DBA-week op Texel was een zwarte Spreeuw bij Oudeschild die vanaf 10 oktober dagenlang voor een ware pieperoorlog zorgde. Voor- en tegenstanders van de herkenning als Zwarte Spreeuw *S unicolor* van deze door Wim Wiegant gevonden vogel sloegen elkaar met het ene piepje na het andere om de oren. Op basis van

geluidsopnamen en wat subtiele verenkleedzaken is de vogel toch als Spreeuw ontmaskerd. Eind oktober ontstond er een kleine influx van Rotszwaluwen *Ptyonoprogne rupestris* met meerdere vogels in Zweden en een melding uit Engeland. De vogels in Zweden, groepjes van drie en vier en een solitair individu, bleven daar langere tijd maar ze zouden toch een keer naar het zuiden moeten? Het bleek een spannend vervolgverhaal te worden. In de late middag van 5 november zagen Rob Baars en Sietske Gerbrandi de eerste twee Rotszwaluwen voor Nederland op het Steigereiland in IJburg, Amsterdam. De volgende ochtend werden de vogels niet teruggevonden. Op 7 november werden er weer twee gezien door Bert Kleijn, Cor Oskam, Leen van Ree en Wout Vuyk boven Boswachterij Schouwen bij Westenschouwen, Zeeland. Scholier Maarten Hotting zorgde in Hoorn, Noord-Holland, voor de doorbraak voor vogelend Nederland. Vanuit een klaslokaal zag hij op de ochtend van 14 november een grote bruine zwaluw die hij meteen meldde op www.waarneming.nl als mogelijke Rotszwaluw. Pas 's middags kwam deze melding op de pieper wat Nick van der Ham en Sander Lagerveld motiveerde te gaan zoeken. Ze zagen langs de IJsselmeerdijk maar liefst drie zwaluwen: een Rotszwaluw, een Boerenzwaluw *Hirundo rustica* en een ongedetermineerde zwaluw. Door het slechte weer was de zoektocht op 15 november niet succesvol. Maarten joeg het verhaal weer aan door de volgende dag weer een Rotszwaluw te zien vanuit school zodat op 17 novem-

ber wederom flink wat vogelaars rondhingen in Hoorn. De volhouders van deze groep werden uiteindelijk beloond met twee Rotszwaluwen die rustig foeragerend voorbij het schoolgebouw de Titaan vlogen. Tot 21 november werden beide zwaluwen nog gezien op verschillende plekken in Hoorn, en tot 24 november was er nog één. Een Huisgierzwaluw was ondertussen op 20 november rond 13:00 door Bram Couperus ontdekt aan de Haringkade in IJmuiden, vlak bij zijn werk. Hij waar-schuwde zijn collega Joep de Leeuw en samen zagen ze de vogel enige minuten rondvliegen en zelfs landen tegen de muur van de oude watertoren. De vogel vloog na enkele minuten weg naar het noordwesten. Enkele 10-tallen vogelaars zochten die middag nog in het druilerige weer de omgeving af maar zonder resultaat. Hiermee eindigde een geweldig vogeljaar toch nog een klein beetje in mineur.

2007

Terug naar normaal met 356 soorten, een respectabel aantal maar toch het laagste van deze periode. In het veld was het een wat mager jaar met enkele mooie uitschieters. Met een geweldige nieuwe soort en een tweede nog in behandeling bij de CDNA was 2007 ook in dit opzicht een gemiddeld jaar. Sommige winters zijn interessant, andere zelfs leuk, zei ik hierboven. De winter van 2007 was meer dan leuk... Martijn Bot begon het

nieuwe jaar spectaculair door niet alleen een Grote Pijlstormvogel *Puffinus gravis* langs Ameland te zien – in januari! – maar deze ook nog zodanig vast te leggen op video dat de documentatie overtuigend genoeg was voor aanvaarding. Leo Boon zette het jaar daarna op 3 januari helemaal op scherp met een fantastische Blauwstaart die hij vond op zijn dagelijkse hondenuitlaatrondje aan de noordrand van de Amsterdamse Waterleidingduinen bij Zandvoort, Noord-Holland. Deze lastige droomvogel werd de eerste twee dagen ruim getwicht tot hij geheel onverwacht op 5 januari leek te zijn verdwenen. Gelukkig werd hij op 7 januari weer gezien en bleef, steeds tammer en makkelijker wordend, tot 23 februari. Dit vijfde geval staat met zekerheid in de top 3 van meest bezochte vogels en is waarschijnlijk met afstand de meest gefotografeerde dwaalgast ooit in de Nederlandse vogelgeschiedenis! Nils van Duivendijk ondertussen had al op 1 januari een geluidje gehoord waarbij hij moest denken aan Mongoolse Pieper toen hij zijn in aanbouw zijnde appartement in Woerden, Utrecht, bezocht. Na kortstondig zoeken en het zien en horen van een afwijkende Graspieper *A pratensis* had hij dit idee als onzin afgeschud. Op 20 januari vond hij echter een serieuze kandidaat-mongool op dezelfde plek. De gewaarschuwde Jeroen de Bruijn kwam snel helpen, maar de scopsis overheerste bij beide waarnemers. Ondanks spannende

474 Vogelaars met Blauwstaart / birders with Red-flanked Bluetail *Tarsiger cyanurus*, eerste-winter mannetje, Zandvoort, Noord-Holland, 9 februari 2007 ([Chris van Rijswijk/birdshooting.nl](http://Chris.van.Rijswijk/birdshooting.nl)). Van links naar rechts / from left to right: onbekend / unknown, Tim de Boer, Adri Hoogendijk, Harvey van Diek, Chris van Rijswijk, onbekend / unknown en Han Bouwmeester. Foto genomen met afstandsbediening / photograph taken with remote control.

en achteraf diagnostische geluiden overheerste het gevoel van: 'Een Mongool in januari in Woerden of all places..., dat kan toch niet!' De volgende ochtend echter werd er weer geprobeerd, Jeroen en Nils werden ondersteund door Diederik Kok en Han Zevenhuizen, en nu was het raak. Diagnostische vluchtfoto's, vogel kort maar goed in zit gezien – de twitch kon beginnen. Zeer veel mensen hebben deze vogel bezocht, en toen later in de week het weer verbeterde werd hij vaak langdurig in zit bestudeerd. Deze zesde Mongoolse Pieper bleef tot 6 februari toen maaierwerkzaamheden het terrein op grove wijze volledig hadden veranderd. De rest van de winter ging redelijk onopgemerkt voorbij; we moesten weer tot april wachten. Een grensgevalletje van de Dunbekmeeuw, dit keer in het Nederlandse deel van het Zwin, Zeeland, werd op 12 april ontdekt door Emile Derks, die net van Breskens kwam. Om waarnemers te waarschuwen reed Emile terug naar Breskens waar alleen Jeroen de Bruijn nog aanwezig bleek. Jeroen kon de waarneming bevestigen en doorgeven. De vogel was de hele volgende dag nog aanwezig, afwisselend aan beide zijden van de grens, waarbij een om toeristische redenen verschoven grenspaal nog voor verwarring zorgde. April bracht ook de achtste Franklins Meeuw, eveneens in Zeeland, in de Sophiapolder bij Sluis, van 9 tot 29 april. Op 6 mei namen Frank Neijts en René Weenink een bleke *Aquila*-arend waar op de trektpost Loozerheide bij Budel-Dorplein, Noord-Brabant. René wist een serie nuttige foto's te maken. Op basis van het lichte kleed werd de vogel aanvankelijk voorzichtig als Schreeuwarend benoemd maar op basis van de foto's begon een discussie waarbij de lichte vorm van Bastaardarend *A. clanga* 'fulvescens' de favoriete optie was. Verrassend genoeg noemde roofvogelgoeroe Dick Forsman vervolgens Spaanse Keizerarend een zeer goede optie. Deze uitspraak onderbouwde hij met een interessante lezing op de Dutch Birding-vogeldag van begin 2008. Hoewel verder onderzoek nog gaande is lijkt dit een onverwachte en spectaculaire toevoeging aan de Nederlandse lijst te worden. Op 14 mei zagen Thomas Luiten en Pim de Nobel op Breskens de vierde Arendsbuizerd gefotografeerd op Vlieland door Jeannet Keijzer en René van Rossum tijdens een familie-uitje. Op basis van de foto's ging het hoogstwaarschijnlijk om dezelfde vogel als bij Breskens. Vanaf 14 mei werd Nederland overspoeld door 1000en Witvleugelsterns *Chlidonias leucopterus* met als topdag 17 mei waarop 2513 vogels (met dubbeltellingen...) werden gemeld. Enkele achterblijvers kwamen tot broeden in de Krimpenerwaard, Zuid-Holland, en Sliedrechtse Biesbosch, Zuid-Holland, waar in totaal vier nesten werden vastgesteld. Niet minder spectaculair was de influx van Vale Gieren *Gyps fulvus* in midden juni met in totaal 111 vogels. Zeeuws-Vlaanderen kreeg op 18 juni een belangrijk deel binnen van de groep die boven België oorspronkelijk 94 exemplaren telde; er werden er maximaal 61 in een groep geteld. Ook een grote groep met 50-60 vogels werd in Noord-Brabant zowel bij Tilburg als bij Breda gezien. In

de zomer werd op 14 juli een adulte Siberische Strandloper *C. acuminata* (zevende exemplaar) gezien en gefotografeerd in Polder Strype bij Westvoorne, Zuid-Holland. Een onverwachte soort op een onverwachte plek midden in de zomer was de 'izabelklauwier' *L. isabellinus/phoenicuroides* die op 26 juli midden in de Oostvaardersplassen werd gefotografeerd. De vogel kon net niet met zekerheid worden gedetermineerd op soortniveau. Lachmeeuw *L. atricilla* 'Atze' liet zich na vijf jaar afwezigheid vanwege een 'Europese tour' weer eens zien in Nederland, eerst op 5 en 6 augustus in de Jezuïetenwaai bij Duiven, Gelderland, en daarna bleek hij tot 11 oktober te overnachten in de nabije Loowaard, ook in Duiven. Spectaculair was de vangst van drie Velddrietzangers *Acrocephalus agricola* op 21 augustus in de Kroonspolders op Vlieland door Ton van Ree. Het ging om een adulte en twee eerstejaars vogels. Omdat het moeilijk voorstelbaar is dat deze vogels als dwaalgasten gezamenlijk trekken gaat het zo goed als zeker om het eerste broedgeval. Als klap op de vuurpijl ving Ton op 28 augustus nog een ongeringde eerstejaars. De tweede aanvaardbare Grote Pijlstormvogel van dit jaar vloog op 10 September langs Westkapelle. In Castricum werd zowel op 12 september als op 20 oktober een Struikrietzanger *A. dumetorum* gevangen (achtste en negende geval). Nu we het toch over Castricum hebben: de beste zangvogel van 2007 hing eindelijk eens niet in een netje, en werd ook niet in Castricum vastgesteld! Op 5 oktober liep Casper Zuyderduyn zijn huis uit om te gaan vogelen. Hij kwam niet ver want enkele stappen van zijn voordeur ontdekte hij in een groepje mezen een phylloscoop met strepen die zich echter slecht liet bekijken. In eerste instantie deed de vogel denken aan een Grauwe Fitis *P. trochiloides*. De gewaarschuwde vogelaars die op de Puinhoop stonden waren snel ter plaatse en Teus Luijendijk kreeg de vogel beter in beeld. Zijn mening was dat het eerder om een Noordse Boszanger *P. borealis* ging. Als 'waarschijnlijk deze soort' werd de vogel doorgepiept. Ik was op dat ogenblik op mijn werk in Amsterdam en had naast het piepje ook de melding van de mogelijke Grauwe Fitis op internet gezien. Omdat die jongens in Katwijk wel een boszangertje kunnen herkennen besloot ik onmiddellijk te vertrekken in de verwachting dat het wel eens een hele goede soort kon gaan worden. Ik dacht daarbij natuurlijk aan Swinhoes Boszanger *P. plumbeitarsus* waarover elk artikelje in de Europese tijdschriften begint met de verwarring tussen 'GraFi' en 'NoBo'. René van Rossum had ondertussen wat foto's kunnen maken en die werden op het scherm van de camera bestudeerd. Heel voorzichtig begon het muntje te vallen – het zou wel eens om een Kroonboszanger *P. coronatus* kunnen gaan... Eerst werd vastgesteld dat de vogel inderdaad een gele zweem op de onderstaartdekveren had en toen Arnold Meijer de kruinstreep in beeld kreeg kon de vogel als zeker worden doorgepiept. Dat was pas een piepje dat insloeg als een bom! Zelf zat ik net in de auto en ik had me al helemaal ingesteld op een 635-piepje. Toen ik zonder leesbril een andere code zag leverde dat heel wat lelijke slingers op in het drukke Amsterdamse ochtendverkeer omdat ik tegelijkertijd de pieplijst en mijn

leesbril probeerde te pakken. Een Kroonboszanger... Katwijk leek wel heel ver weg deze ochtend. Het kwam goed en uiteindelijk is de vogel mooi in beeld geweest en gefotografeerd, maar ik ben er zeker van dat er heel wat waarnemers deze lastige vogel graag beter hadden gezien. Enkele 100en mensen zijn in de loop van de dag geweest, de wijk van Casper stond vol mensen en auto's en de buurtbewoners hielden de zaak vanuit de voortuintjes in de gaten. Een mooie Nederlandse twitch, alleen de koek en zopie ontbrak. Het lokale sufferdje kopte die week subtiel: 'Klein klotevogeltje zet Katwijkse woonwijk op stelten'. Met uitzondering van een kort uitstapje naar de overkant van de Biltlaan was de vogel de hele dag aanwezig in de boomsingel maar bleef lastig waar te nemen door de rustige en onopvallende manier van bewegen, meestal in de toppen van de bomen. De volgende dag werd deze absolute topper ondanks intensief zoeken niet meer gevonden. Hoe mager dit jaar ook verder was, dit 'kleine klotevogeltje' zal 2007 voor altijd met een uitroepteken in de zeldzaamhedenoverzichten plaatsnemen. De achtste Siberische Strandloper kroop vervolgens van 9 tot 27 oktober door de polder bij Nes op Ameland en werd in deze periode door aardig wat mensen bezocht. Leuk om te melden is dat de Deception

Tours-vogelaars die in de weekeinden van 12-14 oktober en 26-28 oktober op Vlieland waren na de Kroonboszanger nog een aantal 'boszangers' konden toevoegen met op rij Bladkoning *P. inornatus*, Raddes Boszanger *P. schwarzi* en Bruine Boszanger *P. fuscatus* (deze twee op ongeveer 200 m afstand van elkaar en beide ontdekt door Katwijkers), Pallas' Boszanger *P. proregulus* en Humes Bladkoning *P. humei* – een uniek setje phylloscopen op je jaarlijst. Grappig was dat er al een invasie van Grote Kruisbekken *Loxia pytyopsittacus* was afgeroepen voordat de eerste vogels overtuigend werden gedocumenteerd op Vlieland op 12 oktober. De groepen van negen vogels bij Schoorl, Noord-Holland, en van 11 bij Leusden, Utrecht, kregen vanaf eind december tot in 2008 bijna dagelijks bezoek van vogelaars en fotografen. In de uitgebreide mezenbewegingen van dit jaar kwamen ten minste twee 'Pleskes Mezen' *Cyanistes cyanus* x *caeruleus* mee. De eerste werd op 15 november gevangen... in Castricum, en de tweede werd een paar dagen later door Magnus Robb gezien bij het Kennemermeer bij IJmuiden. Jammer genoeg waren deze vogels zonder hun ouders op reis. Castricum had toch weer het laatste woord in 2007: op 18 november werd een Maskergors (derde geval) gevangen. Deze

475 Vogelaars bij Kroonboszanger / birders at Eastern Crowned Warbler *Phylloscopus coronatus*, Katwijk aan zee, Zuid-Holland, 5 oktober 2007 (Menno van Duijn). Herkenbaar van links naar rechts onder anderen / recognizable from left to right among others: Jaco Walhout, Bernard Oosterbaan, Michel Veldt, Marcel Haas, Henk de Waard, Johan Buijsman, Leon Boon, Eus van der Burg, Gijsbert van der Bent, Max Berlijn, Pierre van der Wielen, Gert Ottens, Mart Janse, Jan van der Laan, Hans ter Haar, Garry Bakker, Pieter van Veelen, Jaap Eerdmans, René van Rossum, Jan Wierda, André van Loon, Enno Ebels, Roelof de Beer, Leo Boon, Ferenc Scheren, Ellen Sandberg en Aart Vink

soort begint dezelfde vervelende gewoonte te ontwikkelen als Siberische Sprinkhaanzanger want beide eerdere gevallen waren ook ringvangsten. In december probeerden we de kijker nog omhoog te krijgen voor een mogelijk niet-ontsnapte Kokardezaagbek *Lophodytes cucullatus* bij Biddinghuizen, Flevoland, die in de discussies over de status van deze soort al gauw de bijnaam 'Kokar de Zaagbek' kreeg. De eerste overwinterende Kortteenleeuwverik *Calandrella brachydactyla* verbleef van november tot in 2008 in de duinen bij Castricum en ook de Terekrutter *Xenus cinereus* in Polder Breebaart, Groningen, was het eerste wintergeval.

2008

En dan 2008... Voor het jaaroverzicht verwijs ik naar de waarnemingenrubrieken van deze jaargang – het zou een herhaling van zetten worden om dit jaar hier in detail te bespreken. Na een unieke 'uilige' start met twitchbare Dwerguil (derde geval), Ruigpootuil(en) *Aegolius funereus* en Dwergooruil *Otus scops* denk ik dat iedereen een licht gevoel van teleurstelling met me deelt over de rest van het jaar. De tweede Audouins Meeuw *L. audouinii* moesten we op 13 april delen met België en deze bleef boven Nederlands grondgebied aan één waarnemer voorbehouden. De Alpenheggenmus *Prunella collaris* op Vlieland in mei was (voor velen) de beste soort van het voorjaar. De tweede helft van het jaar was best aardig en 30 jaar geleden werden we echt nog wel opgewonden van een nazomer en najaar met achtereenvolgens Citroenkwikstaart, Kleine Spotvogel *A. caligatus* (voor het derde najaar achter elkaar op de Maasvlakte), Baardgrasmus *S. cantillans*, Bonte Tapuit *O. pleschanka*, twee vangsten van Blauwstaarten, een dode Dwerguil, drie of vier (niet twitchbare) Siberische Boompiepers *A. hodgsoni*, Giervalk (de derde twitchbare in ruim 20 jaar), Aziatische Roodborsttapuit, Woestijntapuit en Sneeuwuil *Bubo scandiacus* – het blijven prachtige soorten maar niet waar we al die tijd op zitten te wachten. Ook de kleine invasie van Notenkrakers kon daar weinig aan verbeteren. Toch kun je moeilijk met droge ogen zeggen dat een najaar waarin je binnen twee weken in Noord-Nederland een Giervalk en een Sneeuwuil kunt scoren een sof is. Ook lijkt 2008 wat betreft totaal aantal soorten op een goed resultaat aan te koersen. Het zat hem jammer genoeg dit jaar vooral in de breedte en niet in de uitschieters. Op dit moment – 21 november – heb ik nog steeds hoop op een afsluitende knaller – gezien de weerkaarten zou het nog kunnen. In een korte terugblik op deze serie in de eerste Dutch Birding van jaargang 31 zal ik vermelden of de laatste weken van 2008 nog voor een omwenteling hebben kunnen zorgen (wie zei daar Amerikaanse Oeverloper *Actitis macularius*, Bruine Klauwier *L. cristatus* en Witkeelgors *Zonotrichia albicollis*...?).

De lijstjes

De periode 2004-08 was lijsttechnisch interessant omdat er diverse soorten niet of beperkt werden gezien door de toplijsters. Absolute blockers als Grijs Gors, Steenortolaan en Huisgierzwaluw werden alleen door vogelaars gezien die hun lijst niet bijhouden op de

476 Dwerguil / Eurasian Pygmy Owl *Glaucidium passerinum*, Valkenswaard, Noord-Brabant, 11 februari 2008 (Arnoud B van den Berg)

Dutch Ranking en staan dus op 'nul' waarnemers. Keizerarend en Kalandereeuwverik zijn met drie waarnemers de zwaarste blockers, op de hielen gevolgd door Zangors (zes) en Daurische Spreeuw (zeven). Ook Grote Pijlstormvogel is zeer exclusief met nu 11 waarnemers. Verrassend weinig mensen zagen een van de twee Italiaanse Kwikstaarten (44), een soort die hierdoor exclusiever blijft dan bijvoorbeeld Vale Gierzwaluw (52). Al wat meer mensen zagen de Goudlijster (105), hoewel lang niet iedereen deze skulker heeft gehaald. Op vergelijkbare hoogte staan Siberische Taling (110) en Woestijnvink (111). Marmereend (116), Sperweruil (118) en Dwerguil (121) staan ook dicht bij elkaar. De lastige Kroonboszanger is gezien door 143 vogelaars en is daarmee minder exclusief dan Schreeuwarend (138). Opvallend is verder dat meer mensen de Amerikaanse Bosruiter (172) zagen dan een Dunbekmeeuw (166) terwijl die laatste soort langer en op meer plekken te zien was, vergelijkbaar met Rotszwaluw die 174 waarnemers heeft. Haakbek (190), Westelijke Blonde Tapuit (200) en Giervalk (207) zijn niet meer exclusief te noemen – al kan het wel een tijdje gaan duren voordat Haakbekken weer zover naar het zuiden doorschieten. Buffelkopeend (212) heeft, misschien niet helemaal verrassend, minder waarnemers dan Blauwstaart (214), Groene Reiger (216) en Mongoolse Pieper (236).

De nummer 1 scoorde in deze periode een toename van 16 soorten, een gemiddelde van 3.2 per jaar, dus significant beter dan het gemiddelde van twee over de

vorige periode. Deze stijging in gemiddelde wordt natuurlijk vooral veroorzaakt door het topjaar 2006. Dat deze stijging in het gemiddelde spectaculair is kan ik onderbouwen met een simpel rekensommetje. De nummer 1 zou met een gemiddelde van twee nieuwe soorten per jaar pas in 2032 de magische 500-grens doorbreken – dat gaan niet veel van de huidige top-10 soortenjagers nog als actieve veldvogelaar meemaken. Met een gemiddelde van 3.2 per jaar zou de 500 daarentegen ‘al’ in 2023 in beeld komen – dat houden een paar van de toppers nog wel vol... Rollators in de aanslag, heren! Gerard Steinhaus nam de koppositie weer over van Klaas Eigenhuis. Deze kemphanen wisselen elkaar al sinds vogelaarsheugenis af aan de top. Aart Vink en ondergetekende delen nu de tweede plek met Klaas. De aanstaande opwaardering van Moltoni's Baardgrasmus *Sc moltonii* (wordt *S subalpina*) zal in het voordeel werken van Klaas en Aart die de vogel van mei 1987 hebben gezien (uit de top-10 verder ook Enno Ebels). Op 1 januari 2008 rijden Gerard, Klaas en Aart door deze *armchair tick* dus samen in het geel. Hoezo, lonely at the top? Het gat tussen de nummer 1 en nummer 10 is weer een soort geslonken, het verschil bedraagt nu nog maar zes – de nivellering gaat door. Wim Wiegant, Leo Heemskerk en Edward van IJzendoorn vielen uit de top-10, terwijl pensionado Ted Hoogendoorn en huidige CDNA-voorzitter Dick Groenendijk goede zaken deden en zich aan het front meldden.

Big Days en jaarlijsten

Op het gebied van de Big Days waren er geen records te melden in deze periode, vooral door een aantal natte en koude meimaanden waardoor de normaal gesproken ideale periode voor records niet productief bleek. Het Big Day-topteam kende twee transfers, Roy de Haas en Wil Leurs werden vervangen door Roelof de Beer en Bert de Bruin, die samen met Leo Heemskerk en Jan van der Laan de handschoen opnamen. De transfers werden door een ingewijde vergeleken met de komst van Huntelaar bij Ajax. Nu nog scoren, mannen! In 2006 met wel een mooie meiperiode was het bijna zover: de dag eindigde op 186 soorten maar twee – Raaf *Corvus corax* en Blauwe Kiekendief *Circus cyaneus* – werden door te weinig teamleden gezien om telbaar te zijn. De regel is dat 95% van de soorten door alle teamleden moet worden gezien en dat maximaal 5% mag worden gezien door slechts een meerderheid van het team – bij een team van vier dus drie waarnemers. En bij een team van drie dus maar twee... Leo Heemskerk zag beide soorten, Roelof en Jan zagen beiden één van de twee en Bert zag er geen – het team heeft nog kortstondig een moord op Bert overwogen waarmee de telling zou zijn gecorrigeerd en een nieuwe record van 188 zou zijn gezet. In 2007 werd een nieuwe route getest die 183 soorten opleverde en in 2008 181, en dus een unieke serie van drie Big Days op rij boven de 180. Het wordt echter steeds moeilijker het record te benaderen omdat steeds meer voorheen haalbare soorten als Duinpieper *A campestris*, Draaihals *Jynx torquilla* en Ortolaan *E hortulana* vrijwel onmogelijk zijn geworden. Over de routes wordt tegenwoordig net zo geheimzinnig gedaan

TABEL 2 Ranglijst soortenjagers op 20 november 2008 (inclusief Grote Tafelend *Aythya valisineria*, exclusief Kokardezaagbek *Lophodytes cucullatus*) / ranking of twitchers in the Netherlands on 20 November 2008 (including Canvasback *Aythya valisineria*, excluding Hooded Merganser *Lophodytes cucullatus*)

1	Gerard Steinhaus	453
2	Klaas Eigenhuis	452
	Hans ter Haar	452
	Aart Vink	452
5	Cock Reijnders	451
6	Jan van der Laan	450
7	Alexander Buhr	449
	Enno Ebels	449
9	Nick van der Ham	448
10	Ted Hoogendoorn	447
	Dick Groenendijk	447

als bergbeklimmers doen over een route naar de top van een onmogelijke berg, maar ik heb uit betrouwbare bron dat, met een door omstandigheden ontdekte aanpassing op deze nieuwe route, het team volgend jaar een serieuze stap denkt te kunnen zetten naar een nieuw record. Een veelbelovend nieuw team (Jaap Denee, Sjoerd Radstaak, Reinoud Vermoolen en Steven Wytema) fungeert sinds een paar jaar als uitdagers van de gevestigde orde. Ondanks de vele contacten die onderweg kunnen worden opgelijnd – ze hebben veel vriendjes, hoorde ik een concurrent verzuchten – lijkt dit team nog te moeten groeien in het ontwikkelen van de route, vooral wat betreft back-up plekken.

Het jaarrecord van Jan Wierda (339 in 2000) had in 2006 theoretisch kunnen sneuvelen; er was dat jaar echter niemand voluit aan het jaarlijsten. In 2007 deed Peter de Vries een manmoedige poging maar hij strandde op een toch mooie 334 soorten (of 335 inclusief Kokar de Zaagbek), waarbij moet worden aangetekend dat hij bij twee van de beste soorten (ik zal ze maar niet noemen...) door zijn werk niet in staat was te komen. Dit geeft aan dat je voor een serieuze aanval op het jaarrecord echt je handen en gaspedaal vrij moet hebben. Alwin Borhem leek dit jaar zeer goed op weg maar hij liep vast in de malaise van deze herfst. Op 21 november stond hij op 335 soorten. Hoewel er op dat moment nog één of twee ‘haalbare’ soorten op zijn lijst ontbraken lijkt het erop dat hij het net niet gaat redden, tenzij er nog een wilde jaarafsluiting komt. Alwin zal in ieder geval de Jan Wierda-trofee tegemoet mogen zien, ook al had hij vast liever de Alwin Borhem-trofee in ontvangst genomen! Gezien de stijging in het gemiddelde aantal soorten per jaar kan het niet anders dan dat een nieuw jaarrecord dichtbij is.

Vooruitblik

Na zes afleveringen terugkijken sluit ik af met een blik vooruit. Een belangrijk en terugkerend thema in mijn artikelen was de grote invloed van de technische ontwikkelingen op het Nederlandse vogelen. Digitale foto-

grafie en digiscoping, mobiele telefonie, internet en sinds kort mobiel internet hebben een ongekende impact gehad en een werkelijke revolutie teweeg gebracht. Toch staan we in veel opzichten hier pas aan het begin van een tijdperk. De digitale revolutie is nog niet uitgewoed. Sensor-resoluties zullen nog stijgen, hoewel daar op het ogenblik een rem opzit omdat de verwerkingsnelheid en opslagcapaciteit van de huidige computers een beperkende factor zijn. We zien dat fabrikanten van topcamera's een trend inzetten van integratie van video in hoogkwalitatieve camera's, de recent geïntroduceerde Nikon D90 is hiervan een voorbeeld. In de komende jaren zullen we ook zien dat de bandbreedte op mobiele apparaten zal groeien naar een vergelijkbaar niveau als we nu thuis achter de computer gewend zijn. Dit optellend zullen we waarschijnlijk beeld- en geluidsmateriaal direct uit het veld versturen en niet lang daarna zelfs 'live' kunnen meekijken met wat er in het veld gebeurt. Handig, want dan kun je bij een vage claim meteen beslissen of je wel of niet moet gaan! En vervelend als je nog ver weg bent van een goede soort... Belangrijker is dat we zullen zien dat er applicaties en middelen worden ontwikkeld die gebruik maken van deze technische mogelijkheden, iets wat we nu nog veel te weinig zien. Een bescheiden voorbeeld hiervan is de al door waarneming.nl geboden mogelijkheid om, met behulp van gps (dat hebben we allemaal al, toch?) waarnemingen vanuit het veld door te geven.

We hebben een on-line informatierevolutie gezien de afgelopen periode. Foto's, artikelen, mailgroepen, discussieforums en wat er verder op internet te vinden is heeft op ingrijpende wijze het kennisniveau en daarmee de kwaliteit van vogelaars beïnvloed. Deze beweging zal zich voortzetten op mobiele apparaten waardoor deze revolutie ook gaat plaatsvinden in het veld. Ik verwacht bijvoorbeeld dat we binnen vijf jaar een hoogkwalitatieve veldgids hebben die je op je mobiele apparaat per soort kunt binnen halen, inclusief geluid. Leuk project voor de DBA lijkt me, een combinatie van de kenmerkengids, foto's en geluiden van The Sound Approach, voor gebruik op je mobieltje. Je koopt het hele pakket in één keer of rekent af per soort die je binnenhaalt. Mooi exportproduct ook... En nu we het toch over geluiden hebben, het belang van geluiden gaat de komende tijd sterk toenemen maar ik verwacht niet dat er een technische doorbraak gaat komen die is te vergelijken met die in de digitale fotografie. De geluidswereld heeft een aantal jaren terug de vingers gebrand met de DAT-recorder, die na de introductie de complete markt voor professionele audioapparatuur liet instorten omdat een simpel draagbaar apparaatje vaak beter bleek te zijn dan zeer hooggeprijsde studioapparatuur. De huidige trend naar harddiskrecorders zal wel doorzetten en ook zullen deze apparaten handiger in gebruik worden.

Wat kunnen we in het veld verwachten? We hebben gezien dat we gemiddeld steeds meer soorten per jaar kunnen zien en dat deze trend nog doorzet. Ik verwacht dat deze koek nog niet op is. Regelmatig krijgt de top van twitchend Nederland jaren te verwerken met maar één of twee nieuwe soorten maar soms klopt opeens alles en rijden we, zoals in 2006, van nieuwe soort naar

nieuwe soort. Bovendien verschijnen er steeds weer soorten als Kroonboszanger, of nog erger Steenortolaan, die je nauwelijks had durven voorspellen. In het verleden hebben we twee keer een 'Voorspelspel' gedaan voor mogelijke nieuwe soorten voor Nederland, de laatste keer in maart 1997 (zie Bulletin 4 van de Club 450 io). Dat leverde bijna 90 serieuze kanshebbers op, waarvan er inmiddels ruim 20 zijn binnengehaald. Naast Kroonboszanger en Steenortolaan ontbraken bijvoorbeeld ook Groene Reiger en Zanggors, zodat het niet overdreven is om te stellen dat er nog steeds een potentieel van misschien wel 100 soorten is, zeker als we soorten die al wel op de lijst staan maar nooit twitchbaar zijn geweest meetellen. Er zijn meer vogelaars, met meer referentiemateriaal en kennis, die in de goede tijd op de juiste plekken gericht naar zeldzaamheden zoeken dan we ooit hebben meegemaakt – dat gaat veel opleveren. Tegenwoordig zijn in de herfst bijvoorbeeld elk weekeinde goede vogelaars actief op meerdere Waddeneilanden – iets wat we als ideaal hadden toen we voor het eerst de DBA-week organiseerden op Terschelling en toen een dagje Texel nog iets uitzonderlijks was.

Niet alleen de dichtheid en activiteit van de waarnemers heeft invloed op de aantallen soorten. Er lijkt in de taxonomie een gematigd maar stabiel splitklimaat te ontstaan. Per saldo zal dat positief uitwerken maar het zal ons ook wel eens een telbaar soortje kosten omdat we de splits niet meer in het veld kunnen herkennen (je moet nu al met geluidsapparatuur aan zee gaan zitten...). Een van de zaken waar ik zelf veel van verwacht is de toenemende kennis van de invloed van weerssystemen op vogeltrek. De trekvoorspellingen op de BAMBAS-site worden steeds beter en het is een kwestie van tijd totdat we ook kunnen voorspellen of de omstandigheden goed zijn voor langeafstandstrekken en dwaalgasten. Stel je voor dat je weet dat je morgen naar de Waddeneilanden moet omdat er met hoge nauwkeurigheid een *fall* met vogels uit Siberië en verder oostelijk wordt voorspeld – daarvoor wil je wel een dagje vrij nemen. Ik heb net voorgerekend dat enkele vogelaars uit de huidige top-10 waarschijnlijk lang genoeg actief zullen vogelen om de magische 500 te halen. Hoe anders is dat voor de generatie die nu begint met vogelen – stel je bent een Hoaxbirdier van 18 die al bijna 340 soorten heeft – waar houdt dat dan een keertje op? Dat durf ik zelfs niet te voorspellen.

Toen we 30 jaar geleden begonnen met de DBA was het Nederlandse vogelwereldje bijna te klein voor de storm van protest die opstak. Als rechtgeaarde soortenjager van het eerste uur vind ik het daarom geweldig als ik zie dat puberende jeugdbonders tegenwoordig ongegeneerd afkomen op en genieten van zeldzaamheden en in het voorbijgaan ervaren 50ers corrigeren met een net op een obscure website gepubliceerd kenmerkje. Nog mooier vind ik het dat tellers en soortenjagers tegenwoordig gebroederlijk een passie delen – de vogeltrek. Dat geeft na 30 jaar een mooi afgerond gevoel.

Dank

Zes afleveringen voor 30 jaar – een mooie reis door het

verleden en een genoegen om te doen. Dank gaat uit naar Enno Ebels voor de ondersteuning, de brokken tekst en de inspiratie als ik eens vast zat op een onderwerp. Mijn dank gaat ook naar de hele redactie voor de goede suggesties, aanvullingen en correcties, het meedenken en vooral voor het geduld als ik weer eens een paar dagen te laat was met mijn stuk; naar de fotografen voor het opduiken van hun dia's uit de oude doos; naar Gerard Steinhaus en Leo Heemskerk voor de lijstjes en getallen; en vooral naar vogelend Nederland voor het mooie wereldje dat we met z'n allen zijn geworden en de vele verhalen die dat heeft opgeleverd.

Summary

30 YEARS DUTCH BIRDING, PART 6: 2004-08 This paper describes the sixth and most recent five-year period of Dutch Birding and the DBA. This period was characterized by stability in some fields (board's memberships and activities, editorial memberships and activities, content and quality of Dutch Birding) and by rapid developments in other fields, especially regarding the electronic information system but also by the rapidly growing number of young, eager and competent birders. Although the number of pages of each volume of Dutch Birding grew only slightly, the average number of photographs per page increased further to a maximum of 1.50, reflecting the growing number of well-equipped photographers and the growing quality of digital and digiscoped images. Interesting book publications published by the DBA or strongly linked to members of the Dutch Birding team included one discussing the etymology of Dutch bird names by Klaas Eigenhuis, a pocket guide to identify and get to know the c 250 most active Dutch birders, *The birds of Kazakhstan*, and books with CDs by The Sound Approach (*The Sound Approach to birding* by Mark Constantine et al and, recently, *Petrels night & day* by Magnus Robb et al). Arnoud van den Berg completed a 30-year period of (almost) continuous involvement as chief editor of Dutch Birding, and was active in many other ways (photographer, sound recorder, author, taxonomic guardian of Dutch and WP species lists, traveler etc). The other diehard to hold the same position for 30 years was René Pop as photographic editor of Dutch Birding. The most important developments (apart from the already mentioned advances in quality and 'accessibility' of photographic equipment) were the innovations in the information service. The Dutch Bird Alert systems became available for mobile phones and PDAs and this is still in a process of improvements and elaborations.

New taxa for the Dutch list were, in chronological order: 'white-throated wagtail' *M cinereocapilla/iberiae*, Rock Bunting *Emberiza cia* (not twitchable), Marbled Duck *Marmaronetta angustirostris* (first acceptable), Grey-necked Bunting *E buchanani* (trapped, not twitchable) and Bufflehead *Bucephala albeola* (first acceptable) in 2004; Kumlien's Gull *Larus glaucoides kumlieni*, Asian Imperial Eagle *Aquila heliaca* (seen by eight birders), Killdeer *Charadrius vociferus* and Daurian Starling *Sturnus sturninus* (first acceptable) in 2005; Ashy-headed Wagtail *M cinereocapilla* (first and second), Green Heron *Butorides virescens* (returning in 2007), Song Sparrow *Melospiza melodia* (seen by c 10 birders), Slender-billed Gull *Chroicocephalus genei* (seven birds within two days), Solitary Sandpiper *T solitaria*, Pallid Swift *Apus pallidus*, Eurasian Crag Martin *Ptyonoprogne rupestris* (six birds within two weeks) and Little Swift *A affinis* (recently surpassed by the acceptance of a record in 2001) in

2006 (which was the best year ever in the Netherlands with 368 species); Spanish Imperial Eagle *A adalberti* (still under consideration) and Eastern Crowned Warbler *Phylloscopus coronatus* (and possibly Hooded Merganser *Lophodytes cucullatus*) in 2007; and none (by late November) in 2008!

Other noteworthy records were, among others, Stilt Sandpiper *Calidris himantopus* (third), Greater Yellowlegs *Tringa melanoleuca* (third), Red-necked Stint *C ruficollis* (fourth), Long-legged Buzzard *Buteo rufinus* (third), Franklin's Gull *L pipixcan* (fifth), Pallas's Grasshopper Warbler *Locustella certhiola* (fifth, trapped like previous four), White's Thrush *Zoothera aurea* (first twitchable), Western Black-eared Wheatear *Oenanthe hispanica* (second, first twitchable), Gyr Falcon *Falco rusticolus*, four Pine Grosbeaks *Pinicola enucleator* (including first twitchable), Ross's Gull *Rhodostethia rosea* and two Dartford Warblers *Sylvia undata* in 2004; Calandra Lark *Melanocorypha calandra* (third), Trumpeter Finch *Bucanetes githagineus* (second), Red-necked Stint (fifth), Pallas's Grasshopper Warbler (sixth, trapped), nine Desert Wheatears *O deserti* (one in spring and eight (!) in autumn), Lesser Spotted Eagle *A pomarina* (first twitchable since 1984), Red-eyed Vireo *Vireo olivaceus* (eighth, second twitchable), Blyth's Pipit *Anthus godlewskii* (fourth and fifth), Northern Hawk Owl *Surnia ulula* (third, first twitchable), White-throated Robin *Irania gutturalis* (fourth, trapped), Isabelline Wheatear *O isabellina* (fourth) and *Glaucidium passerinum* (second) in 2005; Great Spotted Cuckoo *Clamator glandarius* (first twitchable since 1995), Sardinian Warbler *S melanocephala* (first since 1995), Great White Pelican *Pelecanus onocrotalus*, Baikal Teal (first twitchable), Daurian Shrike *L isabellinus* (fifth) and Isabelline Wheatear (fifth) in 2006; two Great Shearwaters *Puffinus gravis* (one videoed), Red-flanked Bluetail (first in winter, second twitchable), Blyth's Pipit (first in winter, second twitchable), Slender-billed Gull, Long-legged Buzzard (fourth), 112 Griffon Vultures (of which 111 within two days), two Sharp-tailed Sandpipers *C acuminata* (seventh and eighth), Isabelline Shrike (sixth), the return of Laughing Gull *L atricilla* 'Atze', the first breeding record of Paddyfield Warbler *Acrocephalus agricola*, a small invasion of Parrot Crossbills *Loxia pytyopsittacus*, two 'Pleske's Tits' *Cyanistes cyanus x caerules* (second and third) and Black-faced Bunting *E spodocephala* (third, trapped like previous two) in 2007; and two Eurasian Pygmy Owls (third and fourth, including first twitchable), two successful breeding records of Boreal Owls *Aegolius funereus*, European Scops Owl *Otus scops* (second twitchable), Audouin's Gull *L audouinii* (second, not twitchable), Alpine Accentor (fifth), two Red-flanked Bluetails (both trapped), Gyr Falcon (third twitchable), Snowy Owl *Bubo scandiacus* and a small invasion (but largest since 1991) of Spotted Nutcracker *Nucifraga caryocatactes* in 2008.

The Big Day record remained at 187 although three consecutive attempts in 2005-07 reached over 180. Two year list record attempts failed to set a new record (still at 339), with 334 or 335 in 2007 and at least 333 (by 20 November) in 2008. The number one position of the Dutch ranking was taken over again by Gerard Steinhaus, who stood at 453 species by late November 2008. Depending on the rate of new species per year (3.2 in the last five-year period, but strongly influenced by the very good year 2006) and on the number of future splits, the first Dutch birder may reach 500 species between 2023 and 2032. An inventory has shown that c 100 species can conceivably be expected as future additions to the Dutch top listers' lists, including a few 10s that are already on the Dutch list but have never been twitchable.

G J (Hans) ter Haar, Hollandse Hout 127, 8244 GD Lelystad, Nederland (hterhaar@planet.nl)

Masters of Mystery

SWAROVSKI
OPTIK

Solutions of fifth round 2008

The solutions of mystery photographs IX and X (Dutch Birding 30: 343, 2008) of the fifth round of the 2008 Masters of Mystery competition appear below.

IX Dark underwings are often an easy character to identify a species or species group. For example, a small gull with blackish underwings is easily recognized as a Little Gull *Hydrocoloeus minutus* and a tubenose at long distance showing black underwings must be a *Pterodroma* petrel. But what if the rest of the bird can not be seen? That is the case in the mystery photograph. As it may not instantly be clear what family the mystery bird belongs to, it is not surprising that this mystery bird elicited a wide array of answers, including Rock Ptarmigan *Lagopus muta* (5%), Northern Gannet *Morus bassanus* (5%), Black-crowned Night Heron *Nycticorax nycticorax* (5%), Green Sandpiper *Tringa ochropus*, Solitary Sandpiper *T. solitaria* and Long-tailed Jaeger (14%).

The first three species can easily be ruled out by their underwing pattern, being either white, all dark, or striped. The remaining species all show dark underwings with narrow white banding on the axillaries. In that respect, rails of crakes would also be expected among the answers as these show similar patterned underwings but, apparently, entrants noted the absence of a white leading edge to the arm of the underwing. In dark immature jaegers *Stercorarius*, the pale bars are generally broader and less diagonal. In dark individuals, the pattern on the axillaries takes the form of spotting rather than barring, all quite unlike the mystery bird. In addition, if the mystery bird would be an immature *Stercorarius*, one would expect dark markings on the flanks, which are nowhere to be seen in the mystery bird.

From the answers, only Green and Solitary Sandpiper are left. Both show dark underwings with pale fringes to the coverts and narrow, diagonal, barring on the axillaries. The pale covert fringes and the axillary bands are clearly broader in Solitary, which shows that the mystery bird must be a Green. From the entrants, 68% reached the correct conclusion, whereas 5% went for Solitary. This bird was trapped at bird ringing station Meijendel, Wassenaar, Zuid-Holland, the Netherlands, on 9 August 2008 and photographed by Ben Wielstra.

X The mystery photograph obviously shows a gull or tern taking a bath in shallow waters. All entrants identified this mystery bird correctly as one of the large orange-billed terns *Sterna*, and were probably triggered by the fact that the bill colour of the mystery bird is just visible through the water. The solutions given were restricted to three species, namely Swift *S. bergii* (10%), Royal *S. maxima* (45%) and Lesser Crested Tern *S. bergalensis* (45%). Before going into details, one

should start ageing this October bird properly. Its feathers all appear to be of the same age, the tertials and some of the lesser coverts on the upperwing show bold, dark markings and all visible primaries and tail-feathers are coloured rather dark grey. Therefore, this bird must be in its first year and – more precisely – in more or less fresh juvenile plumage. First-year ‘orange-billed terns’ can pose serious identification challenges and this mystery bird is no exception.

In juvenile Swift Tern, the mantle-feathers show obvious bold dark grey markings. In the mystery bird, the mantle-feathers are rather uniform pale grey. In addition, the greater coverts are dark grey black and also the median coverts are coloured rather dark grey in Swift, whereas in the mystery bird both feather types are much paler. Note also that the overall colour of Swift is rather dark grey, whereas it is pale greyish in the mystery tern. Swift is, therefore, easily ruled out and the choice for this mystery bird is between Royal Tern and Lesser Crested Tern, which both got an equal number of votes from the entrants.

The differences in juvenile and first-winter Royal Tern and Lesser Crested Tern are limited and subject to individual variation. One of the difference is size and structure. Royal is a much larger and heavier bird than Lesser Crested. The mystery bird does not look large and heavy enough for Royal but to use this character as a discriminating factor between both species on this photograph is tricky. Head and belly of the mystery tern are not visible and the fluffed mantle-feathers obscure the jizz, making an interpretation of the bird's structure difficult. In Lesser Crested, the white eye-ring behind the eye is usually more pronounced than in juvenile Royal. Note that in the mystery bird, the white eye-ring is obvious which is

477 Lesser Crested Tern / Bengaalse Stern *Sterna bergalensis*, juvenile, Red Sea, Egypt, 3 October 2007
(Edwin Winkel)

478 Mystery photograph XI (January)

479 Mystery photograph XII (September)

in favour of Lesser Crested. This character, however, is subject to considerable variation and must be used with care. The most important difference can be found in the pattern of the upperwing. Royal shows a prominent dark carpal bar and an obvious dark greyish bar on both the greater coverts and secondaries. These three characters are also present in Lesser Crested but much less obvious and thus creating a weaker upperwing pattern. In rest, this character is still useful. The carpal bar of the mystery bird can be seen well and looks rather dark grey. The greater coverts can also be seen well and the outer ones are pale grey, whereas the inner ones are darker grey. In Royal, all the greater coverts have the same rather dark grey colour and the paler grey outer greater coverts are a strong pointer for Lesser Crested. In addition, in Royal, the outer primaries are rather blackish, whereas in Lesser Crested these are also paler, like those shown by the mystery bird. In conclusion, this tern can be safely identified as a Lesser Crested. It was photographed by Edwin Winkel at the Red Sea coast of Egypt on 3 October 2007. Another photograph of the same bird is shown in plate 477.

In the fifth round of the 2008 Masters of Mystery competition, there were 22 entrants and eight of them managed to identify both mystery birds correctly. From them, Hans Larsson (Sweden) was drawn as winner of the fifth round and he will receive a copy of *Birds of Southern Africa* by Ian Sinclair, Phil Hockey and Warwick Tarboton as round prize. After five rounds, Hans Larsson is the only entrant with 10 correct identifications. He is fol-

lowed by Clemens Portofée (Germany) and Petteri Lehi-koinen (Finland) with nine correct identifications and by Martin Gottschling (Germany) and Martin Kühn (Germany) with eight. The names of all entrants with at least one correct identification can be checked at www.dutchbirding.nl.

Sixth round 2008

Plate 478 and 479 represent the sixth and final round of the 2008 competition. Please, study the rules (Dutch Birding 30: 34, 2008) carefully and identify the birds in the photographs. Solutions can be sent in three different ways:

- by postcard to Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Netherlands
- by e-mail to masters@dutchbirding.nl
- from the website of the Dutch Birding Association at www.dutchbirding.nl

Entries for the sixth round have to arrive by **1 January 2009**. Please, indicate if you are subscribed to Dutch Birding. From those entrants having identified both mystery birds correctly, one person will be drawn who will receive a copy of *Petrels night and day* by Magnus Robb, Killian Mullarney & The Sound Approach donated by The Sound Approach. Swarovski Benelux has generously agreed to sponsor this competition again in 2008. This year, the overall winner after six rounds will receive a marvelous pair of Swarovski SLC 15x56 binoculars.

Rob S A van Bemmelen, Stavangerweg 535, 1013 AX Amsterdam, Netherlands (masters@dutchbirding.nl)
 Dick Groenendijk, Elzenstraat 14, 4043 PB Opheusden, Netherlands (masters@dutchbirding.nl)
 Jan Eerbeek, De Peel 2, 4041 EL Kesteren, Netherlands (masters@dutchbirding.nl)

Aankondigingen & verzoeken

Vinkenbaan Castricum 1960-2006 – een halve eeuw vogels ringen Na vijf jaar uitwerken en schrijven is in november een boek verschenen over de Vinkenbaan Castricum, Castricum, Noord-Holland. Het gaat over de c 350 000 vogels die in 1960-2006 op deze vinkenbaan zijn gevangen en van een ring voorzien. Vanaf eind jaren 1970 werden ze ook gemeten en gewogen. Het boek vat de gegevens van al deze vangsten en metingen samen en belicht onder meer de volgende aspecten:

- Jaarlijkse vangsttotalen die per soort een beeld van de veranderingen in de loop de jaren geven.
- Fenologie: wanneer worden de eerste en de laatste vogels gevangen, wanneer valt de piek, zijn er meer doortrekkers?
- Verschillen tussen leeftijdsgroepen en geslachten in biometrie en fenologie waarmee kan worden bekeken of mannetjes eerder doortrekken dan vrouwtjes, of adulte eerder dan eerstejaars vogels.
- De relatie tussen vangdatum en biometrie: treden er veranderingen in biometrie op in de loop van het jaar?
- Veranderingen in de mediane vangdatum: een 'hot item' in verband met klimaatverandering (waaraan

ook een apart hoofdstuk wordt gewijd).

- Terugmeldingen, meestal weergegeven op een kaart, die antwoord geven op allerlei vragen: waar komen de vogels die Castricum passeren vandaan en waar gaan ze heen, hoe oud kunnen ze worden, welke hebben het verst gevlogen en hoe snel gaan ze?

Alle verzamelde gegevens zijn samengevat in tabellen en grafieken, die in een korte tekst besproken worden. De gegevens zijn statistisch onderzocht zodat gefundeerde uitspraken over verschillen en trends kunnen worden gedaan.

De prijs van dit in full colour uitgevoerde boek van 256 pagina's is EUR 20.00 (plus EUR 3.80 verzendkosten). U kunt het bestellen door dit bedrag over te maken naar girorekening 4380680 tnv Vinkenbaan Castricum, o.v.v. 'boek vinkenbaan'. Belangstellenden uit België dienen EUR 28.00 (inclusief verzendkosten) over te maken. De internationale rekeningcodes zijn IBAN: NL 52 PSTB 0004 3806 80, BIC: PSTBNL21, tnv Penningmeester Vogelwerkgroep Castricum, sectie Vinkenbaan, Stuartstraat 105, 1815 BR Alkmaar. Vermeld bij uw (electronische) betalingen uw naam en adres!

DBA-nieuws

Betaling van abonnementsgeld voor 2009 Bij dit nummer van Dutch Birding treft u een rekening aan voor het abonnementsgeld voor 2009. De abonnementsprijs blijft voor Nederland EUR 36.50 en voor België EUR 39.50 (inclusief het Dutch Birding-jaaroverzicht op dvd). Nederlandse abonnees kunnen het abonnementsgeld betalen met de bijgevoegde acceptgirokaart. Indien u via internet betaalt, vermeld dan uw lidnummer (dit is te vinden op de bijgevoegde rekening). De Belgische abonnees wordt gevraagd om de betaalstructies op de rekening te volgen. De acceptgirokaart of een internetbetaling kunnen niet voor een adreswijziging worden gebruikt; u wordt verzocht een adreswijziging altijd apart per post of per e-mail te sturen naar onderstaand adres. Wij verzoeken u vriendelijk het abonnementsgeld voor 1 januari 2009 over te maken.

Voorts verzoeken wij u om alle correspondentie over abonnementszaken te richten aan: Dutch Birding Association, p/a Jeannette Admiraal, Iepenlaan 11, 1901 ST Castricum, Nederland, of aan circulation@dutchbirding.nl.

Payment of subscription for 2009 Enclosed with this issue, you will find the invoice for the subscription fee of 2009. The rates for 2009 remain EUR 37.00 for subscribers in Europe (outside Belgium and the Netherlands) and EUR 40.00 for subscribers outside Europe. We kindly request to follow the instructions on the enclosed invoice. Please do not use payments as a change of address message but send a change of address separately to the address below.

For all subscription matters, please use the following address: Dutch Birding Association, c/o Jeannette Admiraal, Iepenlaan 11, 1901 ST Castricum, Netherlands, or circulation@dutchbirding.nl.

Gezellig weekend op Texel in oktober 2008 Een gezellige club vogelaars, een goede opkomst voor de informatieve lezingen en een leuke set vogels: zo is het geslaagde Dutch Birding-vogelweekend op Texel, Noord-Holland, van vrijdag 17 tot maandag 20 oktober 2008 samen te vatten. De hoge verwachtingen die waren gewekt door met name de gebeurtenissen in Ierland en het Verenigd Koninkrijk (waar de ene na de andere Amerikaanse, oostelijke en zuidelijke dwaalgast werd opgerold) werden echter ook dit jaar niet waargemaakt. Dat gold dit najaar overigens ook voor de rest van het land. De 'opmaat' tot het weekend was veelbelovend. De prachtige Bonte Tapuit *Oenanthe pleschanka* die op maandag 13 oktober door Ellen Sandberg was ontdekt op de Jan Ayeslag en tot en met donderdag 16 oktober bleef, was onder normale omstandigheden zeker de 'soort van de week' geworden. Voor de liefhebbers misschien nog spectaculairder was een volledig adult zomerkleed Vorkstaartmeeuw *Xema sabini* op een akker bij Oudeschild op woensdag 15 oktober. Helaas bleef deze vogel maar één dag. Deelnemers aan het vogelweekend konden gelukkig nog wel elke dag genieten van de 'left overs': een mannetje Amerikaanse Wintertaling *Anas carolinensis* bij Ottersaat/Dijkmanshuizen (aanwezig vanaf 9 oktober) en de eerste-winter Roze Spreeuw *Sturnus roseus* op diverse plaatsen in en

rond De Cocksdorp (aanwezig vanaf 15 oktober). Voor de spreekuur was een uurtje posten achter Huize De Verrekieker van Marc Plomp en familie meestal wel voldoende om de vogel te zien snacken van de vetbollen. De taling vergde wat meer moeite, maar was meestal goed te doen.

Vrijdag 17 oktober ontdekte Vincent Stork in zijn tuin aan de Stengweg in Polder Zeeburg een Sperwergrasmus *Sylvia nisoria*, wat een gezellige twitch opleverde, compleet met koffie en gebak. De adrenaline schoot omhoog toen een zware delegatie DBA-bobo's in één auto (Theo Admiraal en Enno Ebels) van de Hoge Berg een 'mogelijke Grauwe Vliegenvanger' doorpiepte, met als extra informatie dat de vogel geel op de onderdelen had en op een Phoebe *Sayornis phoebe* leek! Heel vogelend Nederland weet nu dat je dit uitspreekt als 'fibi', maar naspeuringen naar de uit zicht verdwenen vogel leverden helaas niets op. Een Grote Pieper *Anthus richardi* (bepaald schaars dit jaar) werd die dag waargenomen op de dijk achter Klein Zeeburg en een Bladkoning *Phylloscopus inornatus* foeraageerde op de basaltblokken en het strand bij de reddingbootschuur. Zaterdag 18 oktober werd een Grote Pieper gemeld in Polder De Eendracht en een Bladkoning in bungalowpark Prins Hendrik. Een Grote Aalscholver *Phalacrocorax carbo carbo* vloog vanaf het wad de Roggesloot bij De Cocksdorp op. Het eiland stroomde in het weekend vol met Zanglijsters *Turdus philomelos*, Koperwieken *T. iliacus* en Kramsvogels *T. pilaris*. Altijd indrukwekkend maar zoals gebruikelijk gold hiervoor de ijzeren wet: er wordt nooit wat tussen gevonden. Zondag 19 oktober werden van drie locaties in totaal drie of vier Bladkoningen gemeld. Vincent begon met zijn Sperwergrasmus al een beetje te hopen op de prijs voor de 'soort van het weekend' (de beste ontdekking tussen vrijdagochtend en zondagavond). Helaas voor Vincent gooide Jaap van Andel enkele uren voor de deadline roet in het eten met zijn ontdekking van een hongerige en vliegerige Koereiger *Bubulcus ibis* tussen de schapen en koeien langs de Zwinweg en de Schorrenweg. Deze voor Texel nog steeds goede soort (maar hier toch ook al de zevende) ontkende de twitch van het weekend. Het door Swarovski beschikbaar gestelde carbonstatief (ter waarde van EUR 540) werd zondagavond dus uitgereikt aan Jaap.

In het Eierlandse Huis hebben de aanwezigen vrijdagavond kunnen genieten van een bij vlagen weer hilarische birdquiz door Dick Groenendijk en een al bijna even traditionele bijdrage door Laurens 'Birding Breaks' Steijn, ditmaal over Eagle Nest in India. Nils van Duivendijk ging zaterdagavond in op de finesse bij de determinatie van 'kleine goudplevier' *Pluvialis dominica/fulva*. Een bijzonder hoge informatiedichtheid bereikte Theo Admiraal in zijn lezing over vogelen in Ecuador, compleet met bewegende beelden. Zondagavond kregen de overgebleven diehards inzicht in de werkwijze van Nils bij zijn speurtocht naar goede gevallen van Steppebuizerd *Buteo buteo vulpinus* in de Nederlandse musea. Van de ruim 20 als Steppebuizerd gelabelde exemplaren zullen er waarschijnlijk hooguit drie aanvaardbaar blijken.

Het DBA-bestuur is zich reeds aan het beraden over volgend jaar oktober. Wordt het opnieuw een weekend? Of weer een hele week? 'Een hele maand!' werd ook ge-

opperd... Gaan we in 2009 voor een 'Petsjora-weekend': 25-28 september 2009? Een 'Amerikaanse zanger-weekend': 9-12 oktober? Of een 'rare lijstster-weekend met kans op een gekke klauwier': 6-9 november? Ook wordt nagedacht over een wat pro-actievare opstelling: bijvoorbeeld vogels lokken met voer. Nadere informatie volgt. GJISBERT VAN DER BENT

Dominee op Dutch Birding-vogeldag 2009 De komende Dutch Birding-vogeldag vindt plaats op zaterdag 17 januari 2009, evenals de afgelopen jaren in het centraal in Nederland gelegen Congrescentrum De Werelt te Lunteren, Gelderland. Speciale gast deze dag is de bekende Engelse ornitholoog Martin Garner. Martin, in het dagelijks leven dominee, zal op deze dag twee lezingen verzorgen. Eerder dit jaar is van zijn hand het boek *Frontiers of birding* verschenen. Dit is een gids die de grenzen van het vogelen verkenet en bijvoorbeeld ingaat op wel heel lastige en/of door recente taxonomische inzichten actueel geworden determinatieproblemen. Hierbij moet men denken aan ondersoorten van Eider *Somateria mollissima*, Amerikaanse Blauwe Kiekendief *Circus cyaneus hudsonius*, Amerikaans Smelleken *Falco columbarius columbarius* etc. In zijn hoofdlezing zal Martin diverse determinatievraagstukken uit zijn boek toelichten. De tweede lezing zal hij gebruiken om diep in te gaan op één specifiek onderwerp. Verder komt op deze dag een vertegenwoordiger van Vogelbescherming Nederland of BirdLife International uitleg geven over het BirdLife's Species Champions Programme. VBN en de DBA doneren de komende jaren geld voor de bescherming van zo'n kampioen: Lepelbekstrandloper *Eurynorhynchus pygmaeus*, die uiteraard uitgelicht zal worden. Mongolië is niet zo'n bekende vogelbestemming en heeft nog nooit gefigureerd op een vogeldag. René Pop bezocht voor The Sound Approach in de tweede helft van mei 2008 een aantal toplocaties van dit uitgestrekte land en zal daarvan op deze vogeldag fraaie beelden laten zien. Dit jaar géén jaaroverzicht, maar toch een optreden van Wim Wiegant! Hij gaat samen met Wim Janssen in op de 'psychologie van de foute determinatie', met aandacht voor bekende gevallen van verkeerd gedetermineerde soorten.

In de ruime foyer van het congrescentrum wordt zoals altijd een heuse vogelaarsbeurs ingericht, met stands met boeken, optische apparatuur, cd's en dvd's, collega-vogelorganisaties, aanbieders van vogelreizen en vogelkunst. Hebt u ook interesse om aanwezig te zijn met een stand, dan kunt u voor meer informatie contact opnemen met Arjan van Egmond (arjan.van.egmond@dutchbirding.nl of 06-21585788).

De zaal gaat open om 09:00. Het programma duurt tot circa 17:00 en tussen de lezingen door zijn ruime pauzes opgenomen om de stands te kunnen bezoeken en/of gezellig bij te praten. De entree bedraagt EUR 5.00. Voor het definitieve programma, een overzicht van de standhouders en informatie over de bereikbaarheid van Congrescentrum De Werelt zie onze website www.dutchbirding.nl, of bel de Dutch Birding-vogellijn (0900-BIRDING, EUR 0.35/min). ARJAN VAN EGMOND & GJISBERT VAN DER BENT

WP reports

This review lists rare and interesting birds reported in the Western Palearctic mainly in **late September-mid November 2008**. The reports are largely unchecked and their publication here does not imply future acceptance by a rarities committee. Observers are requested to submit their records to each country's rarities committee. Corrections are welcome and will be published.

DUCKS An adult male **Canvasback** *Aythya valisineria* spent a few hours at Nosterfield, North Yorkshire, England, both on 30 October and 8 November. The male at Castricum, Noord-Holland, the Netherlands, remained into November (it was first seen on 9 January 2003). In Ireland, a flock of 15 **Ring-necked Ducks** *A. collaris* was photographed at Inishmore, Big Lough, Galway, on 8 October. A female photographed at Dabrowa Górnicza, Silesia, on 3 November was the fifth for Poland. A first-year or female **Harlequin Duck** *Histrionicus histrionicus* was found at Eysturoy, Faeroes, on 30 October. If accepted, a male **Bufflehead** *Bucephala albeola* at Esrum Sø, Sjælland, from 28 September to 6 October will be the first for Denmark. The male at Gaatkensplas, Barendrecht, Zuid-Holland, the Netherlands, returned on 4 October for its fifth winter. On 15 November, the male **Barrow's Goldeneye** *B. islandica* returned for its third consecutive winter at Quoile

Pondage, Down, Northern Ireland. A first-winter or female **Hooded Merganser** *Lophodytes cucullatus* at Tayport, Fife, Scotland, until 15 November was considered a potential 'mega'. Apart from the Azores, long-staying male **American Black Ducks** *Anas rubripes* were present at Selvogur, Iceland; Blanket Nook, Donegal, Ireland; Ventry Harbour, Kerry, Ireland; Rosanes, Vestfold, Norway; and Ria de Foz, Lugo, Spain. Others were seen on Ouessant, Finistère, France, on 3 October; at Sauðárkrúkur, Iceland, on 3 October; and at Havnadalur, Tórshavn, Faeroes, on 26 October.

ALBATROSSES TO GREBES **Black-browed Albatrosses** *Thalassarche melanophris* flew past Bua, Røstlandet, Røst, Norway, on 29 September, Mizen Head, Cork, Ireland, on 21 October and Machrihanish, Argyll, Scotland, on 27 October. In September, a presumed intermediate-morph **Herald (Trindade) Petrel** *Pterodroma arminjoniana* was videoed off Brava, Cape Verde Islands. A **Barolo's Shearwater** *Puffinus baroli* flew past Ouessant on 21 October. In Poland, the long-staying flock of **Pygmy Cormorants** *Phalacrocorax pygmeus* at Nielisz reservoir increased to a record 22 during September with two groups of three present elsewhere. In the Azores, a **frigatebird** *Fregata* (either Ascension *F. aquila* or Magnificent *F. magnificens*) was seen and photograph-

480 Snowy Owl / Sneeuwuil *Bubo scandiacus*, first-year, Texel, Noord-Holland, Netherlands, 17 November 2008
(Arend Wassink)

481 Long-legged Buzzard / Arendsbuizerd *Buteo rufinus*, immature, Doel, Oost-Vlaanderen, Belgium, 25 October 2008 (Johan Buckens)

482 Little Blue Heron / Kleine Blauwe Reiger *Egretta caerulea*, first-year, Letterfrack, Galway, Ireland, 5 October 2008 (Paul & Andrea Kelly/irishbirdimages.com)

483 Rüppell's Vulture / Rüppell's Gier *Gyps rueppellii*, Tarifa, Cádiz, Spain, 7 September 2008
(Markus Varesvuo) cf Dutch Birding 30: 347, 2008

484 African White-backed Vulture / Afrikaanse Witrugulier *Gyps africanus*, second calendar-year, Tarifa, Cádiz, Spain, 7 September 2008 (Markus Varesvuo) cf Dutch Birding 30: 347, 2008

485 Eleonora's Falcon / Eleonora's Valk *Falco eleonora*, first-year, Maldon, Essex, England, 13 September 2008 (Russell Neave) cf Dutch Birding 30: 347, 2008 **486** Amur Falcon / Amoeroodpootvalk *Falco amurensis*, second calendar-year male, Tophill Low, East Yorkshire, England, 6 October 2008 (Dave Bryan) **487** Amur Falcon / Amoeroodpootvalk *Falco amurensis*, second calendar-year male, Tophill Low, East Yorkshire, England, 26 September 2008 (Andrew Lawson) **488** Green Heron / Groene Reiger *Butorides virescens*, first-year, West Hythe, Kent, England, 29 October 2008 (Dave Stewart) **489** African Royal Terns / Afrikaanse Koningssterne *Sterna maxima albidorsalis*, adult and juvenile, north of Asilah, Morocco, 5 October 2008 (Arnoud B van den Berg)

ed off Corvo, Flores and Terceira on several dates between 12 and 29 October. On 8 November, an adult female **Magnificent Frigatebird** was photographed while following a fishing vessel off Santander, Cantabria, Spain. A remarkably confiding first-year **Green Heron** *Butorides virescens* was seen at West Hythe, Kent, England, from 21 October to 9 November. The 'Amsterdam bird' (which occurred in the Netherlands in the summers of 2006 and 2007 but was not found during 2008) had returned for its third winter to Berre l'Étang, Bouches-du-Rhône, France, on 8 November. **Cattle Egrets** *Bubulcus ibis* at Kvísker, Örnefi, on 27 September and at Hnappavellir, Örnefi, from 27 September to 5 October were the third and fourth for Iceland. The first for the Faeroes was photographed at Viðareiði, Viðoy, from 30 September to 1 October. The first **Little Blue Heron** *Egretta caerulea* for Ireland and the fourth for the WP was a juvenile at Letterfrack, Galway, from 24 September to 22 October (previous WP records were all on Flores, Azores, in November 1964, September–October 1997 and October 1998). In the Azores, one of three **Eurasian Spoonbills** *Platalea leucorodia* on São Miguel wore a ring from the Netherlands but died. A record influx of possibly five individuals occurred in Iceland. In Spain, the **Pied-billed Grebe** *Podilymbus podiceps* in Lugo first seen on 23 August 2007 was again present on 9 October. A first-year **Red-necked Grebe** *Podiceps grisegena* at Tishlovet reservoir on 10 November will be the fifth for Israel.

RAPTORSTO BUSTARDS In Israel, the 'Asian' **Black-winged Kite** *Elanus caeruleus vociferus* of Kfar Ruppin returned on 16 October; it was first seen in November 2003. The adult at Avusy, Genève, Switzerland, from 11 August was still present on 10 November. A wing-tagged first-year **Red Kite** *Milvus milvus* on Corvo on 3 November was the second for the Azores. Up to 1 September, a total of 99 Red Kites and 32 **White-tailed Eagles** *Haliaeetus albicilla* were killed by windfarms in Germany (www.mluv.brandenburg.de/cms/media.php/2334/wka_vogel.pdf; see also Dutch Birding 27: 59, 2005, 30: 262, 2008). In the Netherlands, an unringed juvenile White-tailed Eagle was killed by a windmill at Dronten, Flevoland, in early November (presumably, soaring birds are attracted by windfarm's thermals). The first **Long-legged Buzzard** *Buteo rufinus* for Belgium was a third calendar-year at Doel, Oost-Vlaanderen, from 19 October to at least 23 November. On 26 October, one was found at Barville-en-Garinnais, Loire, France. In southern Spain, three presumed **Atlas Long-legged Buzzards** *B. r. cirtensis* were seen near Tarifa until at least 19 October. A flock of five **Lesser Spotted Eagles** *Aquila pomarina* over Buskett was the largest-ever for Malta (the previous day, one was shot); the autumn's total was a record 11. In July, a satellite-tagged juvenile from Germany took a surprise route from Crete right across the Mediterranean to the border region of Egypt and Libya and continued very fast southwards; for the first time, another satellite-tagged juvenile crossed the Straits of Gibraltar to Morocco (see www.RaptorResearch.de). Sadly, yet another satellite-tracked indi-

vidual appeared to have died at a water treatment plant north of Sharm el Sheikh, Egypt, in late October where it was retrieved with an additional 26 dead Lesser Spotted and other birds. A second calendar-year male **Amur Falcon** *Falco amurensis* at Tophill Low, East Yorkshire, from 14 September to 15 October was identified from photographs only after the bird had gone; if accepted, it constitutes the first for Britain (one in September 1984 had escaped from a falconer; cf Birding World 18: 289, 2005). A **Eurasian Hobby** *F. subbuteo* on Corvo on 19 October was the first for the Azores. An immature **Gyr Falcon** *F. rusticolus* at Dollardkwelder, Groningen, from 1 to at least 7 November was the eighth for the Netherlands since 1800, the fourth since 1980, and the third-ever twitchable. In Denmark, four juveniles were seen between 4 and 24 October. An **African Swamphen** *Porphyrio madagascariensis* was present in Hefer valley, Israel, on 11–15 September. A **Macqueen's Bustard** *Chlamydotis macqueeni* was reportedly photographed in Kanton Neuenburg, Switzerland, on 14 October. A world total of 35–48 **Great Indian Bustards** *Ardeotis nigriceps* was recently counted and these birds are said to be threatened not only by land development but also by 100s of windmills, of which some were erected just within the species' Kachchh sanctuary in Gujarat, India.

WADERS In Sweden, the first-year **Black-winged Pratincole** *Glareola nordmanni* on Öland from 10 August remained throughout the period. The adult **Greater Sand Plover** *Charadrius leschenaultii* at Ythan Estuary, Aberdeenshire, Scotland, on 12–19 September was relocated at Dunbar, Lothian, on 19–20 September. From 30 October, the one at Ragusa, Sicily, was present for its third consecutive year. A **Sociable Lapwing** *Vanellus gregarius* stayed on St Mary's, Scilly, England, on 12–19 October (adult). There were three individuals in France and two in Spain during October. In India, two loose flocks of 12 and 18 were found near Dhordo village in Great Rann of Kutch, Kutch district, Gujarat, on 17 November. In France, a **Least Sandpiper** *Calidris minutilla* stayed at Chambéon, Loire, from 30 September to 20 October. Juvenile **Stilt Sandpipers** *C. himantopus* were seen at Glascoe Dubh, Isle of Man, on 17 September and at Campfield Marsh, Cumbria, England, from 22 September to 1 October. A juvenile **Purple Sandpiper** *C. maritima* photographed at Balatongyörök on 14 November was the first for Hungary. A **Wilson's Snipe** *Gallinago delicata* was reported on St Agnes on 11 October and on St Mary's on 24 October. The **Swinhoe's Snipe** *G. megala* at Värtsilä, Tohmajärvi, from 3 June to 6 July has now been accepted by the Finnish rarities committee as the first for Finland and the second for the WP (Alula 14: 124–131, 2008). A **Hudsonian Whimbrel** *Numenius hudsonicus* was reported at Ribeira de Janela, Madeira, on 13 September. The first-year on St Mary's from 6 September was last seen on 28 September. An adult **Lesser Yellowlegs** *Tringa flavipes* at Neve Eitan, Bet She'an valley, from 25 September to 1 October was the second for Israel; the first was in June 1977.

490 Sociable Lapwing / Steppiekievit *Vanellus gregarius*, adult, St Mary's, Scilly, England, 14 October 2008
(Steve Young/Birdwatch)

491 Grey-cheeked Thrush / Grijswangdwerglijster *Catharus minimus*, St Agnes, Scilly, England, 18 October 2008
(Steve Arlow)

492 Collared Flycatcher / Withalsvliegenvanger *Ficedula albicollis*, female, Helgoland, Schleswig-Holstein, Germany, 27 September 2008 (Roef Mulder)

493 Paddyfield Warbler / Veldrietzanger *Acrocephalus agricola*, Sein, Finistère, France, 14 October 2008 (Willy Raitière)

494 Scarlet Tanager / Zwartvleugeltangare *Piranga olivacea*, first-winter male, Garinish Point, Cork, Ireland, 8 October 2008 (Paul & Andrea Kelly/irishbirdimages.com)

495 Sykes's Warbler / Sykes' Spotvogel *Acrocephalus rama*, Sumburgh, Shetland, Scotland, 25 September 2008 (Hugh Harrop)

496 Pallas's Grasshopper Warbler / Siberische Sprinkhaanzanger *Locustella certhiola*, Fair Isle, Shetland, Scotland, 1 October 2008 (Mark Breaks)

497 White's Thrush / Goudlijster *Zoothera aurea*, Fair Isle, Shetland, Scotland, 8 October 2008 (Rebecca Nason)

GULLS AND TERNS The third **Sabine's Gull** *Xema sabini* for Austria was an adult at Oberberg, Oberösterreich, from 23 September to 4 October. In France, **Bonaparte's Gulls** *Chroicocephalus philadelphia* occurred on Noirmoutier, Vendée, from September to at least 4 October (first-year) and at Lampaul Pouldalmézeau, Finistère, from 10 October onwards (adult). The first **Laughing Gull** *Larus atricilla* for Madeira was an adult at Machico on 6 September. In Denmark, an adult stayed on Fanø on 10 October. In Spain, one turned up at Corrubedo, Galicia, on 7 November. The adult **Franklin's Gull** *L. pipixcan* on Noirmoutier from 6 September stayed until at least 21 October. A first-year was discovered at Grannesbukta, Rogaland, Norway, on 16 November. A record eight **Great Black-headed Gulls** *L. ichthyaetus* were seen in Poland in September-October. If accepted, a **Slaty-backed Gull** *L. schistisagus* photographed at Klaipėda rubbish dump, Lithuania, on at least 17-20 November will be the first for the WP (www.birdpix.lt/displayimage.php?album=371&pos=1#nav_pic). A first-year **American Black Tern** *Chlidonias niger surinamensis* was reported from South Uist, Outer Hebrides, Scotland, on 17 November. A The first **African Royal Tern** *Sterna maxima albididorsalis* for France was a (sub)adult photographed at Banc d'Arguin, Arcachon, Gironde, on 9 July 2004 and recently accepted (Ornithos 15: 224-225, 2008); this taxon breeds from Mauritania south to Guinea and, in August-October, it typically disperses after breeding to Morocco and, almost annually, some reach Spain. It differs subtly from the American nominate by a paler grey plumage, slimmer bill and body, and shorter tail projection. In Ireland, adult **Forster's Terns** *S. forsteri* were seen at Cruisetown Strand, Louth, on 4-20 October and at Nimmo's Pier, Galway, at least in early November. In Hungary, a juvenile **Arctic Tern** *S. paradisaea* stayed at Szigliget, Balaton, on 3-9 October.

DOVES TO ROLLERS An **African Collared Dove** *Streptopelia roseogrisea* was trapped at Eilat, Israel, on 12 September. On 21 October, the adult **Oriental Turtle Dove** *S. orientalis* returned to Falköping, Västergötland, Sweden, for its fourth winter, while another adult was found at Sunneområdet, Värmland, on 3-5 November. The 13th for Finland turned up at Sirkka, Kittilä, on 3 November. In Norway, one was present at a feeder at Larseng, Tromsø, from 25 October to at least 4 November. The second **Yellow-billed Cuckoo** *Coccyzus americanus* for Belgium was taken into care at Malderen, Vlaams-Brabant, around 31 October and died on 7 November; the first was at Lessines, Hainaut, on 22 October 1874. A first-winter **Snowy Owl** *Bubo scandiacus* on St Mary's and St Martin's from 29 October to at least 3 November was the sixth for Scilly and the first since 1972. In the Netherlands, another first-winter stayed on Texel, Noord-Holland, from 13 November onwards. In Belgium, one was present at Uitkerke, West-Vlaanderen, from 19 November. A **Northern Hawk-Owl** *Surnia ulula* present in Switzerland at the French border near Habère-Poche, Haute-Savoie, from 19 November was found dead on 21 November. The fourth **Eurasian Pygmy Owl** *Glaucidium*

passerinum for the Netherlands and the second in 2008 was a bird found dead as a window victim at Koudum, Friesland, on 11 October (www1.omropfryslan.nl/Mear_Nijs_52753.aspx). An influx of **Boreal Owls** *Aegolius funereus* in southern Sweden culminated in a total of 214 trapped at Falsterbo, Skåne, until 31 October alone. In England, a **Common Nighthawk** *Chordeiles minor* was found dead on St Mary's on 6 October; the next evening, one was found alive at Lizard, Cornwall. In Kuwait, an **Indian Roller** *Coracias benghalensis* was photographed at Jahra Farms from 15 October.

TYRANT-FLYCATCHERS TO WAGTAILS A first-winter **Alder Flycatcher** *Empidonax alnorum* at Nanjizal Valley, Cornwall, on 8-9 October was the first for Britain and the second for the WP; the previous one was in Iceland in October 2003. On 21 September, a **Eurasian Crag Martin** *Ptyonoprogne rupestris* was reported at Upper Beeding, West Sussex, England. In south-western Morocco, nine **Richard's Pipits** *Anthus richardi* were seen at Sidi Wassai, Oued Massa, on 31 October. A **Blyth's Pipit** *A. godlewskii* flew past and was sound-recorded at Westkapelle, Zeeland, the Netherlands, on 10 October. In Spain, **Olive-backed Pipits** *A. hodgsoni* were trapped on Cabrera, Balearic Islands, on 4 and 5 October. The fourth for the Faeroes turned up at Viðareiði on 9 October. On 17-18 October, four were reported in Friesland, the Netherlands: one on Terschelling and three on Vlieland. In Britain, c 10 were seen this autumn, and one was in Israel on 15 October. On 30 September, a **Pechora Pipit** *A. gustavi* was found on Fetlar, Shetland. **American Buff-bellied Pipits** *A. rubescens rubescens* occurred on St Kilda, Outer Hebrides, on 19-22 September; on Heimaey, Vestmannaeyjar, Iceland, on 20-21 September (two); at Garður, Iceland, from 20 September to 8 October (up to two); at Garðskagi, Iceland, on 28-29 September; on Bryher, Scilly, on 3-7 October; on North Ronaldsay, Orkney, Scotland, on 3-13 October; and on South Uist from 1 November. The second for Sweden was found near Varberg on 22 November (apart from a previous American in Hälsingland in 2005, there was also a Siberian Buff-bellied Pipit *A. japonicus* wintering south of Varberg in 1996/97). The first **Eurasian Rock Pipit** *Anthus petrosus* for Hungary was photographed at Halásztelek on 5-6 October. A juvenile **Citrine Wagtail** *Motacilla citreola* on Heimaey on 14-21 September was the 11th for Iceland. The second for the Faeroes was a first-year photographed at Viðareiði on 4-6 October. In Italy, a late October visit to Linosa, situated almost halfway between Sicily and Tunisia, produced several passerines of north-eastern origin, including a **Citrine Wagtail**, an **Isabelline Wheatear** *Oenanthe isabellina*, a **Booted Warbler** *Acrocephalus caligatus*, 16 **Yellow-browed Warblers** *Phylloscopus inornatus*, eight **Red-breasted Flycatchers** *Ficedula parva*, a **Twite** *Carduelis flavirostris* and three **Little Buntings** *Emberiza pusilla*.

THRUSHES In Norway, a female **Siberian Rubythroat** *Luscinia calliope* was trapped on Utsira, Rogaland, on 1 November. In the Netherlands, **Red-flanked Bluetails**

498 Steppe Grey Shrike / Steppeklapekster *Lanius pallidirostris*, Grainthorpe, Lincolnshire, England, 20 November 2008 (Graham Catley)

499 Steppe Grey Shrike / Steppeklapekster *Lanius pallidirostris*, Grainthorpe, Lincolnshire, England, 15 November 2008 (Gary Thoburn)

500 Asian Brown Flycatcher / Bruine Vliegenvanger *Muscicapa dauurica*, first-year, Fair Isle, Shetland, Scotland, 24 September 2008 (*Mark Breaks*) **501** Swainson's Thrush / Dwerglijster *Catharus ustulatus*, Galley Head, Cork, Ireland, 18 October 2008 (*Paul & Andrea Kelly/irishbirdimages.com*) **502** White-throated Sparrow / Witkeelgors *Zonotrichia albicollis*, first-year, Cape Clear, Cork, Ireland, 17 October 2008 (*Paul & Andrea Kelly/irishbirdimages.com*)

503 Philadelphia Vireo / Philadelphiavireo *Vireo philadelphicus*, Loop Head, Clare, Ireland, 14 October 2008
(John Carter)

504 Red-eyed Vireo / Roodoogvireo *Vireo olivaceus*, St Mary's, Scilly, England, 11 October 2008
(Steve Young/Birdwatch)

505 Blackpoll Warbler / Zwartkopzanger *Dendroica striata*, first-year, Utö, Korppoo, Finland, 23 October 2008 (Markus Lampinen)
506 Alder Flycatcher / Elzenfeetiran *Empidonax alnorum*, Nanjizal, Cornwall, England, 8 October 2008 (Brian Field) **507** Siberian Thrush / Siberische Lijster *Zoothera sibirica*, Fair Isle, Shetland, Scotland, 25 September 2008 (Mark Breaks) **508** Siberian Thrush / Siberische Lijster *Zoothera sibirica*, Sein, Finistère, France, 15 October 2008 (Willy Raitière) **509** Dwerggorzen / Little Buntings *Emberiza pusilla*, Linosa, Sicily, Italy, 20 October 2008 (Michele Viganò) **510** Cretzschmar's Bunting / Bruinkeelortolaan *Emberiza caesia*, male, North Ronaldsay, Orkney, Scotland, 21 September 2008 (Jason Atkinson)

511 American Golden Plover / Amerikaanse Goudplevier *Pluvialis dominica* and Buff-breasted Sandpiper / Blonde Ruiter *Tryngites subruficollis*, Carrahane Strand, Kerry, Ireland, 13 September 2008 (*Richard Bonser*) **512** Isabelline shrike / izabelkauwier *Lanius isabellinus/phoenicuroides*, Woniesc reservoir, Poland, 4 October 2008 (*Pawel Gebski*) **513** Lanceolated Warbler / Kleine Sprinkhaanzanger *Locustella lanceolata*, Utsira, Rogaland, Norway, 3 October 2008 (*Bert de Bruin*) **514** Hume's Leaf Warbler / Humes Bladkoning *Phylloscopus humei*, Bressay, Shetland, Scotland, 12 November 2008 (*Hugh Harrop*)

Tarsiger cyanurus were trapped at Kroonspolders, Vlieland, Friesland, on 6 October and on Schiermonnikoog, Friesland, on 29 October; the latter was retrapped a few times during the next week and then also seen on 8 and 11 November. In Britain, a record 13 were found from late September, of which eight appeared in the first half of November. In Italy, two were trapped in early November. The first for Lithuania was trapped at Kopgalis on 10-11 November. In Denmark, Germany, Norway and Sweden several occurred throughout the period. The third **Moussier's Redstart** *Phoenicurus moussieri* for Spain was a male trapped on Cabrera on 19-22 October. The ninth **Siberian Stonechat** *Saxicola maurus* for Belgium was a first-winter at Kuntich, Vlaams-Brabant, on 19-21 October and, in the Netherlands, one was present at Ijmuiden, Noord-Holland, on 5-6 November. From 31 October, an **Isabelline Wheatear** stayed at

Haugestranda, Farsund, Vest-Agder, Norway. **Pied Wheatears** *O. pleschanka* occurred at Utlängen, Blekinge, Sweden, on 9 October (female) and at Den Hoorn, Texel, on 13-16 October (first-winter male) and a first-winter female at Reighton Sands on 8-18 November was the first for North Yorkshire since 1991. From 12 October, a small influx of **Desert Wheatears** *O. deserti* occurred in western Europe, with five in Britain, two in Spain and one in France, the Netherlands and Sweden. A good number of **White's Thrushes** *Zoothera aurea* included one briefly at Inishbofin, Galway, Ireland, on 28 September, four in Shetland in the first half of October, one briefly in Cleveland, England, on 8 October, one briefly at Westkapelle on 17 October, one briefly on Helgoland, Schleswig-Holstein, Germany, on 18 October, and one in Aberdeenshire on 19 October. On 25 September, a male **Siberian Thrush** *Z. sibirica* turned up on Fair Isle,

515 Hornemann's Redpoll / Groenlandse Witsluitbarmsijs *Carduelis hornemanni hornemanni*, Cullivoe, Yell, Shetland, Scotland, 5 October 2008 (Hugh Harrop)

Shetland. The second for France was photographed on Sein, Finistère, on 15 October. In Ireland, a **Swainson's Thrush** *Catharus ustulatus* was discovered at Galley Head, Cork, on 11 October. **Grey-cheeked Thrushes** *C. minimus* were found on Ouessant, Finistère, on 7 October, at Portland, Dorset, on 8 October (trapped) and in Scilly on St Agnes on 14-22 October, on St Mary's on 26-31 October and on Bryher on 4 November. A female **Black-throated Thrush** *Turdus atrogularis* was trapped on Utsira on 7 October and one was reported in Norfolk on 31 October. In Denmark, a female returned to Nivå, Sjælland, on 17 November for its third consecutive winter. The 13th for Israel was found at Ein Avdat on 14 November. A first-winter **American Robin** *Turdus migratorius* at Selfoss on 18-28 October was the fifth for Iceland.

WARBLERS In England, a **Zitting Cisticola** *Cisticola jun-cidis* was briefly present before flying off west at Swalecliffe, Kent, on 13 September. **Pallas's Grasshopper Warblers** *Locustella certhiola* were found on Fair Isle on 23 September and 1 October; at Donna Nook, Lincolnshire, England, on 25 September; at Oseberg platform, North Sea, Norway, on 30 September; and on Foula, Shetland, on 2 October. Up to two **Lanceolated Warblers** *L. lanceolata* were recorded on Fair Isle in September. On 1 October, one was trapped on Utsira and, on 15 October, one turned up on Foula. The sixth for Denmark was observed and then trapped at Grønningen,

Blåvand, Esbjerg, on 17 October. The first **Paddyfield Warbler** *A. agricola* for the Azores was trapped on Corvo on 19 September and the sixth for Israel at Eilat on 8 October. In France, three were found on Sein from 13 to 21 October. In England, a late find concerned one trapped on Lundy, Devon, on 29 October. The first **Eastern Olivaceous Warbler** *A. pallidus* for Iceland at Höfn from 15 September was last seen on 22 September. Another occurred on Foula on 23-26 September. **Sykes's Warblers** *A. rama* turned up at Ona, Møre og Romsdal, Norway, on 22 September and at Sumburgh, Mainland, Shetland, on 25 September. The fourth for Israel was trapped at Eilat on 21 September. The ninth **Dartford Warbler** *Sylvia undata* for Belgium stayed at Heist, West-Vlaanderen, from 18 October into November. A female **Sardinian Warbler** *S. melanocephala* was present at Brixham, Devon, on at least 12-21 November. A possible **Central Asian Lesser Whitethroat** *S. curruca hali-modendri* was trapped at Hanstholm, Nordjylland, Denmark, on 17 October. An **Arctic Warbler** *P. borealis* at Laguna de Medina, Cádiz, on 28-30 September, was the second for Spain. 'Arctic Warblers' breeding on Sakhalin and Kamchatka (but not those from Chukotka) are now considered specifically distinct and named **Pacific Warbler** *P. xanthodryas* (J. Avian Biol. 39: 567-575, 2008). A **Pallas's Leaf Warbler** *P. proregulus* trapped at Stanisc on 26 October was the first for Serbia. The annual increase of **Yellow-browed Warblers** *P. inornatus* in the Netherlands and western Europe was illustrated

516 Double-crested Cormorant / Geoorde Aalscholver *Phalacrocorax auritus*, first-year, Porto Martins, Terceira, Azores, 7 November 2008 (*Martin Gottschling*) **517** Yellow-bellied Sapsucker / Geelbuiksapspecht *Sphyrapicus varius*, first-year male, Corvo, Azores, 29 October 2008 (*Martin Gottschling*) **518** Common Nighthawk / Amerikaanse Nachtzwaluw *Chordeiles minor*, juvenile, Corvo, Azores, 19 October 2008 (*David Monticelli*)

519 Black-throated Green Warbler / Gele Zwartkeelzanger *Dendroica virens*, Corvo, Azores, 23 October 2008
(Vincent Legrand)

520 Myrtle Warbler / Mirtezanger *Dendroica coronata*, Corvo, Azores, 26 October 2008
(David Monticelli)

521 Rose-breasted Grosbeak / Roodborstkardinaal *Pheucticus ludovicianus*, Corvo, Azores, 17 October 2008
(David Monticelli)

522 Common Yellowthroat / Gewone Maskerzanger *Geothlypis trichas*, Corvo, Azores, 30 October 2008
(Stefan Pfützke)

523 White-eyed Vireo / Witoogvireo *Vireo griseus*, Corvo, Azores, 24 October 2008 (Vincent Legrand)

524 Ovenbird / Ovenvogel *Seiurus aurocapilla*, Serreta, Terceira, Azores, 21 October 2008 (Ferran López)

by the fact that, already by 7 November this autumn, 65 individuals were trapped at the Castricum ringing station alone. If accepted, a **Hume's Leaf Warbler** *P. humei* at Sfântu Gheorghe will be the first for Romania. The first for the Faeroes was photographed at Sørvágur, Vágur, on 11 October. In Britain, 13 were seen in the first half of November alone. The third **Raddie's Warbler** *P. schwarzi* for Spain was trapped at Amadorio river, Alicante, on 10 October. The first **Dusky Warbler** *P. fuscatus* for Romania was trapped at Sfântu Gheorghe. One seen at Batumi on 10 October might be the first for Georgia. The fifth for Malta occurred at Ghadira nature reserve on 31 October. In Italy, one was trapped near Modena on 25 October and, in Portugal, one was photographed at Quinta do Lago on 3-4 November.

FLYCATCHERS TO VIREOS An **Asian Brown Flycatcher** *Muscicapa dauurica* on Fair Isle on 24-25 October was the third for Britain (previous British records were in July 1992 (Category D) and October 2007). An **Azure Tit** *Cyanistes cyanus* was seen at Lennusjärvi, Luumäki, Finland, on 10 October. An adult **Brown Shrike** *Lanius cristatus* at Flamborough Head, East Yorkshire, on 24-25 September was the fifth for Britain and second for England. **Isabelline shrikes** *L. phoenicuroides/isabellinus* were present, eg, at Woniesc reservoir, Poland, on 1-2 October (first-year), at Ekeren, Antwerpen, Belgium, on 11 October (first-year), at Hållö, Bohuslän, Sweden, from 18 October to 2 November (adult male) and at Lindesnes, Vest-Agder, on 10 November (first-year). A **Desert Grey Shrike** *L. meridionalis algeriensis* on Lampedusa near Sicily in late October was the first for Italy. In Norway, a **Steppe Grey Shrike** *L. pallidirostris* occurred at Taravika, Karmøy, Rogaland, on 19-27 October. In Lincolnshire, a very obliging first-winter was seen at Grainthorpe from 7 to at least 22 November. A small invasion of **Spotted Nutcrackers** *Nucifraga caryocatactes* brought up to 20 individuals to the Netherlands in the second half of October and the first week of November. If accepted, a **Wattled Starling** *Creatophora cinerea* on

the Red Sea coast at Lahami Bay Hotel near Hamata from 30 October to at least 4 November will be the first for Egypt. The second **Philadelphia Vireo** *Vireo philadelphicus* for Ireland and fourth for the WP was observed at Kilbaha, Clare, on 13-14 October (previous WP records were in Cork in October 1985, on Tresco, Scilly, in October 1987 and on Corvo in October 2005). **Red-eyed Vireos** *V. olivaceus* were found at Cross Lough, Mullet, Mayo, Ireland, on 13 and 18 September; at Þorbjörn, Grindavík, Iceland, on 28-29 September; on St Mary's on 8-13 October; on St Agnes on 8-13 October; on Gugh, Scilly, on 9-15 October; at Tiree, Argyll, on 9 October; at Fallmore, Mayo, on 11 October; at Trevilley, Land's End, Cornwall, on 11-17 October; at Wembury, Devon, England, on 13 October; on Ouessant on 14-15 October; at Nanquidno, Cornwall, on 15 October; and at St Catherine's Point, Isle of Wight, on 18 October.

FINCHES TO BOBOLINK The sixth **European Goldfinch** *C. carduelis* for Iceland was photographed on Heimaey from 8 November. In Shetland, eight **Hornemann's Redpolls** *C. hornemanni hornemanni* were found in October; elsewhere, singles were seen at The Mullet, Mayo, on 3 October, on North Uist, Outer Hebrides, on 12-13 October and in Viðoy 13 October (the third for the Faeroes). This autumn's last **Two-barred Crossbill** *Loxia leucoptera* in Scotland was a juvenile on Fair Isle until 14 September. The first to be twitchable on the British mainland since many years was a male frequenting garden feeders near Bilsdale, North Yorkshire, from 29 October to at least 22 November. An adult male and a female photographed at a feeder in Miskolc on 23 October constituted the fourth record for Hungary. An influx of **Pine Grosbeaks** *Pinicola enucleator* along the north-western coast of Finland culminated in a peak of 1447 at Kalajoki on 27 October. **Blackpoll Warblers** *Dendroica striata* were seen in Pembrokeshire, Wales, on 7 October and on St Agnes on 8-15 October. The first for Finland was twitched by (only) 20 birders on Utö,

Korppoo, in the afternoon of 23 October. The third **American Redstart** *Setophaga ruticilla* for Ireland was a first-winter female briefly seen at Mizen Head, Cork, on 19 September. If accepted, a **Northern Waterthrush** *Seiurus noveboracensis* at Lampaul Plouarzel near Ouessant on 21 October will be the second for France; the first was collected on Ouessant in September 1955. A first-winter male **Scarlet Tanager** *Piranga olivacea* at Garinish Point, Cork, on 7-11 October was the fourth for Ireland. A first-winter **White-throated Sparrow** *Zonotrichia albicollis* stayed on Cape Clear, Cork, on 12-18 October. A male **Dark-eyed Junco** *Junco hyemalis* was photographed at East Coker, Somerset, England, on 16-18 November. A first-year male **Cretzschmar's Bunting** *E caesia* on North Ronaldsay on 19-21 September was the fourth for Britain and Scotland; the previous three were on Fair Isle (two) and on Stronsay, Orkney. A first-winter female **Rustic Bunting** *E rustica* trapped at Pölöske, Zala, on 14 October was the first for Hungary. A male **Black-headed Bunting** *E melanocephala* turned up on Barra, Outer Hebrides, on 21 September. In Ireland, a first-winter **Rose-breasted Grosbeak** *Pheucticus ludovicianus* was seen at Loop Head, Clare, on 22-23 October. In Britain, **Bobolinks** *Dolichonyx oryzivorus* were found on Foula on 28 September, at Porth Joke, Cornwall, on 11 October and on St Agnes on 21 October.

NEARCTIC VAGRANTS IN THE AZORES Like previous autumns, many Nearctic vagrants were found in the Azores, including no less than five first records. A first-year **Double-crested Cormorant** *P auritus* was found at Porto Martins, Terceira, on 7 November. A **Snowy Egret** *E thula* was photographed at Fajã Grande, Flores, on 11 October. **American Great Egrets** *Casmerodius albus egretta* stayed on Pico from 24 October and on Corvo and Flores from 27 October. A **Pied-billed Grebe** was photographed on Lagoa das Furnas, São Miguel, from 9 November onwards. Shorebirds included several **Semipalmated Plovers** *C semipalmatus*, three **American Golden Plovers** *Pluvialis dominica*, two **Least Sandpipers**, nine **Wilson's Snipes**, three **Hudsonian Whimbrels**, one **Solitary Sandpiper** *T solitaria*, three **Lesser Yellowlegs** and several **Spotted Sandpipers** *Actitis macularia*. An **American Mourning Dove** *Zenaida macroura* at Fajã Grande on 23 October was the second. A **Common Nighthawk** was photographed on Corvo on 13-19 October. The first **Yellow-bellied Sapsucker** *Sphyrapicus varius* was a first-winter male on Corvo from 11 October into November. **American Barn Swallows** *Hirundo rustica erythrogaster* were photographed at Fajã Grande on 15 October and on Terceira

on 18 October. A **Hermit Thrush** on Corvo on 12 October was the first. The second **White-eyed Vireo** *Vireo griseus* was photographed on Corvo on 24 October. The first to third **Yellow-throated Vireos** *V flavifrons* were found on Corvo on 11 October and 17-18 October and at Sete Cidades, São Miguel, on 13 October. Up to five **Red-eyed Vireos** stayed on Corvo in October. On Flores, one was seen at Fajãzinha on 21 October. The first **Northern Parula** *Parula americana* turned up on Corvo on 11 October. The first and second **Black-throated Green Warbler** *D virens* occurred on Corvo on 22-23 and 24-26 October. **Myrtle Warblers** *D coronata* were found on Flores on 13 October and on Corvo on 24 October. The third **Blackpoll Warbler** was photographed on Corvo on 13 October. Up to two **Ovenbirds** *Saurocapilla* occurred at Serreta, Terceira, on 18-31 October. Up to five **Common Yellowthroats** *Geothlypis trichas* were found on Corvo in October and one was at Lagoa Seca, Flores, on 7 October. The second **Hooded Warbler** *Wilsonia citrina* was an adult male on Corvo on 11 October. On Flores, **Scarlet Tanagers** occurred at Ponta da Fajã on 11-12 October and 15-16 October. On 30 October, a first-year male was found dead on Corvo. **Rose-breasted Grosbeaks** stayed on Corvo on 17 October and at Fajã Grande on 19-20 October. A **Bobolink** occurred at Ponta Delgada, Flores, on 14-20 October.

For a number of reports, Birding, Birding World, Birdwatch, Ornithos, www.birdguides.com, www.rarebirdalert.co.uk and www.netfugl.dk were consulted. We wish to thank Max Berlijn, Rosario Balestrieri, Jan Bisschop, Richard Bonser, Bert de Bruin, Christian Cederroth, Rolf Christensen, Andrew Clarke, Mark Constantine, Andrea Corso (Italy), Pierre-André Crochet, Andy Davis, Klaas van Dijk, Gerald Driessens, Hugues Dufourny, Tobias Epple, David Eterius, Lee Evans, Raymond Galea (Malta), Steve Gantlett, Peter van Geneijgen, Barak Granit, Mike Greenfelder, Geert Groot Koerkamp, Marcello Grusso, Ricard Gutiérrez (Spain), Nick Halm, Erik Hirschfeld, Niklas Holmström, Wietze Janse, Justin Jansen, João Jara (Birds & Nature Tours), Bharat Jethva, Erling Jirle, Richard Klim, Szabolcs Kókay, Yann Kolbeinsson, Harry J Lehto, Alexandro Leitão, Rudolf Lenaerts, André van Loon, Daniel López Velasco, Anthony McGeehan, Bernd Meyburg, Richard Millington, Dominic Mitchell, Geir Mobakken (Utsira), Nial Moores, Killian Mullarney, Gert Ottens, Vitautas Pareigis, Andy Paterson, Yoav Perlman (IRDC), Stefan Pfützke, Martin Poot, Ventes Ragas, Willy Raitière, Magnus Robb, Staffan Rodebrand, René van Rossum, Luciano Ruggieri, George Sangster, Nicolas Selosse, Itai Shanni, Roy Slaterus, Ron Summers, Jugal Tiwari, Magnus Ullman, Thijs Valkenburg, Michele Viganò (Linosa), Roland van der Vliet, Angus Wilson, Edwin Winkel, Rik Winters and Pim Wolf for their help in compiling this review.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands
(arnoud.vandenberg@planet.nl)

Enno B Ebels, Joseph Haydnlaan 4, 3533 AE Utrecht, Netherlands (ebels@wxss.nl)
Marcel Haas, Kapellaan 52, 1851 PE Heiloo, Netherlands (m.haas@wpbirds.com)

Recente meldingen

Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels in Nederland en België beslaat voornamelijk de periode **september-oktober 2008**. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. Alle vogelaars die de moeite namen om hun waarnemingen aan ons door te geven worden hartelijk bedankt. Waarnemers van soorten in Nederland die worden beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna wordt verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk toe te zenden aan: CDNA, Postbus 45, 2080 AA Santpoort-Zuid, Nederland, e-mail cdna@dutchbirding.nl. Hiertoe gelieve men gebruik te maken van CDNA-waarnemingsformulieren die eveneens verkrijgbaar zijn op bovenstaand adres, of via de website van de DBA op www.dutchbirding.nl.

Nederland

EENDEN TOT OOIEVAARS Op ten minste 15 plekken bevonden zich **Sneeuwganzen** *Anser caerulescens*, sommige in het 'aansprekende' gezelschap van Grote Canadese Ganzen *Branta canadensis* en/of Soepganzen *A anser* forma *domesticus*. De eerste acht **Dwergganzen** *A erythropus* bereikten Anjum, Friesland, op 2 oktober, waar de rest van de maand exemplaren aanwezig bleven. De hoogste telling kwam hier op 22 oktober uit op minimaal 60. Bij Strijen, Zuid-Holland, werden de eerste twee op 5 oktober gezien en werden er maximaal 27 geteld op 18 oktober. Een overvliegende exemplaar werd op 30 oktober opgemerkt in een groep Kolganzen *A albifrons* vanaf trektelest Gebrande Kamp bij Middelaar, Limburg. De eerste **Roodhalsgans** *B ruficollis* van het najaar verscheen op 8 oktober bij Gaast, Friesland. Vanaf 14 oktober volgden meer waarnemingen, onder andere van een exemplaar op Schiermonnikoog, Friesland. De enige waarneming buiten Friesland en Groningen werd op 20 oktober gedaan op de Korendijkse Slikken, Zuid-Holland. Een **Witbuikrotgans** *B hrota* bevond zich op 3 en 18 oktober op Rottumerplaat, Groningen, en op 28 oktober trok er één langs Scheveningen, Zuid-Holland. **Zwarte Rotganzen** *B nigricans* liepen op 23 en 30 oktober op Schiermonnikoog, Friesland, op 26 oktober op Wieringen, Noord-Holland, en op 27 oktober bij Huisduinen, Noord-Holland. Op 29 oktober vloog een exemplaar in noordelijke richting langs Camperduin, Noord-Holland. Op de Gouwzee bij Marken, Noord-Holland, werden op 18 oktober 308 **Krooneenden** *Netta rufina* geteld en in het Broekbos bij Biddinghuizen, Flevoland, op 10 oktober 170. Het mannetje **Grote Tafeleend** *Aythya valisineria* uit het Noordhollands Duinreservaat bij Castricum, Noord-Holland, werd de gehele periode gezien. Tussen 16 september en 11 oktober bevonden enkele **Witoogeenden** *A nyroca* zich op het Drontermeer op de grens van Gelderland en Flevoland. Op 17 september ging het om ten minste zeven exemplaren, waaronder vier mannetjes, en op 4 oktober werden er vijf mannetjes geteld. Andere exem-

plaren hielden zich onder meer op in Botshol, Utrecht (twee), bij Huizen, Noord-Holland, en bij Marken. Een vrouwtje op de Nedereindse Plas bij Nieuwegein, Utrecht, van 24 september tot 4 oktober was niet alleen erg tam maar vertoonde ook kenmerken die aangaven dat het vermoedelijk een hybride **Witoogend x Tafeleend** *A ferina* was; maximaal twee van dergelijke hybriden werden in oktober ook gemeld op het Drontermeer en één op 16 oktober op de Gouwzee. Een mannetje **Ringsnaveleend** *A collaris* werd op 30 oktober gemeld op het Naardermeer, Noord-Holland. Binnenlandse **Eiders** *Somateria mollissima* trokken op 11 september over Dalfsen, Overijssel, op 13 september over Kinderdijk, Zuid-Holland (29), en op 14 september over Driebergen, Utrecht (maar liefst 68). Op de Maatheide, net over de grens in België op c. 90 km ten zuiden van Driebergen, werden die dag 65 overtrekkende geteld. Op 12 en vanaf 30 oktober verbleef een exemplaar bij Wijchen, Gelderland, en op 18 oktober zwom er één bij Oost-Maerland, Limburg. Langsvliegende **IJseenden** *Clangula hyemalis* werden gemeld op 29 september en 8 oktober (twee) vanaf Vlieland, Friesland; op 17 oktober bij Katwijk, Zuid-Holland; op 18 oktober vanaf Texel, Noord-Holland; en op 31 oktober bij Huisduinen (vier). De enige pleisteraar bevond zich vanaf 25 oktober bij IJmuiden, Noord-Holland. Vanaf 4 oktober zwom het mannetje **Buffelkopeend** *Bucephala albeola* weer op de Gaatkensplas bij Barendrecht, Zuid-Holland, waar hij voor het eerst als eerste-winter op 20 november 2004 werd waargenomen. Een mannetje **Amerikaanse Wintertaling** *Anas carolinensis* hield zich vanaf 9 oktober op in de omgeving van Oudeschild op Texel. Een **Kuhls/Scopoli's Pijlstormvogel** *Calonectris borealis/diomedea* vloog op 6 oktober in westelijke richting langs Terschelling, Friesland. Een lagedrukgebied dat tussen 29 september en 1 oktober van IJsland naar Zuid-Noorwegen trok bracht grote aantallen **Grauwe Pijlstormvogels** *Puffinus griseus* naar de Nederlandse kust. Alleen de trektellers registreerden er al meer dan 1500. Met name 1 oktober was erg goed, met bijvoorbeeld 313 langs Westkapelle, Zeeland, en 171 langs Scheveningen: voor beide al jarenlang goed bezette telposten een dagrecord. Ook werden ruim 150 **Noordse Pijlstormvogels** *P puffinus* geteld, waaronder één zwemmend op 13 september langs het strand van Zandvoort, Noord-Holland (deze vogel 'rolde' zelfs even het strand op), en één op 17 oktober boven de Westerschelde ten oosten van Terneuzen, Zeeland. Er werden nog eens 17 **Vale Pijlstormvogels** *P mauretanicus* gemeld, met liefst negen langs Westkapelle, vijf langs Scheveningen en enkelingen langs Katwijk, Bloemendaal aan Zee, Noord-Holland, en Camperduin. Hiervan verschenen er vier in oktober, met de laatste langs Westkapelle op 21 oktober. Het totaal dit jaar kwam daarmee uit op 53. Dat de determinatie lastig kan zijn bleek uit het feit dat de zwemmende Noordse van Zandvoort aanvankelijk als Vale werd gedetermineerd. Er werden zes

525 Vorkstaartmeeuw / Sabine's Gull *Xema sabini*, adult zomerkleed, Oudeschild, Texel, Noord-Holland, 15 oktober 2008 (René Pop)

Stormvogeltjes *Hydrobates pelagicus* gemeld, namelijk op 1 oktober langs Huisduinen (twee), op 2 oktober langs Camperduin (twee) en Scheveningen en op 3 oktober langs Westkapelle. In totaal werden ruim 230 **Vale Stormvogeltjes** *Oceanodroma leucorhoa* doorgegeven, met name begin oktober. Voor de derde winter op rij keerde de **Grote Aalscholver** *Phalacrocorax carbo carbo* van het Engelermeer bij 's-Hertogenbosch, Noord-Brabant, terug. Ditmaal werd hij voor het eerst gezien op 3 oktober. Andere werden gemeld op 13 oktober bij de Kraaijbergse Plassen bij Cuijk, Noord-Brabant, op 18 oktober bij De Cocksdorp op Texel en op 25 en 26 oktober op Vlieland. Voor **Kuifaalscholvers** *P. aristotelis* kon men de gehele periode terecht in IJmuiden, waar ten minste twee verbleven. Ook op enkele andere bij de soort geliefde kustlocaties, zoals Den Helder, Noord-Holland, Scheveningen, de Maasvlakte, Zuid-Holland, en Neeltje Jans, Zeeland, werd enkele exemplaren vastgesteld. Op negen plekken werden nog **Kwakken** *Nycticorax nycticorax* waargenomen, waaronder een exemplaar dat op 18 september om 23:00 roepend over het ringstation van Westenschouwen, Zeeland, vloog. Op minimaal 10 plekken werden **Koereigers** *Bubulcus ibis* gezien. Vooral in Zuid-Holland verbleven enkele voor langere tijd. In Noord-Holland doken exemplaren op van 12 tot 14 oktober bij de waterberging van Twisk, Noord-Holland, en van 19 tot 24 oktober op Texel. Tijdens een door SOVON georganiseerde landelijke slaappleatstelling van **Grote Zilverreigers** *Casmerodius albus* op

25 oktober werden maar liefst 114 exemplaren geteld in de Botshol, vrijwel evenveel als op 24 november 2007 toen er 109 waren. Andere grote groepen hielden zich op bij Stadskanaal, Groningen (94), bij Wolvega, Friesland (88), en bij Zwolle, Overijssel (70). In totaal werden er tijdens de telling ruim 1200 vastgesteld. De trek van **Purperreigers** *Ardea purpurea* barstte in september pas goed los, met 532 over Kinderdijk (met op 13 september 209 als landelijk record) en 498 over Ridderkerk, Zuid-Holland. In totaal werden van de diverse trektelposten 53 overtrekkende **Zwarte Ooievaars** *Ciconia nigra* doorgegeven.

ROOFVOGELS TOT ALKEN Een hogedrukgebied boven Scandinavië in combinatie met een wegtrekkend warmtefront boven Nederland leverde in de tweede decade van september ongekende trek op van enkele roofvogelsoorten. Vooral 13 september was goed. Zo trokken op deze dag langs Huizen, Noord-Holland, 111 **Wespendieven** *Pernis apivorus* en 16 **Visarenden** *Pandion haliaetus* (landelijk dagrecord), over Kamperhoek, Flevoland, 146 Wespendieven en negen Visarenden en langs Lopik, Utrecht, 14 Visarenden. In totaal werden in de gehele periode vanaf de telposten 1310 Wespendieven en 478 Visarenden geteld. Ook **Bruine Kiekendief** *Circus aeruginosus* was algemener dan anders, met in totaal c 2800 trekkers. Bij Kinderdijk werd op 13 september zelfs een landelijk telpostrecord geboekt met 164 exemplaren. Het landelijke netwerk van trektelposten meldde in to-

526 Stepevorkstaartplevier / Black-winged Pratincole
Glaresola nordmanni, Petten, Noord-Holland, 13 september 2008 (Pierre van der Wielen)

527 Amerikaanse Wintertaling / Green-winged Teal
Anas carolinensis, mannetje, Ottersaat, Texel, Noord-Holland, 27 oktober 2008 (Eric Menkveld)

taal ook nog c 70 **Rode Wouwen** *Milvus milvus*, 14 **Zeearenden** *Haliaeetus albicilla* en 38 **Grauwe Kiekendieven** *C. pygargus* en verspreid over het land werden ten minste 10 **Zwarte Wouwen** *M. migrans* doorgegeven. **Slangenarenden** *Circaetus gallicus* werden gemeld op 17 september boven Amsterdam, Noord-Holland, en op 15 oktober boven de Strabrechtse Heide, Noord-Brabant. Adulte mannetjes **Steppekiekendieven** *C. macrourus* vlogen op 14 september bij Kolham, Groningen, en boven Sliedrecht, Zuid-Holland, en op 25 september bij Borger, Drenthe. De eerste **Ruigpootbuiszard** *Buteo lagopus* van het najaar werd al op 15 september gezien vanaf telpost Kwintelooyen bij Veenendaal, Utrecht. Vanaf eind september volgden meer exemplaren waaronder de trouwe pleisteraars van vorige winters langs de Praamweg bij Lelystad, Flevoland, en op Schiphol, Noord-Holland. In totaal werden nog 16 doortrekkers gemeld. Een **Bastaard-** of **Schreeuwarend** *Aquila clanga/pomarina* hield zich van 9 tot 11 oktober schuil op Terschelling maar kon helaas niet met zekerheid op naam worden gebracht. Een onvolwassen **Steenarend** *A. chrysaetos* vloog op 25 september over Zuidhorn, Groningen. Nog zeker 20 **Roodpootvalken** *Falco vespertinus* werden in september opgemerkt, waarvan alleen al acht op 13 en 14 september. Eén of meer 'grote valken' *F. rusticolus/cherrug/biarmicus* en/of hybriden maakten de zuidelijke Randstad onveilig en werden onder meer gezien op de Maasvlakte (deze wordt daar al zeker twee jaar regelmatig gemeld) en (mogelijk dezelfde) in de omgeving van Den Haag, Zuid-Holland. In deze periode werden 25 **Porseleinhoenders** *Porzana porzana* geringd, waarvan alleen al negen in Meijendel, Zuid-Holland. De laatste twee van het seizoen hingen hier op 15 oktober in de netten. Een verzwakte juveniele **Kwartelkoning** *Crex crex* werd op 15 september gevonden in een tuin in Den Burg op Texel. Een poging om de vogel op te lappen mislukte, want op 20 september ging hij dood. Andere exemplaren werden gezien op 14 september in de Kennemerduinen, Bloemendaal, Noord-

Holland (vangst), op 24 september bij Zoetermeer, Zuid-Holland, en op 24 oktober bij Groningen, Groningen. Op 10 oktober werd bovendien een dood exemplaar aangetroffen langs de spoorlijn bij Weesp, Noord-Holland. Vanaf de verschillende trektelposten werden in totaal c 80 overtrekkende **Kraanvogels** *Grus grus* gezien. Enkele groepen van 150-300 exemplaren wisten op de laatste dag van deze periode echter de telposten te ontwijken. Een **Stepevorkstaartplevier** *Glaresola nordmanni* verbleef op 13 september bij Petten, Noord-Holland. De trektellers in het land meldden in totaal 43 overtrekkende **Morinelplevieren** *Charadrius morinellus*. De laatste pleisteraars bevonden zich op 10 oktober op Vlieland en op 15 oktober bij Oostburg, Zeeland. Op 17 september bleek een juveniele te zijn doodgedrennen op de Brouwersdam, Zuid-Holland, waar eveneens een levende aanwezig was. 'Kleine goudplevieren' *Pluvialis dominica/fulva* stelden hun waarnemers op de proef op 24 september bij Nieuw Statenzijl, Groningen; op 12 oktober in Waterland, Noord-Holland; tussen 13 en 16 oktober bij Colijnsplaat, Zeeland; op 19 oktober in de Wieringermeer, Noord-Holland; en op 22 oktober bij Grijpskerke, Zeeland. Alleen het exemplaar van de Wieringermeer werd gedetermineerd als **Aziatische Goudplevier** *P. fulva*; in de overige gevallen neigde men naar **Amerikaanse Goudplevier** *P. dominica*. Er werden minimaal negen **Gestreepte Strandlopers** *Calidris melanotos* gezien, waaronder binnenlandse exemplaren tussen 6 en 15 september op de Mepper Hooilanden, Drenthe; op 13 september in het Haaksbergerveen, Overijssel; op 3 en 4 oktober bij Amerongen, Utrecht; en op 9 oktober in de Honswijkerwaarden, Utrecht. Een juveniele **Breedbekstrandloper** *Limicola falcinellus* bevond zich van 6 tot 9 september bij Harlingen, Friesland. Op 17 oktober verbleef een juveniele **Kleine Geelpootruiter** *Tringa flavipes* bij Westkapelle. Late **Poelruiters** *T. stagnatilis* werden gemeld op 18 oktober in de Breebaartpolder, Groningen, en op 19 oktober bij Paesens, Friesland. De laatste **Grauwe Franjepoten**

Phalaropus lobatus verbleven op 8 oktober bij Holwerd, Friesland, op 9 oktober in De Blikken bij Groede, Zeeland, en op 12 oktober in de waterberging van Twisk en op Ameland, Friesland. Een doortrekker werd op 14 september opgemerkt in de Eemshaven, Groningen. Er werden in oktober vanaf trektelposten slechts 26 **Rosse Franjepoten** *P. fulicarius* geteld. Opvallend was echter de melding van een exemplaar dat op 17 oktober een uur lang pleisterde bij Amerongen. In totaal werden 37 langstreckende **Kleinste Jagers** *Stercorarius longicaudus* doorgegeven, waaronder adulte op 1 oktober bij Bloemendaal aan Zee en bij Katwijk en op 3 oktober vanaf Rottumerplaat. Ook deden c 200 **Middelste Jagers** *S. pomarinus* en ruim 1000 **Grote Jagers** *S. skua* de Nederlandse kusten aan. Voor laatstgenoemde is dat aantal meer dan gemiddeld. Het aantal meldingen van doortrekkende **Vorkstaartmeeuwen** *Xema sabini* lag op 33, waaronder een eerstejaars die op 18 oktober in het binnenland langs trektelpost Buytenpark bij Zoetermeer, Zuid-Holland, vloog. Pleisteraars werden gezien op 2 september op de Maasvlakte; tussen 2 en 22 oktober meermalen bij IJmuiden; op 4 oktober bij Neeltje Jans; op 20 oktober bij Westkapelle; op 22 oktober bij Monster, Zuid-Holland (adult), en op 24 oktober op Vlieland. Bijzonder fraai was een twitchbare adulte in zomerkleed op 15 oktober bij Oudeschild op Texel. Een eerstejaars **Dunbekmeeuw** *Chroicocephalus genei* werd op 7 oktober gemeld bij Stellendam, Zuid-Holland. Ongerinde en dus onzekere adulte **Baltische Mantelmeeuwen** *Larus fuscus* werden gefotografeerd op 7 en 8 oktober langs de Brouwersdam en op 3 en 22 oktober bij Westkapelle. In september werden 13 doortrekkende **Reuzensterns** *Hydroprogne caspia* doorgegeven en een laatkomer werd nog op 9 oktober gezien bij Stavoren, Friesland. Een late **Lachstern** *Gelochelidon nilotica* werd op 10 oktober gezien bij de Slufter op Texel. Mogelijk dezelfde vogel werd een dag later opgemerkt boven het Marsdiep, Noord-Holland. Tot slot werden op 18 oktober nog twee trekkers gemeld bij Camperduin. De eerste-winter **Witwangstern** *Chlidonias hybrida* die vanaf 28 augustus bij 't Bovenwater aan de rand van Lelystad verbleef werd daar voor het laatst op 17 september gezien. Op 16 september werd een eerste-winter gefotografeerd bij Westkapelle. In september werden nog op negen plekken **Witvleugelsterns** *C. leucopterus* gezien. Een **Zwarte Zeekoet** *Cephus grylle* vloog op 14 september langs de Maasvlakte. In totaal werden in oktober 12 **Kleine Alken** *Alle alle* doorgegeven, waaronder een exemplaar dat op 19 oktober in de jachthaven van IJmuiden in de maag van een Grote Mantelmeeuw *L. marinus* terecht kwam. **Papegaaiduikers** *Fratercula arctica* waren schaars, met exemplaren vanaf Ameland (10 september), langs Westkapelle (29 september en 3 en 4 oktober), langs Camperduin (3 en 29 oktober) en vanaf Vlieland (13 september en 18 oktober). Op 18 oktober werd er één gezien tijdens een pelagische tocht ten noordwesten van Texel.

UILEN TOT LIJSTERS Opnieuw vloog er een **Dwerguil** *Glaucidium passerinum* tegen een raam. Ditmaal gebeurde dat op 11 oktober in Kouduim, Friesland. In te-

genstelling tot de vogel die op 4 oktober 2002 verongelukte in Sumarreheide, Friesland, overleefde deze vogel de klap niet. De andere gevallen hebben betrekking op exemplaren op 10 december 2005 bij Bakkeveen, Friesland, en op 10 en 11 februari 2008 bij Valkenswaard, Noord-Brabant. **Hoppen** *Upupa epops* werden waargenomen op 8 september bij 't Zand, Noord-Holland, op 10 en 11 september bij Helmond, Noord-Brabant (naar verluidt al vier weken aanwezig), en op 11 september bij telpost Hoekse Sluis bij Bergambacht, Zuid-Holland. **Draaihalzen** *Jynx torquilla* werden tot eind september opgemerkt op c 30 plaatsen verspreid over het land. Een raamslachtoffer werd op 2 september opgeraapt op de Haarlemmerdijk in het centrum van Amsterdam. Door ringstations langs de kust werden er nog zeven gevangen, met de laatste op 3 oktober bij Castricum (terugvangst van 22 september). Maximaal vijf **Kuifleeuweriken** *Galerida cristata* hielden zich de gehele periode op bij Venlo, Limburg, en drie lieten zich meerdere malen zien bij 's-Hertogenbosch. Ook waren er twee waarnemingen op het station van Eindhoven, Noord-Brabant, op 9 en 16 oktober. De enige andere meldingen waren op 11 september bij Paesens, op 27 september bij Harlingen, en op 30 oktober bij Kornwerderzand, Friesland. Een mogelijke **Rotszwaluw** *Ptyonoprogne rupestris* werd op 19 oktober gezien boven de Vijfhoek bij Diemen, Noord-Holland. Ongeveer 60 trekkende **Grote Piepers** *Anthus richardi* werden door diverse trektelposten bijgeschreven. De westkust kreeg zoals gewoonlijk het merendeel daarvan te verwerken maar ook op de Waddeneilanden, waar nauwelijks (land)trektelposten bemand waren, werden exemplaren opgemerkt. Van een vliegende **Mongoolse Pieper** *A. godlewskii* bij Westkapelle op 11 oktober werd het geluid opgenomen. Dat lukte helaas niet bij een mogelijke Mongoolse die een dag eerder op Vlieland werd waargenomen. Het aantal doortrekkende **Duinpiepers** *A. campestris* lag op 166 en was grotendeels afkomstig uit de zuidelijke helft van het land. Met 29 deden vooral de tellers van de Loozerheide bij Weert, Limburg, een flinke duit in het zakje. Bij trektelpost Brobbelbies-Noord bij Uden, Noord-Brabant, kon men in september genieten van exemplaren aan de grond. Op 17 oktober werd een **Siberische Boompieper** *A. hodgsoni* waargenomen bij Terschelling-West, op 18 oktober verbleven er twee bij Lange Paal op Vlieland en op 19 oktober werd er één opgemerkt op de oostpunt van Vlieland. Verspreid over het land werden c 50 overvliegende **Roodkeelpiepers** *A. cervinus* opgemerkt. Vooral enkele trektellers bij de Hondsbossche Zeewering in Noord-Holland (b)leken over goede oren te beschikken, want alleen daar al noteerden ze er zes. Leuk maar onbereikbaar was het exemplaar dat zich op 26 en 27 september ophield op De Kreupel, ten noorden van Andijk, Noord-Holland. Eerstejaars bleekgekleurde **Gele Kwikstaarten** *Motacilla flava* die op 13 oktober op Vlieland en op 15 oktober op Ameland werden waargenomen behoorden mogelijk tot een van de oostelijke taxa. Een mogelijke **Citroenkwikstaart** *M. citreola* werd op 4 september gefotografeerd op de Dijksgatweide in de Wieringermeer. In de laatste vier dagen van oktober verschenen er op ruim 20

528 Siberische Boompieper / Olive-backed Pipit *Anthus hodgsoni*, Lange Paal, Vlieland, Friesland, 18 oktober 2008
(Lars Buckx)

529 Blauwstaart / Red-flanked Bluetail *Tarsiger cyanurus*, Groene Glop, Schiermonnikoog, Friesland,
1 november 2008 (André J van Loon)

530 Bonte Tapuit / Pied Wheatear *Oenanthe pleschanka*, eerstejaars mannetje, Jan Ayeslag, Texel, Noord-Holland, 13 oktober 2008 (René Pop)

531 Kleine Spotvogel / Booted Warbler *Acrocephalus caligatus*, Maasvlakte, Zuid-Holland, 13 september 2008 (Martin van der Schalk)

532 Notenkraker / Spotted Nutcracker *Nucifraga caryocatactes*, Delfzijl, Groningen, 2 november 2008
(Mark Schuurman)

533 Bosgors / Rustic Bunting *Emberiza rustica*, eerstejaars, Robbenjager, Texel, Noord-Holland, 4 oktober 2008
(René Pop)

plekken **Pestvogels** *Bombus garrulus*. Vooral de provincies Groningen, Friesland, Noord-Holland en Zuid-Holland werden aangedaan en zoals wel vaker wisten meerdere groepjes Texel te vinden. De grootste groep bestond uit 22 op 31 oktober in Veenendaal. **Blauwstaarten** *Tarsiger cyanurus* werden op 6 oktober gevangen op Vlieland en op 29 oktober op Schiermonnikoog; deze laatste vogel werd de week erna enkele malen teruggevangen (voor het laatst op 8 november) en werd op 8 en 11 november ook nog in de directe omgeving van het ringstation gezien. Van 13 tot 16 oktober verbleef een eerste-winter mannetje **Bonte Tapuit** *Oenanthe pleschanka* langs de Jan Ayeslag op Texel. Een mogelijke **Westelijke Blonde Tapuit** *O. hispanica* werd op 15 oktober kortstondig gezien nabij 't Horntje op Texel. Een gelukkige waarnemer trof op 17 oktober een **Goudlijster** *Zoothena aurea* aan op het beroemde opslagterrein bij Westkapelle. Helaas kon de vogel daarna niet meer worden teruggevonden. Medio oktober was er een omvangrijke aankomst van lijsters uit Noorwegen, wat op 18 oktober resulteerde in een landelijk telpostrecord van **Koperwieken** *Turdus iliacus*: bij Kamperhoek werden er maar liefst 263 417 genoteerd.

ZANGERS TOT TROEPIALEN Er werden **Cetti's Zangers** *Cettia cetti* geringd in onder meer Het Verdronken Land van Saeftinghe, Zeeland (vijf), de Amsterdamse Waterleidingduinen, Noord-Holland (twee), de Kennemerduinen (één, met terugvangsten) en het Zwanenwater, Noord-Holland (drie). Gezien de locatie was echter de vangst op Vlieland op 12 oktober de meest interessante van het stel. Veldwaarnemingen werden overwegend gedaan op de inmiddels bekende plekken, zoals die van de Biesbosch, Noord-Brabant/Zuid-Holland; Goeree-Overflakkee, Zuid-Holland; enkele plekken in de Rijnmond, Zuid-Holland; en westelijk Zeeuws-Vlaanderen, Zeeland. In de Kop van Noord-Holland werd buiten het Zwanenwater ook één exemplaar gemeld in Mariëndal bij Den Helder op 23 en 25 oktober. Buiten de bekende plekken in Zeeland werden **Graszangers** *Cisticola juncidis* waargenomen tot 29 september bij Schinveld, Limburg; tot 25 september bij 's-Hertogenbosch (ten minste vier); op 2 september bij Holwerd; van 7 tot 12 september bij Paesens; en vanaf 7 september bij Beugen, Noord-Brabant (vanaf 25 oktober twee; cf Dutch Birding 30: 362, plaat 443, 2008). Een **Krekelzanger** *Locustella fluviatilis* werd op 13 september gefotografeerd op de Maasvlakte (cf Dutch Birding 30: 355, plaat 431, 2008). Het betreft de tweede veldwaarneming in het najaar. Een waarschijnlijke op dezelfde dag bij IJmuiden verdween helaas te snel tussen de vegetatie. **Veldrietzangers** *Acrocephalus agricola* werden gevangen op 10 september bij Zandvoort en op 13 september bij Castricum. **Waterrietzangers** *A. paludicola* waren nog aanwezig op 10 september op Vlieland (vangst), op 13 september bij Petten en op 11 en 22 september bij Castricum (vangsten). Een **Kleine Spotvogel** *A. caligatus* verbleef op 12 en 13 september op de Maasvlakte; met vijf van de 13 gevallen is dit de beste plek om deze soort te zien en dit was het derde achtereenvolgende najaar dat er hier één werd ontdekt. Een

eerstejaars **Westelijke Baardgrasmus** *Sylvia cantillans cantillans/inornata* die zich op 14 en 15 september bij Den Helder ophield, foerageerde vaak in dezelfde bra-menstruik als een **Sperwergrasmus** *S. nisoria*. In totaal waren er ten minste 12 veldwaarnemingen en vijf vangsten, waaronder een vangst op 25 september op de Loozerheide, een waarschijnlijk adult vrouwtje op 26 en 27 september bij Noordpolderzijl, Groningen, en een eerstejaars op 17 oktober in de tuin van een vogelaar op Texel. Late exemplaren bevonden zich op 27 en 28 oktober op Schiermonnikoog (vangst) en op 29 en 31 oktober op Texel. Een **Pallas' Boszanger** *Phylloscopus proregulus* kwam op 25 oktober vanaf zee aanvliegen bij de Hondsbosche Zeewering bij Camperduin. Na enige tijd verdween hij landinwaarts. Andere verbleven op 29 oktober in Groningen en op 31 oktober bij Stavoren – een zeer matig optreden vergeleken met andere oktobermaanden. Vanaf half september bezocht een hoog aantal **Bladkoningen** *P. inornatus* ons land. Het gros van de waarnemingen was zoals gewoonlijk afkomstig van de Waddeneilanden en de westkust maar tot diep in het binnenland doken exemplaren op. Ook werden er maar liefst 122 geringd, waaronder 64 bij Castricum en 29 op Schiermonnikoog. Op 2 oktober werd daar het eigen en landelijke dagrecord van 3 oktober 2005 geëvenaard met negen nieuwe vangsten en een terugvangst. Interessant waren de terugvangsten bij Castricum van een vogel van Schiermonnikoog (na zes dagen) en van een Castricumse vogel in Meijendel (na één dag). Een **Raddes Boszanger** *P. schwarzi* verbleef op 26 september nabij de vuurtoren op Vlieland. Een **Bruine Boszanger** *P. fuscatus* werd op 30 oktober kortstondig waargenomen bij IJmuiden. Een **Siberische Tijftjaf** *P. collybita tristis* werd op 6 oktober gemeld op Vlieland. Ringers vingen veel meer **Goudhanen** *Regulus regulus* dan normaal en op de Nollédijk bij Vlissingen, Zeeland, werd op 13 oktober een landelijk telpostrecord gevestigd met 594 trekkers. **Kleine Vliegenvangers** *Ficedula parva* werden waargenomen op 14 september in de Eemshaven; op 27 september bij Westkapelle; op 7 oktober op Ameland; op 12 oktober op Vlieland; van 13 tot 16 oktober bij Katwijk; en op 23 oktober bij IJmuiden. Meer of minder overtuigende **Withalsvliegenvangers** *Ficedula albicollis* werden op 24 en 25 september gemeld op Ameland (op video), op 4 oktober op Schiermonnikoog (gefotografeerd) en op 5 oktober op Texel. **Witkopstaartmezen** *Aegithalos caudatus caudatus* werden gemeld op 7 en 9 oktober bij de Kamperhoek (acht); op 12 oktober bij Monster (twee); op 18 oktober bij Huizen (groepjes van negen en 10); op 19 oktober in Bolsward en Zwolle; op 20 oktober in Groningen; en op 31 oktober in Winterswijk, Gelderland. In oktober tekende zich een omvangrijke invasie van **Pimpelmezen** *Cyanistes caeruleus*, **Koolmezen** *Parus major* en **Zwarte Mezen** *Periparus ater* af. Bij Pimpelmees strekten telposten de Vulkaan bij Den Haag en de Nollédijk bij Vlissingen om het landelijke dagrecord. De eerste zet was aan de Nollédijk, waar op 10 oktober 5824 passeerden. Een dag later trokken er 6145 langs de Vulkaan maar op 13 oktober pakte de Zeeuwen het record terug met 6230 trekkers. Ook Koolmezen waren goed verte-

534 Baardgrasmus / Subalpine Warbler *Sylvia cantillans*, eerstejaars, Den Helder, Noord-Holland, 14 september 2008 (Kees de Vries) **535** Notenkraaker / Spotted Nutcracker *Nucifraga caryocatactes*, Horst, Limburg, 25 oktober 2008 (Co van der Wardt) **536** Roze Spreeuw / Rosy Starling *Sturnus roseus*, eerstejaars, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, 25 september 2008 (René Pop) **537** Roze Spreeuw / Rosy Starling *Sturnus roseus*, eerstejaars, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, 16 oktober 2008 (Ellen Sandberg)

genwoordigd, met 4198 langs de Nollledijk op 13 oktober (landelijk record) en 3646 langs de Vulkaan op 11 oktober (derde dagtelling ooit in Nederland). Een 'Pleskes Mees' *C. cyanus* x *caeruleus* werd op 22 oktober gemeld op de Maasvlakte. Een **Taigaboomkruiper** *Certhia familiaris* werd op 24 september geringd op Vlieland. Andere exemplaren werden gemeld op 20 september in het Lauwersmeergebied, Friesland; op 28 september op Texel en bij Mirns, Friesland; op 4 en 23 oktober op Schiermonnikoog; tussen 10 en 24 oktober op Vlieland; op 11 oktober in Amsterdam; op 18 oktober in Eelde, Drenthe; en op 31 oktober in Hoogkerk, Groningen. In totaal werden 26 doortrekkende **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* doorgegeven. Opvallend waren de exemplaren die zich op meerdere dagen bij de telposten Hoekse Sluis en Kinderdijk lieten zien. Verder waren er ringvangsten bij Saefinghe op 18 oktober en Castricum op 29 oktober. Na drie meldingen in septem-

ber werden er vanaf 11 oktober op meerdere plekken **Notenkrakers** *Nucifraga caryocatactes* gezien. In totaal werden er ruim 20 gemeld. De exemplaren die van 11 tot 14 oktober in het Dijksgatsbos in de Wieringermeer, vanaf 23 oktober bij Horst, Limburg, en vanaf 28 oktober in Delfzijl, Groningen, verbleven, konden rekenen op de meeste bezoekers. Het hoogste aantal **Huiskraaien** *Corvus splendens* in Hoek-van-Holland, Zuid-Holland, bedroeg 15 op 4 september en 26 oktober. Op minder dan 15 plekken werden **Bonte Kraaien** *C. cornix* gezien. De meeste kans op een waarneming lijkt men nog te hebben op de Waddeneilanden en in het Lauwersmeergebied, Groningen/Friesland. Juveniele **Roze Spreeuwen** *Sturnus roseus* werden gezien op 11 september bij Holwerd; op 13 september en 25 oktober bij Camperduin; op 15 september bij IJmuiden; op 21 september op Terschelling; van 25 september tot 29 oktober in en rond De Cocksdorp op Texel (drie op 27 september en mini-

maal twee op 28 september en 18 oktober); op 27 september en van 9 tot 13 oktober op Vlieland; op 10 oktober bij Katwijk; en op 16 en 17 oktober in Medemblik, Noord-Holland. Op 29 oktober was er zelfs een melding van drie langsvliegende adulte bij Camperduin. Van de diverse trektelposten werden een kleine 90 overtrekkende **Europese Kanaries** *Serinus serinus* gemeld en bij Westenschouwen werden er drie geringd. **Roodmussen** *Carpodacus erythrinus* werden gezien op 22 september op Ameland en op 31 oktober op Terschelling. Een fotogenieke **IJsgors** *Calcarius lapponicus* lokte van 20 tot 27 september de nodige vogelaars naar Schellinkhout, Noord-Holland. Begin oktober zorgde een **Huisgors** *Emberiza sahari* voor enige opschudding in Wieringerwerf, Noord-Holland, waar een exemplaar enkele weken op en rond een voedertafel in een achtertuin verbleef en de nacht doorbracht in een ('s nachts afgesloten!) schuurtje. De kans dat deze vogel een plek veroverd op de Nederlandse lijst lijkt uiterst klein. In totaal werden tot eind september vanaf de trektelposten 52 doortrekkende **Ortolanen** *E hortulana* gezien. Daarnaast werden er exemplaren geringd in de Ooijpolder, Gelderland, en bij Westenschouwen (twee). Van 23 september tot 19 oktober hield een **Bosgors** *E rustica* zich op bij het

vogelringstation in de Kroonspolders op Vlieland. Hij hing ten minste zeven keer in het net en verkeerde aanvankelijk in een vrij slechte conditie. Een ander exemplaar verbleef van 4 tot 8 oktober op de noordpunt van Texel. **Dwerggorzen** *E pusilla* werden waargenomen van 27 tot 29 september op Vlieland (minimaal twee), op 29 september in de Eemshaven en op 4, 5, 9 en 11 oktober op Schiermonnikoog. Daarnaast waren er vangsten op 25 september op Schiermonnikoog (terugvangst op 27 september), op 10 oktober in de Groote Peel, Noord-Brabant, en op 22 oktober op Vlieland. Ten minste 12 overvliegende **Grauwe Gorzen** *E calandra* deden ons land aan, waaronder twee bij Den Haag en één bij Bergambacht, Zuid-Holland. Een waarschijnlijk **Geelkaptroepiaal** *Agelaius icterocephalus* – een Zuid-Amerikaanse exoot – hield op 16 september de gemoeieren bezig in de Oostvaardersplassen, Flevoland, omdat men aanvankelijk meende met een Geelkaptroepiaal *Xanthocephalus xanthocephalus* te maken te hebben.

Wij bedanken Max Berlijn, Arjan Boele, Hans Groot, Olaf Klaassen, Gerard Troost, Erik van Winden en Rik Winters voor hun hulp bij het samenstellen van dit overzicht.

Roy Slaterus, Reitzstraat 99, 2021 TR Haarlem, Nederland (roy.slaterus@dutchbirding.nl)
Vincent van der Spek, Koningin Emmakade 92, 2518 RM Den Haag, Nederland (vincent@vwgdenhaag.nl)

België

ZWANEN TOT OOIEVAARS Op 7 oktober verschenen de eerste twee **Wilde Zwanen** *Cygnus cygnus* in Dilsen-Stokkem, Limburg, en vermoedelijk dezelfde vogels vlogen op 9 oktober over Genk, Limburg. Een mogelijk ontsnapt exemplaar werd op 30 en 31 oktober waargenomen in Roeselare, West-Vlaanderen. Een blauweworm **Sneeuwvangans** *Anser caerulescens* van onbekende herkomst liep op 18 oktober in Bellem, Oost-Vlaanderen. Waarnemingen van **Krooneenden** *Netta rufina* kwamen van Beveren, Oost-Vlaanderen, op 25 oktober; Blokkersdijk, Antwerpen, op 26 oktober; Bornem, Antwerpen, op 18 oktober; Dilsen-Stokkem van 20 tot 25 oktober; Ekeren, Antwerpen, op 9 september en 25 oktober; Hensies, Hainaut, op 17 september (drie); Kioldrecht, Oost-Vlaanderen, van 13 tot 25 oktober; Longchamps, Namur, van 20 tot 29 september; en Kinrooi, Limburg, op 9 september. Ook de eerste **Witoogeenden** *Aythya nyroca*, meldten zich aan: op 7 september een vrouwtje in Duffel, Antwerpen; op 9 september een mannetje in Hensies; van 13 september tot ten minste 18 oktober op de Gavers in Harelbeke, West-Vlaanderen; op 9 oktober een mannetje in de Kalmthoutse Heide, Antwerpen; op 25 oktober op het Lac de Virelles, Namur; en op 26 oktober vliegend langs Hoboken, Antwerpen. Erg verrassend was de groep van 65 **Eiders** *Somateria mollissima* die op 14 september overtrok in Limburg, zowel over Lommel, Schulen als Genk. Vanaf 23 oktober pleisterde er een juveniel in Kessenich, Limburg. Een mannetje **Amerikaanse Smient** *Anas americana* in eclipskleed werd op 6 oktober gemeld op de Kraenepoel in Aalter,

Oost-Vlaanderen. Op 11 september verscheen de eerste **Roodhalsfuut** *Podiceps grisegena* van het najaar in Het Hageven in Neerpelt, Limburg; op 24 september zwom een adult in Mol-Rauw, Antwerpen, en op 27 oktober twee eerste-winters in Kallo-Melsele, Oost-Vlaanderen. De hoogste aantallen **Grauwe Pijlstormvogels** *Puffinus griseus* waren op 1 oktober 500 langs De Panne, West-Vlaanderen, en 142 langs Oostende, West-Vlaanderen. Op 7 september vloog een **Vale Pijlstormvogel** *P mauretanicus* langs Middelkerke, West-Vlaanderen, en in Oostende zwom er op 3 oktober kortstondig één bij het Westerstaketsel. Op dezelfde dag werd daar het hoogste aantal **Vale Stormvogeltjes** *Oceanodroma leucorhoa* van het najaar opgetekend en dat betrof slechts 10 exemplaren. Het enige **Stormvogeltje** *Hydrobates pelagicus* van de periode trok op 1 oktober langs De Panne. Een **Kuifaalscholver** *Phalacrocorax aristotelis* verbleef op 15 september in Houthalen-Helchteren, Limburg, en op 2 oktober vloog er één langs De Panne. De ontsnapte onvolwassen **Kleine Pelikaan** *Pelecanus rufescens* bleef nog tot 9 september in de buurt van Willebroek en Wintam, Antwerpen; op die laatste dag verscheen hij op de Grote Kreek in Oorderen bij Antwerpen, Antwerpen. **Kwakken** *Nycticorax nycticorax* werden gezien op het Noordelijke Eiland in Wintam (één juveniel van 2 tot 9 september, vier op 10 oktober en weer één op 11 oktober), in Lier-Anderstad (op 27 september en op 12 oktober) en in Geel-Zammel, Antwerpen (een overvliegende juveniel op 14 september). In de IJzerbroeken bij Woumen, West-Vlaanderen, waren de hele periode **Koereigers** *Bubulcus ibis* aanwezig; maximaal werden er vijf geteld op 26 oktober. Van 3 september tot 31 ok-

538 Steppiekieëndief / Pallid Harrier *Circus macrourus*, Burdinne, Liège, 3 september 2008 (Vincent Legrand)

539 Provençaalse Grasmus / Dartford Warbler *Sylvia undata*, Heist, West-Vlaanderen, 18 oktober 2008 (Patrick Beirens)

tober verbleef er één in de Kalkense Meersen en bij Uitbergen, Oost-Vlaanderen; van 18 tot 31 oktober pleisterden er twee in de Achterhaven van Zeebrugge en van 24 tot 29 oktober werden er tot twee vogels gezien op de reigerslaapplaats in Harchies, Hainaut. De hoogste tellingen van **Kleine Zilverreigers** *Egretta garzetta* betroffen 19 in de Ilzervallei in Woumen op 9 en 17 oktober. De grootste concentratie **Grote Zilverreigers** *Casmerodius albus* hield zich weer op in de Dijlevallei en telde maximaal 31 exemplaren in het Grootbroek in Sint-Agatha-Rode, Vlaams-Brabant, op 11 en 17 oktober. In Zonhoven, Limburg, waren er 20 op 20 oktober en bij Genk 10 op 22 oktober. Tussen 1 en 20 september werden in totaal nog 36 **Purperreigers** *Ardea purpurea* waargenomen. In oktober volgden er nog vier, waarvan de laatste op 19 oktober in Sleidinge, West-Vlaanderen, en op 29 oktober in Flemalle, Liège. Er werden in de eerste helft van september nog 106 **Zwarte Ooievaars** *Ciconia nigra* gezien waarvan 18 over de telpost van Torgny, Luxembourg. Op 10 oktober volgde een late vogel over Attenhoven, Vlaams-Brabant. Op 10 september vloog de grootste groep **Ooievaars** *C. ciconia* van de periode, 127 exemplaren, over het Groot Schietveld in Brecht, Antwerpen.

ROOFVOGELS TOT ALKEN Vooral op 13 maar ook nog op 14 september werd het centrale deel van het land overspoeld door een 'tsunami' van **Wespendieven** *Pernis apivorus*: de hoogste aantallen werden geteld in Lier (87); Wintam (83); Kieldrecht (71), Roisin, Hainaut (48);

en Zandbergen, Oost-Vlaanderen (44). Deze doortrek ging hand in hand met die van **Bruine Kiekendieven** *Circus aeruginosus* waarvan er toen 96 over Kruibeke vlogen; 78 over Lier; 77 over Wintam; 64 over Kieldrecht en 49 over Boekhoute, Oost-Vlaanderen. **Zwarte Wouwen** *Milvus migrans* vlogen op 1 september over Tienen, Vlaams-Brabant, en over Vaux-sur-Sure, Luxembourg; op 4 september over Herenthout, Antwerpen; op 6 september over Koksijde, West-Vlaanderen; op 9 september over Maasmechelen, Limburg; op 10 en 11 september over Evergem, Oost-Vlaanderen; op 11 september over Bournimont, Luxembourg; en over Hasselt, Limburg; op 14 september over Neerpelt; op 16 september over Villers-le-Gambon, Namur; en op 20 september over La Roche, Luxembourg. Gespreid over de periode werd er trek van **Rode Wouwen** *M. milvus* vastgesteld maar vanaf 3 oktober begon de soort aan het echte werk met een totaal van 82 over Vlaanderen en c 224 over Wallonië, waarvan 53 over Torgny. Op 29 oktober trok de eerste juveniele **Zeearend** *Haliaeetus albicilla* over Morsel, Antwerpen. Een tweedejaars vrouwtje **Steppiekieëndief** *Circus macrourus* liet zich van 2 tot 9 september uitstekend bekijken in Moxhe, Brabant-Wallon. Tussen 1 en 14 september werden nog op 12 plaatsen overtrekkende **Grauwe Kiekendieven** *Cypargus* gezien. Op 19 september was er een melding van een **Stepebuizerd** *Buteo buteo vulpinus* in St Aubin, Namur. Vanaf 19 oktober tot in november verbleef een onvolwassen **Arendbuizerd** *B. rufinus* bij Doel, Oost-Vlaanderen. Op basis van het vrij kleine formaat zou het

om een vogel van de ondersoort *cirtensis* kunnen gaan en ondanks diens status als standvogel, doen het gedrag, de leeftijd, de periode én het ontbreken van enig teken van gevangenschap een wilde herkomst vermoeden (lees verder onder DB Actueel). De eerste **Ruigpoot-buizerd** *B lagopus* werd op 17 oktober gemeld bij Haasrode, Vlaams-Brabant; op 18 oktober vloog er één over Maasmechelen en op 25 oktober werd er één gezien bij Zwijndrecht, Oost-Vlaanderen. Op 29 oktober werd een vermoedelijke adulte **Bastaardarend** *Aquila clanga* opgemerkt boven De Gavers in Harelbeke. September bleek goed voor c 485 **Visarenden** *Pandion haliaetus* waarvan er op topdag 13 september zo maar eventjes 19 over Wintam, 14 over Kruikebe, 12 over Kieldrecht en 10 over Lier trokken. Aanzienlijke overlappingsen zijn uiteraard niet uit te sluiten. In oktober volgden er nog eens 19. Het enige echt bekijkbare **Porseleinhoen** *Porzana porzana* verbleef van 1 september tot 16 oktober in Sint-Martens-Latem, Oost-Vlaanderen. Verder waren er waarnemingen in De Gavers in Harelbeke; in Liedekerke, Oost-Vlaanderen; in Sint-Agatha-Rode (twee); en in Wintam (drie). Op 9 september vertoefde een **Kwartelkoning** *Crex crex* in De Brakeleer bij Arendonk, Antwerpen, en op 28 september werd er één gezien in Het Hageven in Neerpelt. De eerste 15 **Kraanvogels** *Grus grus* vlogen op 1 oktober over Tollembeek, Oost-Vlaanderen; eind oktober werden er in Vlaanderen in totaal 39 opgemerkt, in Wallonië lag dat totaal toen al op 2373. Een groepje van drie **Steltkluten** *Himantopus himantopus* vloog op 25 september over Houdeng, Hainaut. In Clermont-Viscours, Hainaut, werd op 4 en 11 september telkens één **Morinelplevier** *Charadrius morinellus* opgemerkt; in Moxhe, Brabant-Wallon, op 8 september; op de Maatheide in Lommel op 9, 12, 18 (vier) en 26 september (twee); 12 trokken er over Longchamps, Namur, op 10 september; en één was bij Havinnes, Hainaut, op 14 september. Verder pleisterde er op 16 september één op het Groot Schietveld in Brecht en op de 27 september vlogen hier twee exemplaren over; op 27 september liepen er drie bij Perwez, Brabant-Wallon, en op 28 september werden er nog eens 10 geteld tussen Clermont en Donstiennes, Hainaut. Een late adulte werd op 11 oktober geringd in Adinkerke, West-Vlaanderen. Van 3 tot 10 september pleisterde een juveniele **Gestreepte Strandloper** *Calidris melanotos* in de Achterhaven van Zeebrugge en (alleen) op 6 september kon die genieten van het gezelschap van een tweede. **Grauwe Franjepoten** *Phalaropus lobatus* gaven een matige vertoning met eerste-winters in Schelle, Antwerpen, op 10 september (één); in Harchies op 22 september (twee); en een late op Blokkersdijk van 19 tot 20 oktober. Een najaar zonder noordwesterstormen gaat uiteraard gepaard met weinig zeevogelwaarnemingen. Het hoogste aantal **Middelste Jagers** *Stercorarius pomarinus* lag dan ook slechts op 20 langs Oostende op 3 oktober. Op 13 september pleisterde een adulte **Kleinste Jager** *S longicaudus*, weliswaar zonder verlengde staartpennen, in de Voorhaven van Zeebrugge. Op 4 september werd een juveniele gefotografeerd bij de trekelpost van Lichtervelde, West-Vlaanderen. Op 30 september vloog er één langs Bredene. Op diezelfde

dag én op 1 oktober trok telkens een juveniele langs Oostende en op 3 oktober vloog de laatste langs De Panne. Gespreid over de periode werden slechts negen **Zwartkopmeeuwen** *Larus melanocephalus* opgemerkt. De adulte **Grote Burgemeester** *L hyperboreus* van de Visserskaai in Oostende bleef daar – uiteraard – de hele periode aanwezig. De enige **Vorkstaartmeeuwen** *Xema sabini* vlogen op 1 oktober langs Oostende en op 3 oktober (adulte) langs De Panne. Op 2 oktober trok een **Lachstern** *Gelochelidon nilotica* langs De Panne en op 18 oktober vlogen er twee langs Oostende. Twee **Reuzensterms** *Hydroprogne caspia* trokken op 15 september over de Voorhaven van Zeebrugge. Van 6 tot 10 september verbleef een juveniele **Witvleugels tern** *Chlidonias leucopterus* in Kallo-Melsele; op 12 september vloog er één langs Kruikebe en op 13 september trok een adulte langs Oostende. Een dag eerder vloog hier de enige **Papegaaiduiker** *Fratercula arctica* van deze periode langs.

UILEN TOT GORZEN Een **Witte Kerkuil** *Tyto alba alba* pleisterde op 11 oktober bij Zeebrugge. Vanaf begin september doken her en der **Velduil** *Asio flammeus* op: in september werden er in totaal 12 gemeld en oktober was goed voor 49 waarnemingen. Een **Hop** *Upupa epops* foerageerde van 6 tot 8 september bij 't Pompije in Oudenburg, West-Vlaanderen; op 8 september liep er één in Koksijde; en op 7 oktober was er een late waarneming van twee in Izier, Luxembourg. September was nog goed voor 62 **Draaihalzen** waarvan 11 ringvangsten in Awirs, Liège. Een melding van een overtrekkende **Kortteenleeuwerik** *Calandrella brachydactyla* kwam van Heist, West-Vlaanderen, op 25 oktober. Er werden nog **Kuifleeuweriken** *Galerida cristata* gezien in De Panne (drie); Heist; Koksijde (c 10); Nieuwpoort, West-Vlaanderen; en Westende, West-Vlaanderen (drie). Vier **Strandleeuweriken** *Eremophila alpestris* trokken op 19 oktober over De Panne. Op 25 oktober volgden er trekkers over Doel en over Lier en op 28 oktober één over Maasmechelen. Vier pleistersaars werden op 31 oktober gezien in Heist. Tussen 13 en 27 oktober trokken **Grote Piepers** *Anthus richardi* over Arendonk (drie); Bellem (vier); Boekhout; Emblem, Antwerpen; Hoboken; Kieldrecht; Koksijde; Lebbeke, Oost-Vlaanderen; Lier; Lommel; Mortsel; Raversijde, West-Vlaanderen; Scholen en Zandvoorde, West-Vlaanderen. September was nog goed voor c 180 **Duinpiepers** *A campestris* (waarvan 25 over de Maatheide in Lommel) en op 11 oktober volgden er late vogels over Retie, Antwerpen en Zeebrugge. Er werden **Roodkeelpiepers** *A cervinus* opgemerkt in Arendonk; Bellem; Brecht; Bredene; Duinbergen, West-Vlaanderen; Grimbergen, Vlaams-Brabant (twee); Hemptinne, Namur; Kalken; Lier; Maasmechelen; Merelbeke, Oost-Vlaanderen; Oostmalle, Antwerpen; Raversijde; Sint-Martens-Latem; Tienen; Torgny (twee); Walem, Antwerpen; en Zeebrugge (vier). Op 29 oktober pronkte een **Pestvogel** *Bombicilla garrulus* in de Doornpanne in Koksijde. Een eerste-winter mannetje **Aziatische Roodborsttapuit** *Saxicola maurus*, de negende voor België, verbleef van 19 tot 21 oktober bij Kumtich, Vlaams-Brabant. Na 11 oktober werden in totaal 156 **Beflijsters**

Turdus torquatus opgemerkt; hiervan vlogen er 52 over de Maatheide in Lommel. Er zijn ondertussen zoveel plaatsen waar zingende **Cetti's Zangers** *Cettia cetti* verblijven dat we ons niet meer wagen aan een opsomming. Ook van **Graszanger** *Cisticola juncidis* worden geen gegevens meer vermeld tenzij er een terugval plaatsvindt of er uitzonderlijke aantallen worden gemeld. **Waterrietzangers** *Acrocephalus paludicola* werden nog geringd in het Grenspark in Essen, Antwerpen, op 11 september en in Aldringen, Liège, op 28 september. In het Grenspark in Essen werden twee **Grote Karekieten** *A. arundinaceus* geringd: op 9 en 16 september. Op 18 oktober werd een **Provençaalse Grasmus** *Sylvia undata* ontdekt bij de Oostdam in Heist; de vogel bleef daar de rest van de periode. Dit jaar kenden we van eerste-winter **Sperwergrasmussen** *S. nisoria* enkel ringvangsten: in Grembergen, Oost-Vlaanderen, op 13 oktober en bij Hamme, Oost-Vlaanderen, op 14 oktober. De eerste **Pallas' Boszanger** *Phylloscopus proregulus* werd al op 10 oktober in Westerlo, Antwerpen, geringd, het vroegste geval voor België ooit. Een tweede werd op 29 oktober waargenomen in de Doornpanne in Koksijde. Op **Bladkoningen** *P. inornatus* was het wachten tot 2 oktober; er werden in oktober 79 exemplaren geringd en/of gezien op volgende plaatsen: Watermaal-Bosvoorde, Brussels Gewest (twee); Bornem, Antwerpen; Brecht; Breuvanne, Luxembourg; De Haan, West-Vlaanderen; Drongen, Oost-Vlaanderen (drie); Essen (acht), Ethe, Luxembourg; Gent, Oost-Vlaanderen; Genk; Heist (drie); Herne, Oost-Vlaanderen; Hingene, Antwerpen; Lebbeke; Morsel; Muizen, Antwerpen (vijf); Nieuwpoort (acht); Oostduinkerke; Oostende (twee); Sint-Laureins, Oost-Vlaanderen; Sourbrodt, Liège; Tienen; Westerlo (vijf); Zeebrugge (c 14); Zele, Oost-Vlaanderen (12); en Zichem, Vlaams-Brabant (twee). Op 25 oktober werd een **Siberische Tijffaf** *P. collybita tristis* opgemerkt in Hensies. Een adult mannetje **Kleine Vliegenvanger** *Ficedula parva* verbleef op 26 september in Blankenberge, West-Vlaanderen, en op 31 oktober liet een eerste-winter zich bij momenten uitzonderlijk goed bekijken in Zeebrugge. **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* verschenen tussen 12 september en 19 oktober in Amay, Liège (twee); Brecht (twee); Diepenbeek, Limburg (vijf); Genk (vier); Harelbeke (twee); Kruike (twee); Lier; Lommel (twee); Schulte; Tienen (vier); Wintam (vier); Zonhoven (drie); Zeebrugge; en Zoutleeuw, Vlaams-Brabant. De enige **Grauwe Klauwieren** *Lanius collurio* maakten hun

opwachting in Lebbeke op 7 september, in Zeebrugge op 10 september; in Zelzate, Oost-Vlaanderen, op 25 september; en bij Maasmechelen op 28 september. Een eerste-winter **'izabelklauwier'** *L. isabellinus/phoenicuroides* liet zich op 11 oktober goed bekijken bij De Kuifeend in Oorden in het Antwerpse havengebied. In de tweede helft van september kwam de trek van **Klaepsters** *L. excubitor* weer op gang en in oktober werden enkele 10-tallen vogels waargenomen. Het gaat de soort duidelijk voor de wind. Op 14 en 15 oktober dook de eerste **Siberische Notenkraker** *Nucifraga caryocatactes macrorhynchos* op in ontoegankelijk terrein bij Beverlo, Limburg, en vanaf 27 oktober kon er één vrijwel dagelijks worden bekeken in een tuin in Haasrode. Van 22 september tot 1 oktober pleisterde een juveniele **Roze Spreeuw** *Sturnus roseus* op de Spreeuwen *S. vulgaris*-slaapplaats aan het Groot Rietveld in Kallo-Melsele, Oost-Vlaanderen. Twee vermoedelijke **Grote Kruisbekken** *Loxia pytyopsittacus* vlogen op 26 oktober over de Mechelse Heide in Maasmechelen en op 27 oktober was er een gelijkaardige waarneming van één exemplaar in Boechout, Antwerpen. Het was een bijzonder sterk najaar voor **Appelvinken** *Coccothraustes coccothraustes* en alleen de trektelposten slaagden erin om in deze periode 1213 vogels te tellen, waarvan 151 over de Maatheide in Lommel. Vanaf begin oktober kwam de trek van **Ijsgorzen** *Calcarius lapponicus* op gang wat in totaal 66 meldingen opleverde. De eerste **Sneeuwgorz** *Plectrophenax nivalis* verscheen op 4 oktober en er werd een totaal bereikt van 54. Er werden vooral in de eerste decade van september nog **Ortolanen** *Emberiza hortulana* gezien: in Antwerpen; Bellem; Brecht; Elen, Limburg (twee); Everberg, Oost-Vlaanderen; Genk; Hoboken; Houtain-le-Val, Brabant-Wallon; Kortenberg, Vlaams-Brabant; Lommel; Maasmechelen; Oostmalle; Torgny (drie); Wellen, Limburg; en Zeebrugge (twee). Een **Bosgorz** *E. rustica* op 22 september in de Voorhaven van Zeebrugge tekende voor slechts het derde twitchbare geval voor België ooit. Op 9 september vloog een roepende **Dwerggorz** *E. pusilla* over De Fonteintjes in Zeebrugge.

Waarnemingen kunnen worden ingevoerd op www.waarnemingen.be. Dit overzicht werd opgesteld aan de hand van www.waarnemingen.be en www.trektellen.nl. De Waalse gegevens werden in hoofdzaak geput uit de website van AVES www.aves.be.

Gerald Driessens, Pastoriestraat 16, 2500 Lier, België (gerald.driessens@natuurpunt.be)

DB Actueel

Arendbuiserd bij Doel Donderdag 23 oktober 2008 moest ik voor mijn werk bij het Agentschap voor Natuur en Bos een ganzentelling uitvoeren rond Doel, Oost-Vlaanderen. Het weer was zonnig maar fris. Op enkele grote groepen Grauwe Ganzen *Anser anser* en exoten na was er nog maar weinig te tellen. Het leukst waren dan ook een Grote Zilverreiger *Casmerodius albus* en enkele

overvliegende Boomleeuweriken *Lullula arborea*. Rond 14:30 reed ik van Doelpolder-Noord naar Ketenisscheschor, het laatste gebied dat geteld moest worden. Omdat ik nog wat tijd over had besloot ik om even te stoppen aan de MIDA-zone, een nieuw aangelegd opgespoten terrein vlak naast het Doeldok, en een stukje te lopen. Nog geen 5 min op de vlakte zag ik met het blote oog een bleke

540-541 Arendbuizerd / Long-legged Buzzard *Buteo rufinus*, onvolwassen, Doel, Oost-Vlaanderen, 25 oktober 2008 (Patrick Beirens)

roofvogel, die me in eerste instantie aan een Blauwe Kiekendief *Circus cyaneus* deed denken. Hij kwam vanuit de richting van Doel en vloog boven de Doelweiden richting MIDA-zone. Met de verrekijker werd onmiddellijk duidelijk dat het geen kiekendief was maar een wel zeer rossige buizerd *Buteo*. Hij landde op een lantaarnpaal langs de weg. Aangezien ik niet direct een telescoop bij de hand had, de vogel nog ver verwijderd was en ik toch wel enigszins gealarmeerd was door de kleur van het verenkleed, besloot ik om wat te naderen. Ik was nauwelijks iets dichterbij of hij vloog op en verdween achter een dijk. Een paar minuten later verscheen hij echter opnieuw en ditmaal boven de MIDA-vlakte zelf. De waarnemingsomstandigheden waren nu al een stuk beter, waardoor ik voor het eerst de onderzijde zag. De adrenaline stroomde plots door mijn lichaam en ik dacht bij mezelf 'Dit is een Arendbuizerd!!!!'. Nerveus probeerde ik zo veel mogelijk kenmerken te checken, voordat hij uit het zicht zou verdwijnen! De donkere polsvlekken, de volledig rosse en ongebandeerde staart, de egale donkerrosse onderbuik en broek, de zwarte vleugelachterrand en zelfs de bleke bases van de handpennen op de bovenvleugel kon ik zien. Alles bleek gewoonweg te kloppen, dat kon toch niet waar zijn in een land waar meestal niks klopt?! Ik bleef de vogel met mijn verrekijker volgen en zag hem tot mijn grote opluchting landen op een pyloon. Ik liep terug naar mijn auto en reed er naar toe. Ik kon hem nu mooi in zit met mijn telescoop bekijken en dat deed me onmiddellijk weer met beide benen op de grond komen, want het formaat leek te klein voor een Arendbuizerd. Wat ik wel zeker wist, was dat het hier ofwel een Arendbuizerd *B. rufinus* ofwel een Steppebuizerd *B. buteo vulpinus* betrof! Na telefonisch overleg met Peter Adriaens besloten we toch om de waarneming via Rare Bird Alerts België (RBAB) door te

geven als mogelijke Arendbuizerd, mede omdat het niet zo lang meer licht was en er zeker mensen geïnteresseerd zouden zijn. Naarmate de vogelaars toestroomden, raakten er steeds meer mensen van overtuigd dat ze naar een Arendbuizerd aan het kijken waren – maar dan wel een klein exemplaar.

De avond viel en het duurde tot de volgende middag voordat de vogel werd teruggevonden. Dit was tevens het moment dat de determinatie voor iedereen sluitend werd en de eerste behoorlijke foto's werden gemaakt. Diezelfde dag nog werd hij samen met een Buizerd *B. buteo* in zit gezien en bleek hij toch wel iets groter, wat bewijst hoe moeilijk het soms is om de grootte van een solitaire vogel correct in te schatten! Ook de dagen daarna bleef hij trouw aanwezig en liet zich met momenten zeer goed observeren, dit tot grote vreugde van de massa vogelkijkers die naar Doel waren afgereisd. Op zondag 2 november waren er verschillende mensen getuige van hoe hij beetje bij beetje hoogte won om vervolgens in een strak tempo in zuidelijke richting te verdwijnen (niet richting de Nederlandse grens, c. 5 km verderop, waarop sommige noorderburen gehoopt hadden) samen met een Buizerd. Op 7 november zag ik hem tot mijn grote verbazing opnieuw. Waar hij de dagen ervoor vertoefd heeft is niet duidelijk. Vervolgens werd hij hier weer regelmatig gemeld tot ten minste 20 november. Later bleek dat de vogel hier al op 19 oktober was gefotografeerd door Michel Viskens.

Op basis van de bleke iris is duidelijk dat het hier om een onvolwassen exemplaar gaat. Volgens Dick Forsman (in litt) is het een derde-kalenderjaar. Bij eerste- en tweede-kalenderjaar vogels zouden nog juveniele vleugelvoren aanwezig moeten zijn, wat niet het geval was. Ook het ruicontrast in de handdekveren van de bovenvleugel en het ruipatroon zouden bevestigen dat het om een der-

dejaars gaat. De bleke iris is op deze leeftijd niet ongevoelen. In vlucht kwam hij niet zo langvleugelig over als men bij een oostelijke vorm *rufinus* zou verwachten. Dit kan misschien wijzen in de richting van de Atlasarendbuizerd *B r cirtensis*, die ongeveer dezelfde spanwijdte heeft als een Buizerd. Verschillende waarnemers vonden echter dat de vogel in vlucht wel duidelijk groter was dan een Buizerd en een nogal zware vleugelslag had. Aangezien de meningen hierover nogal uiteenlopen, blijft dit voorlopig nog voer voor discussie. Ik denk dan ook dat het moeilijk zal zijn om met zekerheid te weten of het nu een kleine *rufinus* betreft of wel degelijk een *cirtensis*. Andrea Corso (in litt), die al een tijdje onderzoek verricht aan Atlasarendbuizerd, dacht ook eerder aan laatstgenoemde ondersoort op basis van het vergoederd ruistadium, met reeds een volledig nieuwe staart, de nogal korte en zeer rosse staart, het nogal donker en gevlekt hoofd en de snavelvorm. Dit taxon is echter niet een voor de hand liggende dwaalgast in Noordwest-Europa. De mogelijkheid van een ontsnapt exemplaar is tegenwoordig nooit uit te sluiten, maar het gave verenkleed en poten, het gedrag, de ontdekkingsplaats, de periode en de alertheid doen sterk vermoeden dat het om een wilde vogel gaat. Indien aanvaard betreft het de eerste Arendbuizerd voor België. KENNY HESSEL

LONG-LEGGED BUZZARD From 19 October to at least 20 November 2008, an immature (probably third calendar-year) Long-legged Buzzard *Buteo rufinus* stayed at Doel, Oost-Vlaanderen, Belgium. It was correctly identified on 23 October and was not seen on 3-6 November. The relatively small size (only slightly larger than Common Buzzard *B buteo*) provoked some discussion about the subspecies (nominant *B r rufinus* or Atlas Long-legged

Buzzard *B r cirtensis*). Some characters could point to the latter taxon which, however, is an unlikely vagrant to north-western Europe and the bird may have been a small nominant *rufinus*. This is the first record for Belgium.

Giervalk bezoekt Hongerige Wolf Op zaterdag 1 november 2008 besloten André Boven en Willem Wind om een dag te gaan vogelen in Oost-Groningen. In de ochtend werd de Notenkraker *Nucifraga caryocatactes* van Delfzijl bezocht. Na enige uren observeren en fotograferen werd de vistent in Termunten aangedaan om kibbeling te eten. In de middag moest AB een korte excursie voor het Groninger Landschap leiden. Rond 15:30 werd besloten de dag af te sluiten met een rondje Dollardskwelders ter hoogte van het gehucht Hongerige Wolf. Aangezien AB al lang vrijwilliger is bij het Groninger Landschap kan hij over een sleutel beschikken om met de auto langs de dijk te rijden. Op het gedeelte halverwege de kwelder voor de Carel Coenraadpolder staan de hekken buitendijks ook open en is het mogelijk om onderlangs de dijk te rijden. Hier zaten, net als altijd, enkele Buizerds *Buteo buteo* op paaltjes. Na deze vogels volgde er een grote roofvogel op een paal op c 20 m naast de auto. 'Weer een Buizerd', zei AB. Op dat moment draaide de vogel met zijn kop om naar de auto te kijken en viel meteen op dat het een valk was. Door het formaat en kleur hadden beiden eigenlijk gelijk door waar ze mee te maken hadden: een Giervalk *Falco rusticolus*! De auto werd gestopt om zo snel mogelijk foto's te kunnen maken. Helaas was de camera alweer ingepakt en opgeborgen. Toen AB zijn camera fotografeerklar had besloot de valk dat het genoeg was en vloog op, langs de dijk naar het oosten. Hij ging kort op de dijk zitten, maar al snel vloog hij door naar een paaltje verder

542 Giervalk / Gyr Falcon *Falco rusticolus*, onvolwassen, Hongerige Wolf, Groningen, 3 november 2008
(Rein Hofman)

543 Giervalk / Gyr Falcon *Falco rusticolus*, onvolwassen, Hongerige Wolf, Groningen, 6 november 2008
(Norbert Uhlhaas)

op de kwelder. In de tussentijd werd Marnix Jonker gebeld, die op 20 min rijden van de Dollard woont. Snel werd de vogel gevolgd en kon de auto op ongeveer 150 m afstand gezet worden. Hier konden redelijke foto's gemaakt worden en lukte het WW om hem ook op zijn camera te filmen. Tijdens het poetsen en enkele rek- en strekoefeningen werd vastgesteld dat hij geen ringen of bandjes om de poten had. In de tussentijd was MJ aangekomen en kon ook hij instemmen met de determinatie. We waren echter nog enigszins voorzichtig in verband met een eventuele ontsnapte valkeniershybride. Daarom werd de vogel om 16:30 doorgepiept als 'vrij zeker'. Vlak voor donker kon Willem-Jan Fontijn, die tussentijds ook gebeld was, de vogel nog halen. Rond 17:00 begon het te regenen en werd het zicht snel minder.

De volgende morgen werd de vogel rond 07:10 in het eerste licht teruggevonden op dezelfde paal als waar hij de dag ervoor in de schemering was achtergelaten. Een kwartier later vloog hij op naar west in de mist en werd het nog even spannend voor de mensen die wat later kwamen. Gelukkig kwam hij na een half uur even terug, om na enkele minuten alweer te verdwijnen. Na wat vluchtige meldingen in de wijde omgeving kwam hij pas om 11:15 weer terug naar zijn paal om vervolgens de rest van de middag wat vaker in beeld te komen. De daarop volgende dagen was hij hier met enige regelmaat te vinden, hoewel er ook dagen waren dat alleen een glimp van een langsvliegende vogel kon worden opgevangen. De laatste 'makkelijke' dag was 7 november; op 8 en 14 november waren er ook nog korte meldingen. Enkele 100en vogelaars hebben de reis naar het begin van de wereld (voor veel bezoekers het eind...) gemaakt om deze vogel te kunnen aanschouwen.

Omdat de washuid en poten blauwgrijns waren betrof het een eerstejaars vogel. In zit was de vogel zeker net zo groot als (zo niet groter dan) een Buizerd en staken de vleugelpunten tot de helft of iets verder van de staartpunt. De borst was erg breed (als Buizerd met opgezette borstveren) en hij had een lange staart. In vlucht was de brede vleugelbasis opvallend en hij had redelijk afgeronde vleugelpunten. Dit deed soms wat aan een vrouwtje Havik *Accipiter gentilis* denken, die overigens ook in het gebied aanwezig was en af en toe voor de nodige verwarring zorgde. De vogel was behoorlijk bruin tot bruingrijs, niet heel zwaar gestreept op borst en buik en had een vrij lichte kop met een wat vage baardstreep die breder was net onder het oog en smal afliep. Ook had hij een lichte nek, waardoor dit een vogel van een lichte vorm moest zijn. Op enkele foto's is te zien dat hij op de flank enkele donkere veren had met daarin een lichte druppel, een diagnostisch soortkenmerk. Ook de doorlopende bandering op de middelste staartveren is een goed kenmerk. De broek was lichtbruin met daarin lichte tekening. De schouders en dekveren hadden bruine centra met een crèmekleurige rand en hier en daar wat donkere veren. Giervalken kunnen erg veel variatie in kleed vertonen maar alle kenmerken van deze vogel vielen voor zover nu bekend binnen deze variatie. Het is moeilijk om een hybride met Sakervalk *F. cherrug* uit te sluiten maar laatstgenoemde heeft over het algemeen een nog donnere, scherper contrasterende baardstreep, is vaak

zwaarder gestreept op de flank en mist de druppels in de flankveren. Men zou bij Sakerbloed verwachten dat de vogel in elk geval zwaardere streping op met name de flank, een nog donnere baardstreep en geen of minder prominente druppels op de flankveren had moeten hebben.

Indien aanvaard gaat het hier om de achtste Giervalk, de vierde sinds 1980 en de derde goed twitchbare. Ook de drie voorgaande werden gezien in de Noord-Nederlandse kuststrook (Eemshaven, Groningen, februari-april 1987; Schiermonnikoog, Friesland, maart 1998; en Holwerd en Tibma, Friesland, november-december 2004). Langs de Hollandse kust en in de Delta lijken de laatste jaren alleen maar 'foute vogels' op te duiken maar ook in de provincie Groningen zijn de laatste jaren meerdere (geringde of ongeringde) hybriden gezien. Het blijft dus een hele opgave om het kaf van het koren te scheiden. Gedurende oktober 2008 werden overigens maar liefst vier Giervalken in Denemarken gemeld. Er lijken dus meer vogels naar het zuiden te zijn afgezaakt. WILLEM WIND, ANDRÉ BOVEN & MARNIX JONKER

GYR FALCON On 1 November 2008, an unringed Gyr Falcon *Falco rusticolus* was found in the extreme north-east of the Netherlands near Hongerige Wolf, Groningen. It stayed until 7 November and was briefly reported again on 8 and 14 November. If accepted, this concerns the eighth record, the fourth since 1980 and the third twitchable. Since many (escaped) falconer's hybrids were reported in recent years, the identification of a true Gyr Falcon is complicated but this bird seemed to show all the necessary characters to exclude hybrids, including those with Saker Falcon *F. cherrug*.

Sneeuwuil op Texel Op donderdag 13 november 2008 werd via een onbekende toerist bij centrum Ecomare een waarneming van een Sneeuwuil *Bubo scandiacus* ten zuiden van Oudeschild op Texel, Noord-Holland, gemeld. Vanuit Ecomare is op dezelfde dag en op vrijdag 14 november door enkele medewerkers tevergeefs een rondje gereden langs de waddendijk net ten zuiden van Oudeschild. Op die vrijdag werd de uil echter gezien door Ferrie Tatenhove uit Oosterend op Texel die zijn waarneming 's avonds doorgaf aan Gerrit Vis van de Vogelwerkgroep Texel. Gerrit gaf op zijn beurt het nieuws zaterdagochtend door aan Pieter Duin en Arend Wassink. Zaterdag 15 november even na 12:30 vond Gerrit de uil terug ter hoogte van Zevenhuizen nabij Oosterend. Pieter, die toen ook aan het zoeken was, kwam net op dat moment langsrijden en kon iedereen waarschuwen. Marc Plomp vertrok gelijk van huis om de vogel te filmen en gaf de waarneming om c 13:30 door via Dutch Bird Alerts. De uil bevond zich in een weiland met wat schapen en werd zo nu en dan opgepest door een nieuwsgierig schaap. Hij is op die plek tot in het donker gezien en werd nog door enkele 10-tallen vogelaars van het vasteland getwicht. Op Texel is ten minste één adres waar deze soort in gevangenschap wordt gehouden maar daar bleek bij navraag de laatste tijd geen enkele ontsnap. En controle van filmbeelden leverde geen veters of ringen op; door de zware bevedering van de poten is het overi-

544 Sneeuwuil / Snowy Owl *Bubo scandiacus*, eerstejaars, Texel, Noord-Holland, 17 november 2008
(Roland Jansen)

gens lastig om de aanwezigheid van ringen met zekerheid uit te sluiten.

Op de ochtend van 16 november werd vanaf schemering weer gezocht maar in de omgeving van Oosterend kon de Sneeuwuil niet meer worden teruggevonden. Op de eerste zondagboot van 08:30 was het uitzonderlijk druk en de zoektocht kon vanaf 09:00 geïntensiveerd worden. Toch was het Texelaar Pieter Duin die de vogel terugvond aan de noordkant van het eiland. De vogel verbleef in de polder De Witte Hoek achter een hoop grond net uit de wind, c 8 km in een rechte lijn naar het noorden ten opzichte van de plek waar hij de avond ervoor het laatst gezien was. Vanaf de Strengweg was hij, zij het op afstand, tot donker prima te zien en trok de hele dag door in totaal enkele 100en belangstellenden, waaronder ook veel niet-vogelaars (in de loop van de avond was de vogel alleen voor deze zondag meer dan 100 keer ingevoerd op www.waarneming.nl). De volgende dag werd hij iets ten zuidoosten van De Cocksdorp gevonden langs de Hoofdweg. Hier liet hij zich erg goed

bekijken en fotograferen. Tot ten minste 25 november werd hij in deze omgeving gezien, ook buitendijks. Op basis van het relatief donkere verenkleed met veel streping op de borst en zwaar getekende bovendelen en achterkop is hij gedetermineerd als eerstejaars en zeer waarschijnlijk een vrouwtje.

De vorige goed twitchbare Sneeuwuil was alweer ruim acht jaar geleden (in maart 2000 in Flevoland) en dat zal mede hebben bijgedragen aan de populariteit van deze vogel. Indien aanvaard betreft het de 16e voor Nederland. Eerdere gevallen waren in 1806, 1869, 1884 (twee), 1888, 1904, 1965, 1980-81, 1990, 1992 (vier), 2000 en 2002. MARC PLOMP & ENNO B EBELS

SNOWY OWL. From 13 to at least 25 November 2008, a first-year (most probably female) Snowy Owl *Bubo scandiacus* was seen by many observers at different sites in the eastern part of Texel, Noord-Holland, the Netherlands. There are 14 previous records, involving 15 individuals, since 1806.

Corrigendum

In het bijschrift van de omslagfoto van Dutch Birding 30-5, 2008, van de Turkestaanse Klauwier *Lanius phoenicuroides* is een fout geslopen. De foto toont niet de vogel van De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, in oktober 2000 maar het exemplaar van de Bleekersvallei, Texel, in augustus 2002. De foto werd door Marten van Dijl gemaakt op 23 augustus 2002. REDACTIE

In the caption of the cover photograph of Dutch Birding 30-5, 2008, of the Turkestan Shrike *Lanius phoenicuroides* a mistake was made. The photograph does not show the bird at De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, in October 2000 but that of Bleekersvallei, Texel, in August 2002. The photograph was taken by Marten van Dijl on 23 August 2002. EDITORS